

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Kratom: nebezpečná droga nebo zázračná bylina

Kratom: a dangerous drug or a miracle herb

OLOMOUC 2023, Bc. Markéta Miklíková

vedoucí diplomové práce: František Kratochvíl, MA. Ph. D

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne:

.....
Markéta Miklíková

Abstrakt

Tato práce se věnuje psychotropní látce, známé jako kratom, která se vyrábí ze sušených listů stejnojmenného stromu pocházejícího z jihovýchodní Asie. Tato látka se v současnosti velice rychle šíří nejen ve světě, ale také v České republice, kam je zatím bez jakýchkoliv omezení nebo kontrol dovážena. Kratom je jedna z mnoha psychotropních látek, které pocházejí z Jihovýchodní Asie, kde má tradiční využití. Práce se tedy nejprve zaměřuje na tradiční kontext léčivých a psychotropních rostlin v regionu včetně pěstování, ekonomického významu a případného kulturního kontextu. Práce dále podrobně shrnuje dostupnou literaturu, která popisuje zdravotní a psychotropní účinky této látky a věnuje se systematicky její návykovosti. Cílem je poskytnout podrobný přehled současného stavu bádání a rizik, které s sebou tato látka přináší. Vedle odborné literatury je diskuse obohacena o rozmanité online zdroje, kde např. uživatelé této látky diskutují o různých záležitostech, které s kratomem souvisí. Další unikátní pohled nabízí podrobný rozhovor s českým distributorem kratomu, který informace z jiných zdrojů pravidelně potvrzuje a dále rozšiřuje. Výsledkem práce je podrobný a všestranný rozbor současného pěstování, dovozu do ČR a jeho zdejšího užívání, který kontextualizuje začínající společenskou a legislativní debatu o této látce.

Abstract

This work is devoted to a psychotropic substance, known as kratom, which is produced from the dried leaves of the same tree originating in Southeast Asia. This substance is currently spreading very rapidly not only in the world, but also in the Czech Republic, where it is imported so far without any restrictions or controls. Kratom is one of many psychotropic substances that originate in Southeast Asia, where it has traditional uses. The work therefore focuses first on the traditional context of medicinal and psychotropic plants in the region including cultivation, economic importance, and possible cultural context. The work further summarizes in detail the available literature, which describes the health and psychotropic effects of this substance and dedicates itself systematically to its addictiveness. The aim is to provide a detailed overview of the current state of inquiry and the risks posed by the substance. In addition to the professional literature, the discussion is enriched with diverse online sources, where e.g., users of this substance discuss various issues related to kratom. Another unique view offers a detailed interview with czech distributor kratom, which regularly confirms the information from other sources and further expands it. The result of the work is a detailed and versatile analysis of contemporary cultivation, import into the Czech Republic

and its use here, which contextualizes the beginning of social and legislative debate about this substance.

Jméno autorky: Bc. Markéta Miklíková

Jméno vedoucího práce: František Kratochvíl, MA. Ph.D.

Název práce: Kratom: nebezpečná droga nebo zázračná bylina

Počet stran: 119

Počet znaků včetně mezer: 30 898

Počet použitých pramenů: 99

Počet příloh: 1

Klíčová slova: kratom, bylina, droga, návykovost

Děkuji Františku Kratochvílovi, MA. Ph.D., za mnoho přínosných konzultací, trpělivost a laskavý přístup a poskytnutí odborného dohled nad touto diplomovou prací.

Obsah

OBSAH	6
SEZNAM OBRÁZKŮ	8
1. ÚVOD	10
2. PROCES KOMODIFIKACE	13
2.1 HISTORIE KOMODIFIKACE ČAJE	13
2.2 KOMODIFIKACE ČAJOVÉ KULTURY	15
3. TRADIČNÍ KULTURNÍ ROSTLINY.....	21
3.1 TRADICE UŽÍVÁNÍ KRATOMU V THAJSKU.....	22
3.2 TRADIČNÍ MEDICÍNA V MALAJSII	23
3.3 BETEL A TABÁK.....	24
3.4 OBCHOD S BETELOVÝM OŘÍŠKEM.....	24
4. KRATOM (MITRAGYNA SPECIOSA).....	26
4.1 DRUHY KRATOMU	27
4.2 ZELENÝ KRATOM	29
4.3 ČERVENÝ KRATOM.....	30
4.4 BÍLÝ KRATOM	31
4.5 ZLATÝ KRATOM	32
4.6 PRIMÁRNÍ DRUHY	33
4.7 SEKUNDÁRNÍ DRUHY	33
4.8 POROVNÁNÍ KRATOMU	33
5. ROSTLINY PODOBNÉ KRATOMU	35
5.1 KÁVA	35
5.2 ČAJ.....	36
5.3 JUJUBEE.....	37
5.4 SAKAE NAA	37
5.5 KAKUAM	38
5.6 KANNA	39
5.7 AYAHUASCA	40
6. PĚSTOVÁNÍ A ZPRACOVÁVÁNÍ.....	41
6.1 PĚSTOVÁNÍ	41
6.2 SKLÍZENÍ KRATOMU	43
6.3 ZPRACOVÁVÁNÍ KRATOMU	43
6.4 TRADIČNÍ POUŽITÍ	44
6.5 NOVODOBÉ POUŽITÍ.....	45
7. MODIFIKACE KRATOMU	47
7.1 CERTIFIKACE KRATOMU	48

7.2	BALENÍ KRATOMU	49
7.3	DISTRIBUCE KRATOMU	50
7.4	PRODEJ KRATOMU	51
7.5	ZNAČKY KRATOMU	52
7.6	CENA KRATOMU.....	53
7.7	KVALITA KRATOMU.....	53
7.8	REKREAČNÍ VYUŽITÍ.....	54
7.9	DÁVKOVÁNÍ.....	55
7.10	UŽÍVÁNÍ KRATOMU	56
7.11	VYSAZENÍ OPIOIDŮ.....	57
7.12	KRATOM Z HLEDISKA CHEMIE.....	57
8.	NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY.....	59
8.1	JATERNÍ TOXICITA	60
8.2	SMRT.....	60
8.3	ŠTÍTNÁ ŽLÁZA.....	60
8.4	ŽÁDOUCÍ ÚČINKY	60
8.5	KRATOM JAKO MOŽNOST SUBSTITUČNÍ LÉČBY	61
9.	LEGALITA KRATOMU	62
9.1	LEGALITA VE SPOJENÝCH STÁTECH	63
9.2	LEGALITA V KANADĚ	63
9.3	LEGALITA V EVROPĚ	63
9.4	LEGALITA V ASII.....	63
9.5	OMEZENÍ VE SVĚTĚ	64
9.6	PROHLÁŠENÍ FDA.....	65
9.7	SOCIÁLNÍ KONTEXT	66
10.	ZÁVĚR.....	67
11.	BIBLIOGRAFIE.....	69

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Zpracování čaje a přidružený cestovní ruch v Japonsku

Obrázek č. 2: Model rozvoje komodifikace čaje v udržitelném cestovním ruchu

Obrázek č. 3: Čajové lístky

Obrázek č. 4: Čajová plantáž v Indonésii

Obrázek č. 5: Prevalence soudních případů

Obrázek č. 6: Betelový ořech

Obrázek č. 7: Tabák

Obrázek č. 8: Fotky distributora Adama

Obrázek č. 9: Fotky distributora Adama

Obrázek č. 10: Květ rostliny kratom

Obrázek č. 11: Rostlina kratom

Obrázek č. 12: Rozdělení kratomu dle barev

Obrázek č. 13: Účinky jednotlivých druhů kratomu

Obrázek č. 14: Prášek zeleného kratomu

Obrázek č. 15: Listy zeleného kratomu

Obrázek č. 16: Prášek červeného kratomu

Obrázek č. 17: Listy červeného kratomu

Obrázek č. 18: Prášek bílého kratomu

Obrázek č. 19: Balení bílého kratomu

Obrázek č. 20: Prášek zlatého kratomu

Obrázek č. 21: Detailní pohled na list zlatého kratomu

Obrázek č. 22: Účinky kratomu dle barev

Obrázek č. 23: Bobule kávy

Obrázek č. 24: Čajové listy

Obrázek č. 25: Plod ovoce Jujubee

Obrázek č. 26: Rostlina Sakae Naa

Obrázek č. 27: Rostlina Kakuam, která je velmi podobná kratomu

Obrázek č. 28: Rostlina jménem Kanna

Obrázek č. 29: Výroba nápojů z kořenů Ayahuascy

Obrázek č. 30: Sklizeň a zpracování kratomu

Obrázek č. 31: Sklizeň a zpracování kratomu

Obrázek č. 32: Sklizeň a zpracování kratomu

Obrázek č. 33: Sklizeň a zpracování kratomu

Obrázek č. 34: Popis výskytu a pěstování kratomu

Obrázek č. 35: Drcení kratomu

Obrázek č. 36: Sušení kratomu

Obrázek č. 37: Proces práce GMP spojený s certifikací kratomu

Obrázek č. 38: Logo americké kratomové asociace

Obrázek č. 39: Různé druhy balení kratomu

Obrázek č. 40: Různé druhy balení kratomu

Obrázek č. 41: Různé druhy balení kratomu

Obrázek č. 42: Různé druhy balení kratomu

Obrázek č. 43: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 44: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 45: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 46: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 47: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 48: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 49: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 50: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 51: Loga jednotlivých prodejců kratomu

Obrázek č. 52: Doporučené množství kratomu k užívání

Obrázek č. 53: Složení látek kratomu

1 Úvod

V této kapitole jsou popsána obecná východiska této práce, zdroje dat a argumentační struktura. V závěru kapitoly jsou shrnuty stanovené výzkumné otázky, které tato práce chce zodpovědět.

Obecná a teoretická východiska:

1. Pro popis a analýzu šíření kratomu (nejen do ČR, ale i globálně) je možné použít obecné mechanismy komodifikace rostlin. Proces komodifikace je předmětem kapitoly č.2.
2. Kultury jihovýchodní Asie (JV Asie) disponují množstvím psychotropních látek, jejichž míra integrace do tradiční kultury se liší. A. Reid a další ukazují, že tyto rostliny jsou často hluboce integrované do místních kultur. Tímto tématem se práce podrobně zabývá v kapitole č.3.
3. Vývozní ekonomie JV Asie disponuje efektivními kanály pro distribuci rostlinných komodit skrze světové obchodní řetězce, kapitola č.7.
4. Komodifikace vede k regulaci obchodové komodity, včetně kontroly kvality a případným omezením nebo daní.

Tato práce se zaměřuje na následující otázky:

1. Je vhodné popisovat, co se děje s kratomem, jako komodifikaci?
2. Sleduje kratom stejnou dráhu na světové trhy jako jiné (psychotropní) rostliny v minulosti?
3. V jakém stavu je distribuční řetězec kratomu (z Asie až do Evropy)?
4. Jaké procesy regularizace vidíme?
5. Česká republika zaostává ve sledování výsledků bádání ohledně kratomu a tyto výsledky se nepromítají do společenské debaty racionálním způsobem?
6. Institucionální rámec dovozu a distribuce látek, jako je kratom, je nejasný a přináší s sebou významná rizika pro bona fidae distributory?

Tato práce usiluje o ucelený přehled současného stavu obchodu s kratomem v ČR a ve světě, včetně jeho vlivu na uživatele, legálního rámce, způsobu pěstování atd. Z toho důvodu se nevyhnutelně musí vypořádat s velkým množstvím velmi různorodých zdrojů, z nichž žádný takový ucelený pohled neposkytuje. Práce čerpá ze tří hlavních druhů zdrojů: (i) z odborné literatury (Proces komodifikace, Tradiční kulturní rostliny,

Modifikace kratomu, Legalita kratomu), (ii) z online pramenů (forum, asociace, regulační orgány), a (iii) z primárních dat, jež byly získány rozhovorem s dlouholetým distributorem kratomu. Přepis tohoto rozhovoru je přiložen na konci této práce.

Motivace práce: co je kratom a v čem spočívá současná kontroverze

Kratom je stálezelený tropický strom, řadí se do čeledi kávovníků a je původem z jihovýchodní Asie. Pochází z Thajska, Indonésie, Malajsie, Myanmaru a Papuy-Nové Guineje, kde se používá v bylinné medicíně přinejmenším od devatenáctého století. Spotřeba jeho listů má jak stimulační účinky (v nízkých dávkách), tak sedativní účinky (ve vysokých dávkách) a může vést k psychotickým symptomům a následné závislosti, viz. kapitola č. 0.

Kratom obsahuje dvě hlavní psychoaktivní složky (mitragynine a 7-hydroxymitragynin). V nízkých dávkách má kratom podle uživatelů povzbuzující účinky jako jsou zvýšená bdělost, fyzická energie a upovídanost. Při vysokých dávkách však uživatelé pociťují sedativní účinky, viz. kapitola č.4).

Listy kratomu jsou rozdrceny a poté se zalévají vodou nebo se užívají v gelových kapslích. Kratom má však dlouhou historii používání v jihovýchodní Asii, kde je známý pod těmito názvy: thang, kakuum, thom, ketum a biak. V mnoha zemích však momentálně dochází ke zneužívání této látky a zájem o kratom v posledních letech výrazně vzrostl.

Kratom není kontrolován podle zákona o kontrolovaných látkách, avšak v různých zemích existují předpisy nebo zákazy držení a používání kratomu. FDA (Food and Drug Administration) neschválila kratom pro jakékoliv lékařské použití. Kromě toho americký úřad pro potírání drog DEA (Drug Enforcement Administration) zařadila kratom do seznamu drog a chemikálií vzbuzujících obavy, viz. kapitola 9. (1)

Poslední roky jsou důkazem expanze kratomu mimo Asii, ať už se jedná o listy kratomu, prášek, kapsle nebo extrakty, které jsou široce dostupné prostřednictvím internetu a maloobchodních prodejen téměř po celém světě, což vede k novým obavám ohledně potenciálních nepříznivých dopadů užívání. Jelikož momentálně neexistuje mnoho spolehlivých vědeckých výzkumů týkajících se kratomu, mnoho tiskových zdrojů vykazuje rysy drogové hysterie, což ohrožuje schopnost výzkumníků studovat rostlinu a schopnost veřejnosti vyhodnotit výhody a nevýhody užívání kratomu. Z tohoto důvodu se jedná o nevhodnou dobu pro shromažďování a hodnocení důkazů o rizicích a přínosech této rostliny.

Kratom byl používán tradičně k boji proti únavě a zlepšení produktivity práce mezi farmářskými populacemi v jihovýchodní Asii, ale v posledních letech se stal populární jako nová psychoaktivní látka v západních zemích. Avšak použití kratomu není zanedbatelné,

zejména pro samoléčbu, a je zapotřebí více klinických, farmakologických a socio antropologických studií. Mezi obyvateli JV Asie je stále rozšířený názor, že kratom je lepší alternativou k nelegálním drogám, jako je heroin a metamfetamin, a používá se hlavně pro své povzbuzující účinky (2).

2 Proces komodifikace

Výzkum šíření kratomu spadá do oblasti ekonomické antropologie, která se zabývá tímto procesem obecně a nazývá ho komodifikací. V této části nejprve na základě odborné literatury proces komodifikace definujeme a potom v druhé části ho popíšeme ve vztahu k čaji. Tento popis bude sloužit jako předloha pro další části této práce, kde postupně představíme jednotlivé vlastnosti kratomu, jeho zpracování a distribuci (tedy proces komodifikace).

Komodifikace je proces přeměny něčeho, co nemělo předtím danou hodnotu, na obchodovatelný produkt, který má určitou cenovou hodnotu na trhu. V kontextu ekonomie se komodifikace obvykle vztahuje na zboží, které bylo původně vnímáno jako neobchodovatelné. Komodifikace může mít pozitivní i negativní dopady na společnost. Na jedné straně může vést k lepší alokaci zdrojů, větší efektivitě a většímu blahobytu, na druhé straně může přispívat k sociální nerovnosti (3).

Komodifikace rostlin se obvykle týká kultivovaných plodin, jako jsou obiloviny, zelenina, ovoce, koření a mnoho dalších plodin produkovaných většími zemědělskými podniky s cílem zisku. Tyto plodiny jsou pěstovány a prodávány jako komodity na trzích, kde se určuje jejich cena podle nabídky a poptávky.

Komodifikace rostlin má vliv jak na zemědělce, tak na celou společnost tím, že umožňuje větší produkci potravin a jejich přístupnost pro spotřebitele. Komodifikace může také vést k homogenizaci zemědělského výrobního systému a k omezení genetické rozmanitosti plodin, což zvyšuje zranitelnost plodin k chorobám a škůdcům. Komodifikace rostlin také může mít negativní dopad na životní prostředí tím, že podporuje větší používání pesticidů a herbicidů, což může způsobovat znečištění půdy, vody a také poškozovat biodiverzitu. Proto není možné považovat komodifikaci za obecně jenom prospěšný nebo negativní vliv, ale je třeba pečlivě zvážit dopady komodifikace na jednotlivé účastníky daného komoditního řetězce. V následující části budeme tyto dopady komodifikace ilustrovat na příkladu čaje (4).

2.1 Historie komodifikace čaje

V roce 1800 se čaj stal nezbytnou komoditou, která tvořila klíčovou součást každodenních vzorců spotřeby v domácnosti. V 19. století byl čas jednou z nejdůležitějších forem společenské aktivity v Americe, ale i ve světě. Jak se stal čaj v západní kultuře nezbytnou komoditou? Jako spotřebitelé často považujeme jídlo a pití za samozřejmost, aniž bychom vzali v úvahu rozsáhlý proces výroby a přepravy, který je nezbytný k tomu, aby byl daný produkt poskytnut

k veřejnému nákupu. Nabízí se otázka, kde se tedy ve světě vzal čaj? Kde se začal pěstovat a vyrábět a jak se stal nadnárodně dováženým a konzumovaným produktem?

Navzdory jeho časnému objevu v Asii, zejména v Číně a Indii, byl čaj Evropanům neznámý až do 16. století. „První“ západní odkaz na čaj byl ve svazku cestopisné literatury z roku 1559 nazvaném *Voyages and Travels*, který sestavil Giambattista Ramusio. Ramasio popisuje čaj jako horký nápoj s léčivými vlastnostmi. Poté v 60. letech 16. století Gaspar da Cruz, portugalský dominikánský mnich, který napsal jednu z prvních podrobných evropských zpráv o Číně, se zmiňuje o čaji v dopise, jenž poslal domů do Portugalska během svých cest. Navzdory těmto raným zprávám byl čaj přivezen do Evropy až v roce 1610. Čaj byl vzácným luxusním zbožím a společenskou lahůdkou pro bohaté a podával se především mužům. V roce 1662 se Catherine z Braganzy z Portugalska provdala za Karla II., krále Anglie, Skotska a Irska. Když se přestěhovala do Anglie, přinesla s sebou horký čaj.

Catherine celkově přinesla své nadšení pro horký čaj. Král Karel II pak získal větší společenské přijetí mezi aristokracií, když Catherine nahradila víno, pivo a lihoviny čajem, jako oficiálním dvorním nápojem. Brzy se čaj stal seriózní obchodní komoditou, avšak přijetí čaje do britské kultury bylo poměrně pozvolné. První byl čaj divoký v lékárnách, inzerovaný pro jeho lékařské použití, ale také v některých kavárnách.

Na rozdíl od anglických hospod byly kavárny místem střizlivosti a umírněné konzumace. Sloužily jako místo pro intelektuální diskusi o politice, literatuře a umění, ale také jako místo pro čtení novin. Kavárny navštěvovala zejména gramotná mužská elita, a proto se stali definujícími spotřebiteli tohoto produktu.

Zvýšená poptávka společnosti měla přirozeně za následek zvýšení nabídky čaje.

Čaj byl dříve v Anglii druhotnou komoditou, ale brzy se na něj začalo pohlížet se zvyšujícím se zájmem jak veřejnosti, tak vlády. V důsledku toho brzy nahradil hedvábí jako primární dovoz z Číny. Přímá cesta byla založena mezi Kantonem a Británií. Nabídka čaje a ceny byly stabilizovány dříve než káva, takže obchodníci raději pracovali s touto komoditou než s kávou. Bylo také ekonomicky efektivnější vařit čaj. Kávová sedlina totiž může být použita pouze jednou, zatímco čajové listy mohou být znovu použity několikrát bez výrazného rozdílu v chuti.

Cena čaje za libru byla vyšší než cena kávy, ale na jeden šálek bylo použito menší množství čaje než kávy. Oba tyto důvody dělaly čaj mnohem hospodárnějším. Členové dělnické třídy kupovali použité čajové lístky od buržoazie a nechali čaj déle louhovat, aby kompenzovali jeho opotřebení. To vytvořilo rozdíl mezi těmi, kteří mohli konzumovat čaj z první ruky, a těmi, kteří si mohli dovolit pouze sekundární listy.

Čaj dováželi z Číny, avšak Británie nemohla kontrolovat kvalitu ani cenu. Kolem roku 1850 se tedy skupina britských obchodníků pustila do mise vytvořit čajový průmysl v Indii na území, které ovládali, jelikož Anglie do té doby obchodovala pouze s Čínou a posílala jí opium výměnou za čaj. Čínskému císaři vadilo, že opium bylo prostředkem směny, protože se tak vytvářel národ narkomanů. Císař tedy všechno opium zkonfiskoval a zničil. Britové si uvědomovali, že pokud chtějí držet krok se spotřebou čaje a nejednat přitom s Číňany, musí čaj vlastnit sami. Vyslali tedy do Indie válečné lodě, jež jsou symbolem imperialistických záměrů a nadvlády. I když nejsou použity při skutečném útoku, jejich pouhá přítomnost je znamením síly pro napadenou zemi, která pravděpodobně nemá stejné zdroje, aby čelila tomuto cizímu a nevídanému prosazování moci. Západní impérium prosadilo svou nadvládu nad tím, že proniklo na jejich území válečnými loděmi, aby získalo původní komoditu, kterou si přáli pro své vlastní potřeby.

Kolem roku 1845 Robert Fortune, vážený botanik, podnikl dvouletou cestu do Číny, aby zkoumal cizí rostliny. Po svém návratu vydal cestopis podrobně popisující své dobrodružství. Fortune byl osloven Trading společností, aby propašoval čaj ze země. Podařilo se mu získat semínka čaje a přivést je do Indie. V rámci tohoto Indie předstihla Čínu jako největší světový pěstitel čaje.

Pití čaje se stalo ve společnosti ritualizovanou etiketou. Ve skutečnosti se vyvinul celý průmysl od spotřeby čaje, protože si spotřebitelé přáli koupit kromě čajových lístků celou řadu doplňků, jako je čajový stůl, čajový ubrus, talířek a mnoho dalšího (5).

2.2 Komodifikace čajové kultury

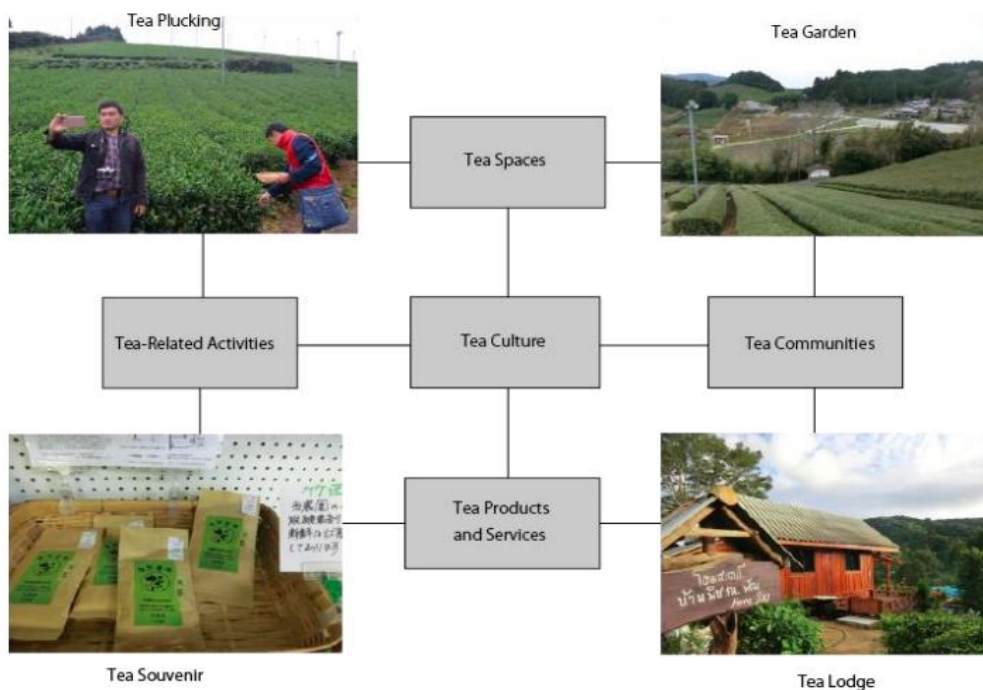
Mezi jedny z nejznámějších a nejrozšířenějších komodifikací patří bezesporu čaj. Zaměříme se konkrétně na čaj z jihozápadní Číny, odkud divoký čaj pochází. Tento čaj se rozšířil do celého světa a přizpůsobil se různým kulturám. Čaj vytváří nehmotnou i hmotnou kulturu. Nehmotná kultura jsou čajové zvyky zemí konzumujících čaj. Například každodenní pití čínského čaje, japonský čajový obřad „chanoyu“ jako národní umělecký poklad, symbol bohatství a elegance v „odpoledním čaji“, bylinný čajový nápoj v islámských zemích, malajský mléčný čaj, mléčný čaj v Tibetu, jablečný čaj v Turecku. Hmotná kultura se týká předmětů souvisejících s podáváním a konzumací čaje, jako je čajové nádoby. Spojuje se také s hmotnou kulturou přírodních i člověkem vytvořených nemovitostí, jako jsou čajové zahrady, historické budovy a zařízení na zpracování a obchodování s čajem (6). Jak nehmotná, tak hmotná čajová kultura jsou obvykle reprodukovány jako produkty cestovního ruchu, aby se usnadnila

turistická poptávka. Například japonský čajový obřad je typickou turistickou aktivitou v japonských kulturních atrakcích, hotel čajové továrny pocházející z bývalé továrny na čaj na Srí Lance slouží jako luxusní ubytování.

Jelikož oblasti pěstování a produkce čaje se většinou nacházejí na venkově, je komodifikace čajové kultury založena na konceptu „venkova“. Prvky venkova tvoří venkovské prostory, venkovské komunity, venkovské aktivity a venkovské produkty a zařízení. Tyto složky jsou základními prvky čajové kultury pro proces komodifikace jako produkty cestovního ruchu (7).

Na následujícím obrázku je znázorněno zpracování čaje a přidružený cestovní ruch v Japonsku. Objevují se zde čtyři prvky čajové kultury založené na venkově jako koncepční rámec komodifikace čajové kultury pro znovuvytvoření modelu udržitelného rozvoje k posílení upadajících malých průmyslových čajových komunit prostřednictvím přístupů udržitelného cestovního ruchu.

Obrázek č. 1: Zpracování čaje a přidružený cestovní ruch v Japonsku (67).

Čajové prostory jsou přímo spojeny s oblastmi čajových plantáží, které mohou být komoditizované jako místo pro turistické aktivity spojené s čajem, mezi které patří trhání čaje, čajový festival a vystoupení lidové hudby.

Čajové komunity jsou skupiny výrobců čaje nebo domácnosti farmářů, kteří se nacházejí ve stejném prostředí čajových prostor a žijí čajovým způsobem života. Čajové komunity jsou tedy hmotnou i nehmotnou kulturou, pokud jde o komodifikaci.

Hmatatelná kultura se týká pěstitelů čaje nebo nemovitostí producentů čaje, jako je farma, továrna na výrobu čaje, které mohou být komoditizované jako čajové chaty, ubytování v rodině, ubytování na farmě nebo hostince v japonském stylu zvané „minshuku“ nebo „nouka minpaku“. Nehmotná kultura představuje formy zvyků, přesvědčení, zaměstnání a životního stylu, jako jsou metody přípravy a zpracování čaje, čajová kuchyně a vyprávění čaje.

Na základě čajových prostorů a čajových komunit se v průběhu komodifikace vytvářejí produkty, služby a turistické aktivity související s čajovou kulturou. Příkladem jsou formy čajového suvenýru, restaurace čajového farmáře a výlet po čajových stezkách. Ačkoli se konzumace čaje rozšířila do různých kultur prostřednictvím cestování od starověku, čaj je zcela jistě klíčovou součástí moderní kultury, která se stále vyvíjí (8).

Co se týče cestovního ruchu, čaj také vypráví příběhy destinací a odráží místní identitu. Čaj však ještě není plně využíván pro účely cestovního ruchu, přestože existuje potenciálně velký segment spotřebitelského trhu. Čajový turismus byl identifikován jako jeden z vedlejších segmentů cestovního ruchu, který se objevil s konceptem udržitelného a ekologicky šetrného hospodaření s přírodou a kulturou. Cestovní ruch má potenciál zlepšit image značky a marketing destinací produkujících čaj prostřednictvím komodifikace čajové kultury.

Jak již bylo zmíněno dříve, komoditizace čajové kultury v udržitelném cestovním ruchu vyžaduje čtyři prvky: čajové prostory, čajové komunity, čajové produkty/ služby a činnosti související s čajem. Destinace čajové turistiky v různých částech světa mají omezený počet vnímání turistů. Pozoruhodnými příklady jsou čajové základny v indickém Darjeelingu a Nuwara Eliya na Srí Lance. Tyto destinace je však třeba vzít v úvahu s ohledem na udržitelnost, aby bylo dosaženo dlouhodobých přínosů čaje. Nevyváženost čtyř prvků čajové kultury může být sporná v udržitelném řízení, které se týká nejen příjmů z cestovního ruchu, ale také sociálních a environmentálních rozměrů.

Případ Nuwara Eliya na Srí Lance je příkladem toho, že jedinečnost čajových prostor a čajových komunit jsou atraktivnější a rozvinutější než čajové produkty, služby a činnosti související s čajovou turistikou. Čajové prostory a čajové komunity mají díky tomu klidnou atmosféru, krásné horské scenérie a vodopády, ale méně turistických služeb. Většina turistických aktivit souvisejících s čajem vyzdvihuje pouze prohlídku dědictví s návštěvou tradiční továrny na čaj a ochutnávkou čaje. Komodifikace čajové kultury v cestovním ruchu je tedy založena na identitě destinací generovaných z historie a jedinečných charakteristik

oblastí a komunit. Využití čajové historie a dědictví je předpokladem pro vytváření aktivit a služeb čajové turistiky. Toto je aplikace do čajových prostor, ve kterých je historie související s čajem zasazena do fyzické a lidské geografie (9).

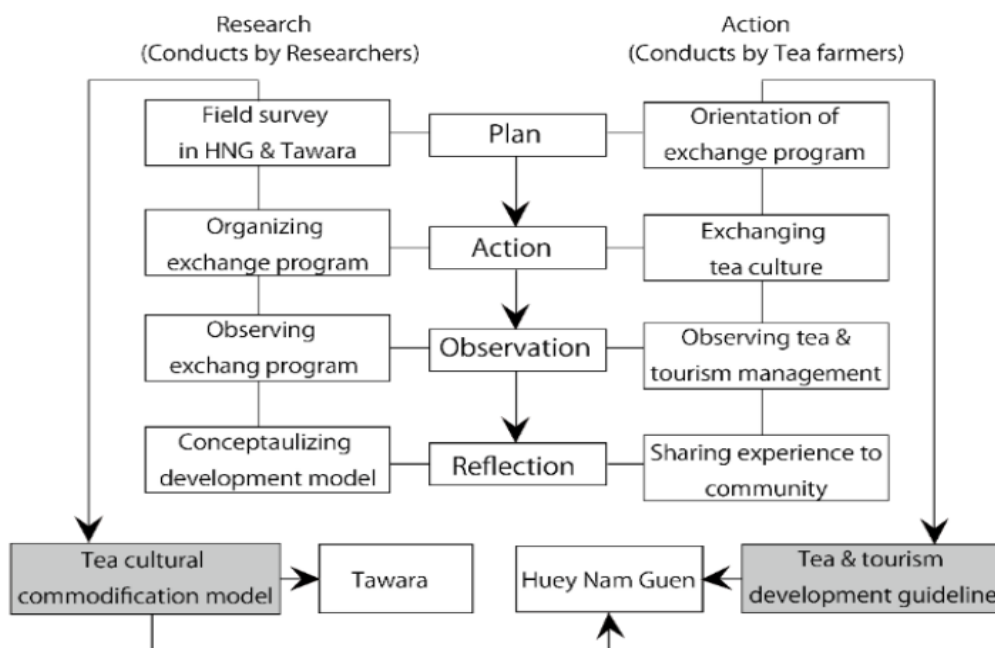
Čajové zahrady jsou vhodné nejen k prohlídce, ale i k poznávání odrůdy čaje, šlechtění čaje a pěstování čaje. Jsou také čajová společenství, která vyžadují způsob života související s pěstováním a výrobou čaje od dávných dob. Metody výroby čaje jsou zaměřeny na tento prvek jako nehmotný turistický produkt zděděný od komunit. Tmavá barva čaje je způsobena úplným fermentačním procesem, zatímco polozelený čaj "oolong" je částečně fermentovaný.

Rozdíl mezi výrobou čaje a produkcí každé destinace vytváří hodnoty cestovního ruchu v čajových komunitách. Komodifikace čajové kultury je obecná myšlenka a není v cestovním ruchu nová. Úspěch v podnikání v oblasti čajové turistiky a udržitelnost takového rozvoje, zejména ve venkovské komunitě, kde čajová kultura vznikla, je však sporná. Výzvou v komoditizaci čajové kultury je proto implementace vhodné formy cestovního ruchu se správnou cílovou skupinou turistů. Přestože cestovní ruch pomáhá revitalizovat místní ekonomiku, způsobuje také problémy. Například ztrátu kulturního dědictví či ekologickou degradaci. Při úvahách o negativních dopadech cestovního ruchu se objevují různé formy alternativního nebo udržitelného cestovního ruchu, jako je ekoturistika, zelená turistika a komunitní turistika.

Metodika Konceptualizace čajové kulturní komodifikace v cestovním ruchu pro udržitelný rozvoj malých komunit produkujících čaj v Japonsku a Thajsku využívá participativní akční výzkum (PAR). PAR je proces, ve kterém se lidé ve zkoumané komunitě aktivně podílejí na celém procesu výzkumu od počátečního návrhu až po konečnou prezentaci výsledků a diskuzi o důsledcích akce. Úkol PAR je relevantní jak pro výzkum, tak pro činnost, ale má různé cíle. Výzkum vedený profesionálním výzkumníkem si klade za cíl nalézt nové poznatky, mezitím jednání účastníků vede k nalezení nového řešení, jako jsou pokyny pro rozvoj komunity. Záměrem je vytvoření konceptuálního modelu komodifikace čajové kultury v cestovním ruchu jako základní teorie vycházející z akčního procesu. Cílem akce přijaté účastníky je nalézt směrnici rozvoje komunity pro cestovní ruch a čajové produkty. Cílem je určit směrnici rozvoje pro čaj, cestovní ruch a model rozvoje komodifikace čaje v udržitelném cestovním ruchu. Proces je rozdělen do čtyř fází: plán, akce, pozorování a reflexe (10).

Níže přiložený obrázek znázorňuje model rozvoje komodifikace čaje v udržitelném cestovním ruchu. Proces je rozdělen do čtyř fází: plán, akce, pozorování a reflexe.

Obrázek č. 2: Model rozvoje komodifikace čaje v udržitelném cestovním ruchu (68).

Přeměna čajové kultury na produkt cestovního ruchu definovaný jako komodifikace čajové kultury je obecným pojmem, ale je to osobitá základní teorie, ve které způsob jejího aplikačního modelu přispívá k omlazení úpadku čajového průmyslu a revitalizaci ekonomiky prostřednictvím přístupů udržitelného cestovního ruchu. Uplatnění modelu rozvoje čajové kulturní komodifikace na případy je proto výzvou k diskusi o udržitelnosti.

Kulturní výměna čaje mezi příchozími návštěvníky a pěstiteli čaje, která je základem konceptu zelené turistiky, proto buduje mír prostřednictvím porozumění odlišné kultuře lidí. Propagaci mezikulturního učení prostřednictvím problematiky čaje lze posílit budováním kapacity pěstitelů čaje jako partnerství cestovního ruchu v rámci koncepce řízení komunitního cestovního ruchu (CBT). CBT stimuluje venkovskou komunitu k vytvoření místní identity, která je jedním z klíčových úspěchů čajových podniků. CBT, která podporuje rozdělování příjmů z cestovního ruchu a výhod pro všechny členové komunity mohou přiměřeně vést k udržení komunity cestovního ruchu a čajového průmyslu.

Označení průmyslové komunity propagací zdravotního přínosu čaje prostřednictvím zdravotní turistiky je slučitelné s turistikou za dědictvím, pokud jde o vytvoření dobrého obrazu přírodního čaje pěstovaného tradiční zemědělskou metodou. Tento přístup může využít hodnotu čajové kultury jako luxusního čajového produktu, který odráží jedinečné vlastnosti této oblasti. Přesah těchto forem cestovního ruchu je v souladu s politikou ochrany životního prostředí

a příspěvku k záchraně planety. Konečným cílem revitalizace průmyslové čajové komunity je zaměření na sociální a ekonomické výhody pro místní obyvatele. Tento cíl znamená udržení prosperity odstraněním chudoby a hladu, včetně podpory zdraví a blahobytu a důstojné práce, což je jádrem cílů udržitelného rozvoje. Navrhování programů rozvoje cestovního ruchu založených na přístupech udržitelného cestovního ruchu je proto velkou výzvou pro otázky prosperity (11).

Níže uvedené obrázky ukazují čajové lístky a čajovou plantáž v Indonésii.

Obrázek č. 3: Čajové lístky (69).

Obrázek č. 4: Čajová plantáž v Indonésii (70).

3 Tradiční kulturní rostliny

Používání látek ke zlepšení lidských schopností je stálým a mezikulturním rysem ve vývoji lidstva. Opium, listy koky, meskalin a různé další přírodní látky se používají po tisíciletí v různých kulturách k terapeutickým účelům, náboženským obřadům a zlepšení či úpravě fyzických a duševních schopností. I když se v průběhu času mnohé změnilo, snaha o zdokonalování člověka se nezměnila a dostupnost drog na internetu je často podporovaná zavádějícími marketingovými strategiemi, které z něj učinily jejich užívání ještě pravděpodobnějším a riskantnějším (12).

Historicky se listy kratomu používaly v místních komunitách k léčbě bolesti, kašle, horečky, zvýšení pracovního výkonu, a jako náhražka nelegálních látek především opioidy. Preparáty kratomu se po staletí používají v tradiční medicíně ke zlepšení kvality života a blahobytu obyvatel komunity. Ve venkovských společnostech jihovýchodní Asie existují různé formy konzumace rostlin kratomu. Čerstvé listy kratomu se často žvýkají nebo vaří, aby se vytvořil odvar. Sušené listy lze uvařit jako čaj a použít jako bylinný roztok přidáním cukru a citronu. Kratom je považován za kulturně významnou rostlinu v thajské společnosti už od 19. století. Zpočátku se používal jako tradiční léčivá bylina v jižním Thajsku, kde muslimské komunity tvořily většinu populace. Kratom se tak stal kulturně přijímaným povzbuzujícím nápojem, jako je dnes káva a čaj. Kratom byl široce používán i v jiných částech Thajska, což je zřejmé z četných místních výrazů pro kratom, jako například Thom, E-Thang, Ketum, Kratum–Koke a Maeng Da. Historicky poté, co thajská vláda začala uvalovat daně na opium, lidé stále více používali kratom jako náhradu právě za opium, což mělo za následek ztrátu velké části z příjmu vlády. V roce 1943 byl kratom klasifikován jako nelegální rostlina podle zákona o rostlinách. V důsledku toho bylo zakázáno pěstování a držení listů kratomu, včetně prodeje a používání. Nicméně při slabém vymáhání práva je kratom stále značně konzumován, zejména mezi pracovníky v zemědělském sektoru. Zemědělci používají kratom jako stimulační drogu pro dlouhodobou práci na slunci, ke zmírnění bolesti a zmírnění bolesti svalů. Jižní Thajsko má nejvyšší výskyt soudních případů souvisejících s drogami i soudních případů souvisejících s kratomem (13).

Muslimské komunity v Thajsku vnímaly kratom jako kulturně významnou rostlinu, nikoli jako drogu. Běžní uživatelé měli své vlastní stromy vypěstované na svých kaučukových plantážích, rýžových polích, ovocných zahradách, dvorech domů, příkopech nebo poblíž rybníků. Vládní úředníci však káceli stromy kratomu na pozemcích vesničanů kvůli politice vymáhání práva kontrolující používání kratomu. V Thajsku bylo učiněno mnoho pokusů

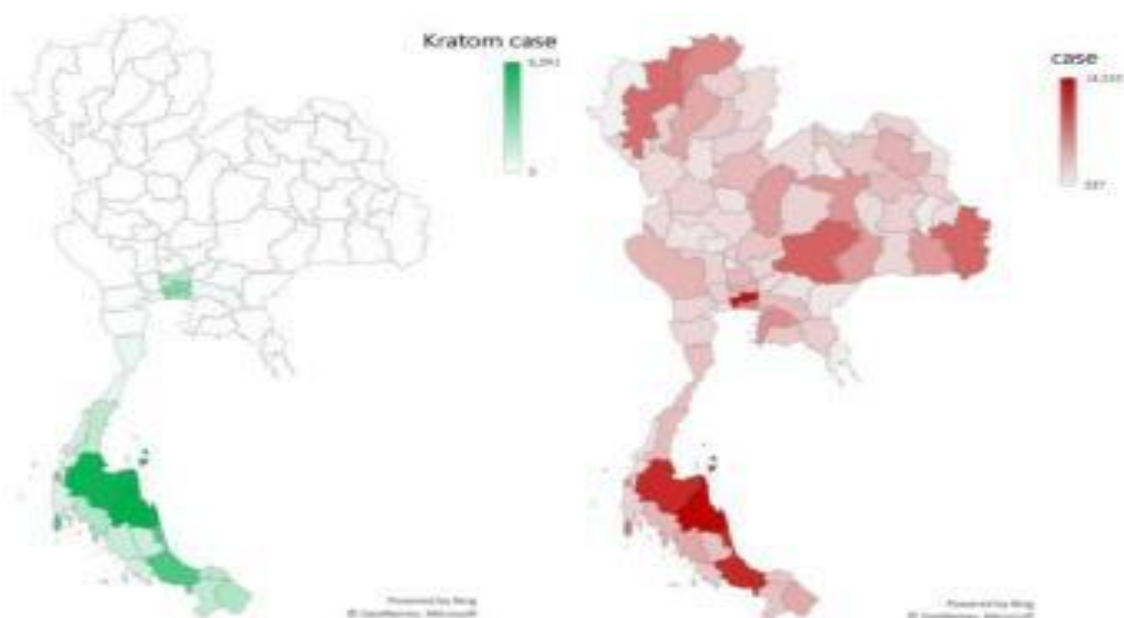
o dekriminizaci kratomu. V roce 2002 senát jmenoval komisi, která měla vyhodnotit výhody a nevýhody dekriminizace kratomu. V roce 2019 bylo povoleno používání kratomu pro lékařské a výzkumné účely. Tyto kroky směřující k dekriminizaci kratomu však nezahrnují kulturní práva thajských komunit a nadále vylučují tradiční používání kratomu, což podkopává jeho status kulturně významné rostliny. Úřad pro kontrolu narkotik (ONCB) však upozorňuje, že od roku 2003 je Kratom jednou z drog s nejrychlejším nárůstem spotřeby. Jeho užívání se rychle rozšířilo z jižní oblasti do zbytku země (14).

3.1 Tradice užívání kratomu v Thajsku

Kratom má v Thajsku dlouhou historii. Konzumace kratomu se stala normou a součástí jejich způsobu života. Běžně se nabízel při vítání hostů vedle čaje nebo kávy. Vzhledem k tomu, že se rostlina pěstovala téměř ve všech vesnicích, bylo zcela normální žádat o listy kratomu souseda. Kratom se také používal jako stimulant na pomoc při těžké fyzické práci na kaučukových plantážích. Proto je kratom považován za významnou podporu pro tvrdou práci a vytváření příjmů, které by mohly zlepšit ekonomický status rodiny (15).

Přiložený obrázek zobrazuje prevalenci soudních případů souvisejících s drogami v Thajsku mezi lednem a říjnem 2019. Soudní případy související s kratomem (vlevo), oproti všem soudním případům souvisejících s drogami (vpravo).

Obrázek č. 5: Prevalence soudních případů (71).

3.2 Tradiční medicína v Malajsii

Tradiční malajské komunity při překonávání zdravotních problémů spoléhají na tradiční medicínu. Vstoupení moderní medicíny do malajské společnosti nemělo vliv na jejich důvěru v tradiční lékařský systém, jelikož tradiční systém je stále zcela relevantní. Obecně platí, že léčivé rostliny v malajské společnosti mají dvě funkce, z nichž první nemoc léčí a druhá zabraňuje rozvoji infekce. Mnoho komunit je obklopeno přírodním prostředím, kde rostliny zásobují jejich každodenní životy. Rostliny lze nalézt na březích řek, bažin a lesů nebo i kolem domu.

Využívání přírodních rostlin v životním prostředí nevyžaduje značný kapitál a nezahrnuje velké množství energie. Pokračování tradiční medicíny je také ovlivněno vírou jednotlivých generací, jejich znalostmi, zkušenostmi a dovednostmi zděděnými komunitou.

Každá společnost má svou metodu v používání rostlin k léčení nemocí. Existuje kniha malajské medicíny obsahující seznam nemocí a používání rostlin k léčbě nemocí, jako je tyfus, vysoká horečka, zvracení krve, bolesti očí, uší a zubů, kašel, nemoc žlučových kamenů, hemoroidy, pásový opar a mnoho dalších.

Existuje nespočet rostlin, které mohou být a jsou využívány k léčbě mnoha nemocí.

Další celosvětově známou rostlinou je Aloe vera, jehož listy se používají k léčbě popálenin kůže v důsledku požáru nebo horkých předmětů, jakož i ran a kožních onemocnění, jako je lepra. Pití aloe vera šťávy jako tonikum je také vhodné a účinné pro eliminaci tasemnic, kašel, žlutou zimnici a pálení žáhy. Gel z listů aloe vera lze použít k léčbě svrabu a zmírnit svědění obličeje.

Dalším příkladem tradiční medicíny je vaření trnitých listů špenátu se skořicovou kůrou. Tonikum se následně vypije a slouží k odstranění hlenu a léčbě kašle pro dospělé i pro děti. Například v rámci balijské komunity se často používají byliny v noci po náročném dni. Zázvor se aplikuje do spánku, aby se zmírnily bolesti hlavy a zmírnil stres. Kromě toho také používají kurkumu a rýžovou slupku k úlevě od bolesti svalů.

Tradiční i moderní medicína má stejný cíl, léčit nemoci a zmírňovat utrpení, které pacienti zažívají (16).

3.3 Betel a tabák

Indonésané, stejně jako ostatní obyvatelé jihovýchodní Asie, v historii hojně užívali mírná narkotická analgetika. Ještě před stoletím byl nejrozšířenějším narkotikem žvýkaný betel, který se skládal z arekového ořechu, betelových listů, limetky a různých volitelných přísad. Evropané začali užívat tabák i opium kolem roku 1600 a Indonésané rychle začali pěstovat tabák. Tabák, který zpočátku kouřila relativně malá elita, se stal koncem 18. století téměř všeobecně používán jako součást betelového žvýkání. Na konci devatenáctého století se kouření cigaret pro muže spojilo s transformací na „moderní“ postoje a rychle nahradilo žvýkání betelu. Dnes prakticky všichni indonéští muži kouří. Víceméně nikdo z nich nežvýká betel. Žvýkání betelu u žen takovou náhradu nemá a mizí pomaleji. Tabák má relaxační a sedativní účinky podobné betelu. Zatímco přísady betelu byly velmi levné, tabák nyní spotřebuje asi 5 procent z příjmů indonéských rodin, včetně těch nejchudších. Zatímco žvýkání betelu poskytovalo ochranu proti zubnímu kazu, střevním parazitům a bakteriím, kouření tabáku škodí zdraví mnoha způsoby (17).

Obrázek č. 6: Betelový ořech (72).

Obrázek č. 7: Tabák (73).

3.4 Obchod s betelovým oříškem

Poptávka po betelových oříšcích na mezinárodních trzích neustále roste, ale zemědělský dodavatelský řetězec tohoto produktu je poměrně složitý a vyžaduje zvláštní zacházení, což ovlivňuje cenu tohoto produktu. Betelový ořech má však potenciál být exportován do několika zemí, jako je Indie, Írán a Spojené arabské emiráty, ale existuje několik problémů, které brání procesu distribuce. Dodavatelský řetězec betelových ořechů zahrnuje několik stran,

od dodavatelů po vývozce a neexistuje mezi nimi žádný smluvní vztah. Proces exportu betelových ořechů z Indonésie do Indie zahrnuje výběr a sběr, zpracování a balení, přepravu a export. Pěstování betelových ořechů může být efektivní a udržitelné (18).

Rozhovor

Celá diplomová práce bude podložena odbornými zdroji a rozhovorem s mým kamarádem, který začal podnikat s kratomem již před 7 lety.

Adam se ke kratomu dostal v roce 2016, kdy jej poprvé vyzkoušel. V té době pracoval v IT firmě a kratom mu pomáhal být úspěšnější a pracovat déle. Prvně ho odebíral z jednoho malého obchodu, kde 50 g kratomu stálo 500 Kč. V té době mu došlo, že jestli člověk spotřebuje 50 g za 3 dny, cena je příliš vysoká a napadla ho myšlenka sehnat kratom levněji. Společně s kamarádem tedy hledali způsob, jak kratom dostat z Indonésie levněji. Podařilo se jim najít jednoho dodavatele, kontaktovali ho a objednali si 1 kg za 2500 Kč, což byla již mnohem lepší cena než tehdejší cena na trhu. Po měsíci zboží dorazilo. V tu chvíli jim došlo, že jej mohou užívat levněji, efektivněji a mít jej přímo od dodavatele z Indonésie. Skrze to začali nakupovat a dovážet ve velkém. Prvně prodával pouze přes přátele a známé, později založil společně s přáteli, vlastní legitimní e-shop Kratomit.cz.

Na následujících obrázcích je distributor Adam, se kterým byl udělán rozhovor ohledně kratomu. Fotografie jsou z doby, kdy se nacházel v Indonésii).

Obrázek č. 8, 9: Fotky distributora Adama (foto distributor).

4 Kratom (*Mitragyna speciosa*)

Kratom neboli *Mitragyna speciosa* je stálezelený strom rodu *Mitragyna*, který může dorůst až do výšky 30 m. Kratom má tmavě zelené oválné špičaté listy a žluté kulovité květy.

Jeho kmen může dorůst do průměru 0,9 m. Kmen je obecně rovný a vnější kůra je hladká. Listy kratomu jsou tmavě zelené, lesklé a mohou být dlouhé přes 14–20 cm a široké přes 7–12 cm. Květy jsou sytě žluté a rostou ve shlucích (19). Avšak na každém místě je kratom jiný. Má jinou barvu, listy jsou jiné, dokonce i strom je jiný. Některé stromy dosahují pár metrů, jiné mohou dosahovat i přes 30 metrů (04:55).

Z rozhovoru vyplývá, že ideální je, když strom není ani starý, ale ani mladý. Stáří se dá mnohdy také poznat podle šířky listu, přičemž čím je rostlina starší, tím jsou její listy širší. Ideální věk se udává okolo 4-5 let. Tehdy jsou listy nejvíce šťavnaté a mají v sobě dostatečně účinné množství alkaloidu (látka *Mitragynin*), která dělá euforický a příjemný efekt (05:09).

Kratom je rostlina, která se v Indonésii hojně vyskytuje. Pokud bychom chtěli uvést nějaký příklad pro lepší porovnání, nabízela by se pro naše podmínky jabloň. V momentě, kdy se dostaneme hlouběji do džungle, tak kratom se nachází úplně všude. Avšak je velmi velký rozdíl, jestli budeme sbírat kratom na severu ostrova Borneo, nebo na jihu ostrova, protože každý druh kratomu bude chutnat trochu jinak, přestože se bude jednat o stejný druh (05:39).

Mitragyna speciosa pochází z Thajska, Indonésie, Malajsie, Myanmaru a Papuy-Nové Guineje, avšak dle rozhovoru (04:37) se nejvíce vyskytuje na ostrově Borneo. Poprvé byla formálně popsána holandským koloniálním botanikem Pieterem Korthalsem v roce 1839, který ji pojmenoval *Stephegyne speciosa*. Název byl několikrát změněn, než George Darby Haviland v roce 1859 poskytl konečné jméno kratom.

Od roku 2013 byl kratom studován na buňkách a na zvířatech. US Drug Enforcement Administration (DEA) v roce 2013 uvedla, že pro kratom neexistuje žádné legitimní lékařské použití. V roce 2019 americký Úřad pro kontrolu potravin a léčiv (FDA) uvedl, že neexistuje žádný důkaz, že kratom je bezpečný nebo účinný pro jakoukoli léčbu (20).

Listy kratomu se běžně používají ke žvýkání, na čaj nebo jako prášek, který se dává do kapslí. Kratom se kouří jen zřídka.

Existuje mnoho druhů, přičemž každý má jiné účinky. Můžeme je tak kategorizovat dle druhů, barvy nebo výskytu.

Na následujících dvou fotografiích je zachycena rostlina kratom a její květ. Fotografie pořídil distributor při návštěvě Indonésie.

Obrázky č. 10: Květ rostliny kratom
(foto distributor).

Obrázek č. 11: Rostlina kratom
(foto distributor).

4.1 Druhy kratomu

Existuje několik různých druhů kratomu, které se liší svými vlastnostmi a účinky. Kratom je kategorizován podle barvy, oblasti výskytu a někdy podle varianty nebo poddruhu stromu. Regionální variantu lze pěstovat v jiných regionech – například kvůli přísným malajským zákonům se většina malajských kratomů pěstuje v Thajsku. Barva je určena barvou „žilky“ listu. Obecně platí, že čím více bílé barvy, tím se jedná o mladší nebo méně zpracovaný list. Červenější žilnatina ukazuje na zralejší listy, které mají obecně vyšší obsah alkaloidů, a proto jsou silnější.

Mezi nejznámější druhy kratomu patří zejména „Bali kratom“, který je považován za velmi silný a je oblíbený pro své sedativní účinky. Je často používán k léčbě bolesti a úzkosti. Bali kratom, stejně jako jeho stejnojmenný ostrov, představuje rovnováhu mezi úlevou od bolesti a zvýšením energie a hladce spojuje mnoho různých účinků kratomu do jednoho. Často je považován za standard, se kterým jsou srovnávány všechny ostatní kratomy (21).

Další druh je „Maeng Da kratom“, který je jedním z nejvíce populárních druhů kratomu a je známý pro své silné stimulační účinky. Je zejména oblíbený mezi sportovci a studenty, kteří hledají zlepšení výkonu. Tento druh kratomu je směsí 80 % zelené žíly a 20 % bílé žíly, poskytující směs podporující bdělost. Maeng da kratom je oblíbený zejména u jedinců, kteří provádějí mnoho manuálních a mentálních úkolů, protože může zvýšit duševní soustředění

a energii. Díky zátěži se vyčerpávající úkoly zdají být snazší. Uživatelé tohoto kmene mají po požití také lepší náladu. Kmen může navíc i zmírnit středně těžkou chronickou bolest. Jednou z věcí, díky kterým je tento kmen oblíbený při zmírňování bolesti, je to, že je bezpečný a účinný. Může poskytnout všechny požadované účinky, aniž by způsobil závažné vedlejší účinky (22).

Jako přírodní alternativa ke kávě se používá „Thai kratom“. Tento kmen má vysokou koncentraci různých alkaloidů, včetně mitragyninu. Jedním z hlavních účinků této zátěže je umožnit uživatelům soustředit se na určitý úkol celé hodiny bez únavy. Napětí také zvyšuje energii uživatele. Patří mezi nejúčinnější kmeny, pokud jde o řešení únavy, a to je důvod, proč jej většina manuálních dělníků v Thajsku používala. Thajský kratom se mimo jiné používá ke zlepšení nálady a zmírnění deprese.

K relaxaci a zmírnění bolesti se používá „Malay kratom“, který se vyznačuje mírnými a uklidňujícími účinky. Malajské kmeny kratom používají pro různé účely. To zahrnuje stimulaci uživatele při užívání v nízkých dávkách a pro sedaci při užívání ve vysokých dávkách. Kmeny jsou také užitečné pro zlepšení kognitivních funkcí a zvýšení duševní energie.

Dalším druhem je „Indo kratom“, který se vyznačuje silnými sedativními účinky a je obvykle používán k léčbě bolesti a úzkosti. Jak název napovídá, tato rostlina roste v Indonésii. Lidé užívají tento kmen, aby bojovali s abstinencí od opiátů a zlepšili náladu. V neposlední řadě je využívána pro účely relaxace. Kratom lze také užívat jako sedativum. Působí i jako lék proti bolesti, a to zejména červený kratom (23).

Také během rozhovoru se ukázalo, že klasifikace kratomu je jasná (09:09) a vychází z barvy. Nicméně, pro potřeby marketingu jsou tyto barvy nadále podrobněji rozlišovány, například podle oblasti původu atd. Jak uvidíme v části Distribuce kratomu, pro distribuční účely jsou jednotlivé druhy míchány a vznikají nepůvodní barvy, jako je žlutá, modrá, černá atd. (10:04).

Z rozhovoru vyplynulo, že kratom můžeme srovnávat s mnoha dalšími rostlinami. Nejčastěji jej porovnáváme s kávou, čajem případně Matchou, které všechny působí na uživatele energeticky a nemají žádné psychoaktivní stavy (10:52).

Avšak mezi nejznámější a také nejvíce užívaný kratom patří rozhodně zelený kratom ke kterému se dostaneme v další kapitole. Na prvním obrázku lze ještě vidět rozdělení kratomu dle barev, které bylo v této kapitole popsáno. Druhý obrázek znázorňuje účinky jednotlivých druhů kratomu, kterým se bude blíže věnovat podkapitola Sekundární druhy.

Obrázek č. 12: Rozdělení kratomu dle barev (73).

Kratom Color Chart

Color is determined by the color of the "veins" of the leaf. Generally the more white the color, the younger and/or less processed the leaf is. Redder veins indicate more mature leaves, which generally possess higher alkaloid content and are therefore stronger.

White Vein Kratom

has lower 7-HMG concentrations and are better for energy boosting

Red Vein Kratom

has high levels of 7-HMG for a strong painkilling effects

Green Vein Kratom

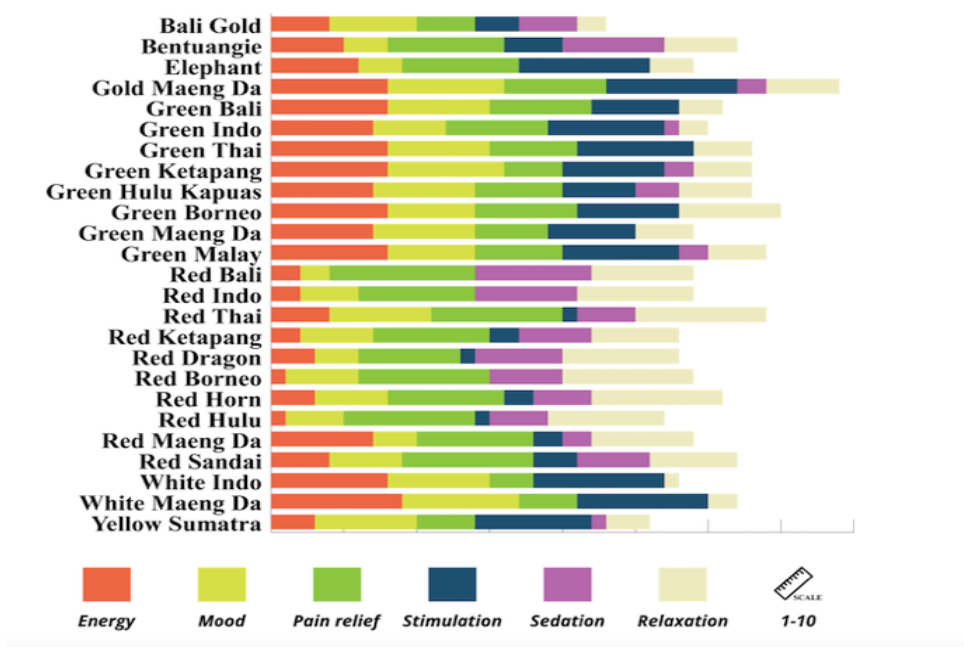
is in between white and red, providing a balanced effect

Yellow or "Golden" Kratoms

are created through a complex, traditional drying process that concentrates alkaloids, making this the strongest kratom strain

Obrázek č. 13: Účinky jednotlivých druhů kratomu viz. kapitola Sekundární druhy (74).

Kratom Strains Chart

4.2 Zelený kratom

Zelený kratom je kolébka kratomu, jelikož se jedná o první kratom, který vznikl. Už jen podle své zelené barvy, protože svým způsobem jsou všechny kratomy zelené. Zároveň je nejprodávanější, protože jeho účinky jsou zaručeny. Taktéž, když někdo poprvé zkouší

kratom, vždy začíná na zeleném, potom přechází na bílý, posléze na červený a až ke konci, když už má něco odzkoušeno, přechází na žlutý či zlatý.

Účinky zeleného kratomu jsou euforické a koncentrační. Využívá se zejména při učení či práci. Zelený kratom je u nás, ale i ve světě nejprodávanější a můžeme se zde bavit o prodeji až 100 kg za měsíc (15:50).

Obrázky č. 14: Prášek zeleného kratomu (75). **Obrázek č. 15:** Listy zeleného kratomu (76).

4.3 Červený kratom

Tento druh je velmi uklidňující, má uvolňující a analgetické účinky, a to díky obsahu většího množství 7-hydroxymitragyninu. Někteří uživatelé ho užívají i pro zlepšení spánku nebo pro zmírnění bolesti či svalového napětí.

Listy s červenými žilkami se sbírají na podzim obvykle předtím, než spadnou ze stromu na zem. Strom kratom přejde do hibernace až do jara, kde znovu zahájí svůj cyklický životní cyklus a vyraší zelené listy s bílými žilkami.

Na rozdíl od ostatních dvou hlavních typů kratomu – bílých a zeleně žilnatých kmenů, listy kratomu s červenými žilkami se suší pouze venku nebo s použitím UV světla ihned po sklizni. Jsou vystaveny různou dobu na slunci a ve stínu, dokud se nedosáhne požadovaných načervenalých barev.

Dle rozhovoru bylo zjištěno, že se jedná o třetí nejoblíbenější druh kratomu, který právě v posledních letech získává na popularitě, a to právě u starší generace, skrze své analgetické účinky. Červený kratom dokáže pomoci od fyzické i psychické bolesti. Avšak používá se i na psychickou bolest, když lidé trpí úzkostmi nebo jsou po nějakých těžkých životních situacích. Právě červený kratom je schopen tyto stavy zmírnit (16:56).

Obrázek č. 16: Prášek červeného kratomu (77). **Obrázek č. 17:** Listy červeného kratomu (78).

4.4 Bílý kratom

Pokud je žilnatina na kratomu bílá, jedná se o tzv. bílý kratom. Jeho uživatelům by měl dodávat energii a působit euforicky. To je zapříčiněno menší koncentrací 7-hydroxymitragyninu. Nejvíce se tedy používá na sportovní aktivity. Dále jeho uživatelé popisují zvýšenou soustředěnost a vytrvalost. Malé až střední dávky jsou stimulační. Vysoké dávky jsou stimulační pouze určitou dobu, poté přichází opiátový efekt. U citlivých jedinců mohou způsobovat apatii.

Bílý kratom je spojen s jedinečným procesem sušení, který mění kratomový prášek na bílou barvu. Bílé žilkované listy se sklízí na jaře, když rostlina znovu začíná svůj cyklus. Sklízeči sbírají bílé žilkované listy ručně a následně je ukládají do pytlovin. Listy se poté přemístí dovnitř do klimatizované sušárny, kde jsou vystaveny tmě, dokud není proces sklizně dokončen (24).

Obrázek č. 18: Prášek bílého kratomu (79).

Obrázek č. 19: Balení bílého kratomu (80).

4.5 Zlatý kratom

Existuje spousta teorií, jak vznikla odrůda tohoto kratomu, a to od pozdního sběru listů ze stromu přes smíchání všech barev kratomu až po tu nejpoblárnější, popisující složité specifické sušení této odrůdy.

Zajímavostí je, že dle studií žlutý kratom označuje směs zeleného a červeného kratomu. Žlutý kratom má však jiný alkaloidní profil než ostatní barvy. Zdá se, že použitý proces sušení mění směs alkaloidů. Žlutý kratom poskytuje střední energii – ani moc uklidňující, ani moc energizující. V tomto ohledu je popisován jako varianta přesně mezi červeným a zeleným kratomem.

Mnoho uživatelů si kupuje zvláště červený a zelený kratom a smíchají si je doma sami. Standartně však žlutý kratom bývá namíchaný přímo, a to v poměru 50/50 (20:38).

Obrázek č. 20: Prášek zlatého kratomu (81).

Obrázek č. 21: Detailní pohled na list zlatého kratomu (82).

4.6 Primární druhy

Primární kmeny kratomu jsou rozděleny do tří hlavních kategorií vysvětlených výše: bílá, červená a zelená odrůda. Primární kmeny se skládají z původní genetiky a rostou ve svém přirozeném prostředí. Kromě toho je také známo, že původní kmeny byly přemístěny do blízkých zemí nebo pěstovány na specializovaných farmách zaměřených na pěstování kratomu.

Pokud jde o pojmenování kmenů kratom, barva je obvykle první částí názvu kmene. Druhá polovina názvu je obecně odvozena od místa původu nebo zeměpisné polohy, kde se pěstuje a sklízí za účelem výroby.

Pro ilustraci, Red Thai kratom je nativní červeno žilový kmen, který se pěstuje a sbírá v Thajsku, zatímco kmeny jako Gold Bali nepocházejí z ostrova Bali, ale pěstují se a sklízí se z listů s červenými žilkami.

4.7 Sekundární druhy

Sekundární kmeny jsou známé jako hybridy, kde jsou kříženy dva různé typy kratomu. Hybridy jsou často účinnější než jejich základní kmeny. Je to proto, že obsah alkaloidů v hybridech se během procesu křížení mění a zvyšuje.

Některé sekundární kmeny kratomu zahrnují například Maeng Da (směs zeleného kratomu s bílým).

Stejně jako primární kmeny kratomu, i sekundární kmeny dávají barvy kratomu do první části svého názvu, za kterým následuje jeho původ nebo genetický profil kmene.

4.8 Porovnání kratomu

Porovnání kratomu může být poměrně obtížné, protože existuje mnoho různých druhů a odrůd a každý druh může mít odlišné účinky a vlastnosti. Můžeme se však držet některých obecných faktorů, které se dají použít pro porovnání různých druhů kratomu. Rozlišit můžeme typ listů, jelikož kratom se může sklízet z listů bílé, zelené nebo červené žily. Každý typ má své vlastní účinky a intenzitu, takže zvolení správného typu pro dané potřeby může být klíčové.

Dále rozhoduje původ kratomu, který se pěstuje v několika zemích jihovýchodní Asie, a každá země může mít své vlastní odrůdy a druhy. Některé země, jako je Indonésie, jsou známé pro svůj kratom vysoké kvality.

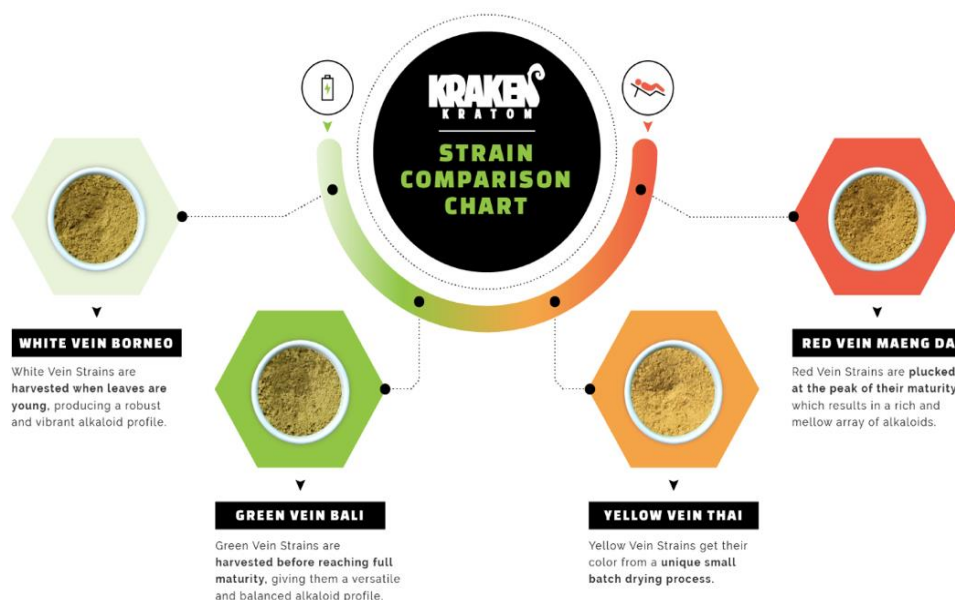
Taktéž hraje roli kvalita kratomu. Vyšší kvalita kratomu obvykle znamená silnější a příjemnější účinky, ale také může být dražší. Kratom nejvyšší kvality může mít také jemnější chuť a aroma.

Dalším faktorem může být zpracování. Způsob, jakým je kratom zpracován, může mít také vliv na jeho účinky. Například, sušení listů na slunci může zaručit výraznější účinky než sušení v umělých podmínkách.

V neposlední řadě hraje roli dávkování. Správné dávkování kratomu může také ovlivnit účinky a zkušenosti uživatele. Vysoké dávky mohou vést k intenzivnějším účinkům, ale také mohou být nebezpečné pro zdraví (25).

Níže uvedený obrázek znázorňuje ukázkový „graf“, který rozřazuje účinky kratomu dle barvy. Vidíme, že nejvíce vlevo máme bílý kratom, který je především na energii. Naproti tomu červený kratom, který je na druhé straně, je určený na odpočinek a relaxaci.

Obrázek č. 22: Účinky kratomu dle barev (83).

5 Rostliny podobné kratomu

Kratom je mnohdy srovnáván s kávou, čajem nebo matchou, jelikož mají podobné účinky na uživatele. Jedná se o účinky energetické a povzbuzující. Káva i čaj ale obsahují malé množství kofeinu a zvyšují hladinu kortizolu, což kratom nikoli. Další rostlinou, která má zajímavé účinky, je Kanna. Všechny tyto rostliny jsou čistě energetické a nemají žádné psychoaktivní stavy. Další, často zmiňovanou rostlinou, je Ayahuasca, která již způsobuje silné psychoaktivní stavy.

5.1 Káva

Káva patří mezi jeden z nejoblíbenějších nápojů na světě. Vyrábí se z pražených kávových zrn. Káva obsahuje kofein, který může mít povzbuzující účinky a zlepšit koncentraci a pozornost. Kromě toho obsahuje káva také antioxidanty a další látky, jež mohou přinášet zdravotní výhody.

Káva ale zvyšuje hladinu cholesterolu, což představuje možnou hrozbu pro koronární zdraví, například infarkt myokardu, cévní mozková příhoda, nespavost a kardiovaskulární komplikace. Kofein také ovlivňuje různé receptory a jeho vysazení je provázeno svalovou únavou u lidí, kteří jsou závislí na kávě.

Existují různé způsoby přípravy kávy, včetně tradičního zalévání horkou vodou, přípravy v přístrojích nebo přípravy pomocí alternativních metod, jako je aeropress nebo french press.

Káva má také mnoho různých odrůd, které se liší chuťovými vlastnostmi a intenzitou. Mezi nejznámější odrůdy patří arabika a robusta.

Káva byla původně pěstovaná v Etiopii a později se rozšířila po celém světě. Dnes je káva jedním z největších obchodních komodit na světě (26).

Obrázek na následující straně zobrazuje bobule kávy.

Obrázek č. 23: Bobule kávy (84).

5.2 Čaj

Čaj je nápoj, který se vyrábí z listů rostliny *Camellia sinensis*, která je původem z Asie. Existuje mnoho druhů čaje, včetně černého, zeleného, bílého a oolongu, které se liší v závislosti na způsobu zpracování a oxidace listů. Čaj je velmi populární po celém světě a má mnoho zdravotních výhod, včetně snížení rizika vzniku srdečních chorob, snížení hladiny cukru v krvi a podpory zdravého trávení. Čaj také obsahuje kofein, který může pomoci zlepšit pozornost a koncentraci (27).

Obrázek č. 24: Čajové listy (85).

5.3 Jujubee

Jujubee (nebo také jujuba) je ovocem stromu rodu *Ziziphus* (*Ziziphus jujuba*), který pochází z Asie. Jujuba je malé, kulaté a sladké ovoce, které se tradičně používá v čínské medicíně pro podporu zdraví a léčbu různých onemocnění. Jujubee obsahuje řadu vitamínů a minerálů, včetně vitamínu C, železa a antioxidantů.

Jujubee se také používá k výrobě jujubového čaje a nápojů, které jsou oblíbené v Asii. Jujubový čaj má mírné sedativní účinky a pomáhá uklidnit mysl. Jujubové plody jsou také součástí mnoha tradičních jídel a dezertů, jako jsou jujubové džemy, marmelády a bonbony.

V poslední době se jujubee stává stále populárnější přísadou v potravinářském průmyslu a může být nalezeno v mnoha různých potravinách, jako jsou müsli tyčinky, cereálie a energetické nápoje (28).

Obrázek č. 25: Plod ovoce Jujubee (86).

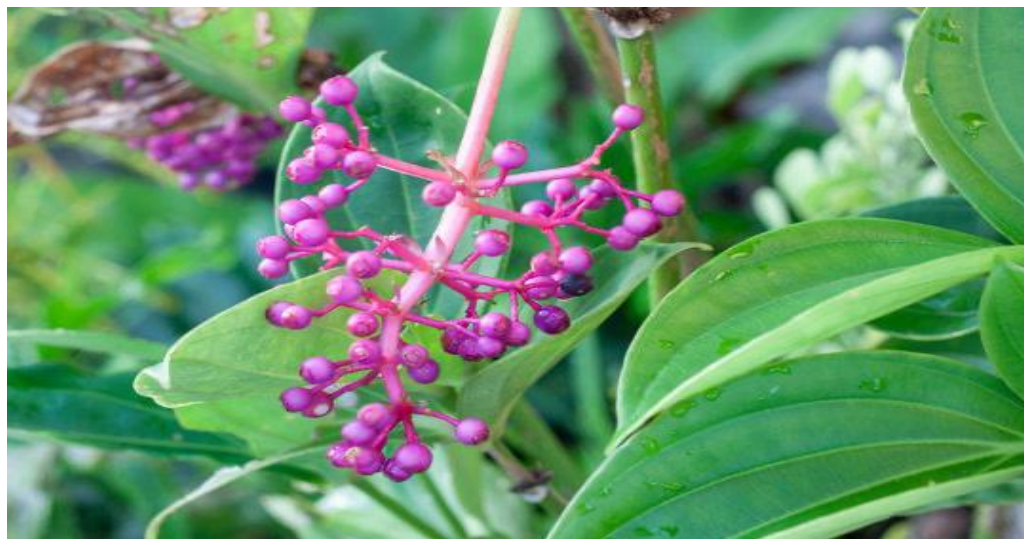

5.4 Sakae Naa

Sakae Naa, také známý jako *Combretum quadrangulare*, je rostlina původem z jihovýchodní Asie. Sakae Naa se tradičně používá pro své psychoaktivní účinky a má podobné účinky jako kratom (*Mitragyna speciosa*). Obsahuje alkaloidy, jako je mitragynin a 7-hydroxy-mitragynin, které jsou zodpovědné za jeho účinky. V některých oblastech Asie se Sakae Naa používá jako náhrada za kratom, a to zejména v případě, že kratom není k dispozici.

Mezi účinky Sakae Naa patří zlepšení nálady, uklidnění a podpora spánku. Sakae Naa také obsahuje některé alkaloidy, které mohou mít mírné analgetické účinky, což znamená, že mohou pomoci s tlumením bolesti (29).

Obrázek č. 26: Rostlina Sakae Naa (87).

5.5 Kakuam

Kakuam neboli *Mitragyna hirsuta*, je rostlina, která je velmi příbuzná s kratomem. Kakuam roste v jihovýchodní Asii a v některých oblastech se také používá jako náhrada za kratom. Listy Kakuamu obsahují řadu alkaloidů, které jsou zodpovědné za jeho účinky, jako jsou mitraphyllin, isomitraphyllin, hirsutin a isohirsutin. Kakuam má mírné psychoaktivní účinky podobné účinkům Kratomu, ale jsou mnohem slabší.

Mezi účinky Kakuamu patří mírná euforie, zlepšená nálada a tlumení bolesti. Kakuam může také pomoci uklidnit mysl a zlepšit koncentraci (30).

Obrázek č. 27: Rostlina Kakuam, která je velmi podobná kratomu (88).

5.6 Kanna

Kanna (*Sceletium tortuosum*) je rostlina původem z jižní Afriky, která se tradičně používá pro své psychoaktivní účinky. Listy a kořeny rostliny obsahují alkaloidy, které mohou mít mírně stimulační a relaxační účinky, a které také mohou snižovat úzkost a stres. Kanna se tradičně používá v různých kulturách k rituálním a léčebným účelům, a v posledních letech se stává stále populárnější jako doplněk stravy a jako přírodní léčivo pro úzkosti a deprese. Nicméně, při používání kanny je třeba být obezřetný, protože může mít interakce s některými léky a může mít nežádoucí účinky, jako jsou například bolesti hlavy a nevolnost (31).

Obrázek č. 28: Rostlina jménem Kanna (89).

5.7 Ayahuasca

Ayahuasca je silný psychoaktivní nápoj, který se tradičně používá v některých kulturách Jižní Ameriky pro rituální účely a léčení. Nápoj se vyrábí z kořenů a výhonků rostliny *Banisteriopsis caapi* obsahující MAO inhibitory, a listů rostliny *Psychotria viridis*, které obsahují psychoaktivní látku DMT. Kombinace těchto dvou rostlin umožňuje DMT projít trávicím traktem a dostat se do mozku, kde může způsobit intenzivní a hluboké psychedelické zážitky.

Ayahuasca je považována za posvátnou rostlinu a používá se v tradičních náboženských obřadech jako způsob komunikace s duchovním světem a k léčení duše a těla. V posledních letech se však stala populární také mezi západními turisty hledajícími duchovní zážitky a poznání. Ayahuasca není legální v mnoha zemích a její užívání může být nebezpečné, zejména pokud není pod dohledem zkušeného šamana (32).

Obrázek č. 29: Výroba nápojů z kořenů Ayahuascy (90).

6 Pěstování a zpracování

Historie kratomu sahá až do 19. století, kdy byl poprvé popsán botanikem Pieterem Willemem Korthals v roce 1839.

Kratom byl tradičně používán v thajské a malajské medicíně k léčbě bolesti, průjmů a únavy. Také byl používán jako afrodiziakum a ke zvýšení sexuálního apetitu.

Isaac Henry Burkill, anglický botanik, v roce 1935 poprvé zaznamenal použití kratomu v Malajsku (dnešní poloostrov Malajsie) jako obklad na rány, lék na horečku a náhražku opia. Existují však také zprávy, že listy se používají hlavně jako stimulant umožňující dělníkům vydržet fyzickou únavu.

Ve 20. století se však kratom stal stále více regulovaným a v některých zemích byl dokonce zakázán. Například konkrétně v Thajsku byl kratom zakázán v roce 1943, následně v Malajsii, v roce 1952, byl zakázán pro jeho údajné zneužívání a závislost.

Kratom se stává stále populárnějším v západních zemích, kde se používá k léčbě bolesti, úzkosti a deprese, ačkoli existuje i velký nesouhlas a debatuje se o jeho účinnosti a bezpečnosti (33).

6.1 Pěstování

Kratom roste převážně v jihovýchodní Asii, zejména v Indonésii, Malajsii, Thajsku a Papui Nové Guineji. Jedná se o strom nebo keř, který může dorůst až do výšky 30 metrů, ale obvykle dosahuje výšky kolem 10 až 15 metrů.

Kratom může být pěstován ze semen, ale nejčastěji se rozmnožuje pomocí řízků.

Rostlina vyžaduje tropické a subtropické podmínky, včetně teplého a vlhkého klimatu, dobře odvodněné půdy a dostatečného množství slunce.

Pěstování kratomu je často záležitostí drobných zemědělců v jihovýchodní Asii, kteří pěstují rostlinu pro osobní použití nebo pro prodej na trhu. Produkce a obchod s kratomem je však mnohdy regulován a může být zakázán nebo podléhat licenčnímu řízení.

V poslední době se objevují i pokusy o pěstování kratomu v jiných částech světa, včetně USA, ale tyto pokusy jsou zatím spíše experimentální a kratom získaný z těchto zdrojů je stále poměrně vzácný (34).

Obrázky č. 30, 31, 32, 33: Sklizeň a zpracování kratomu – řazeny dle směru hodinových ručiček (92).

Obrázek č. 34: Popis výskytu a pěstování kratomu (91).

The Big 4 Kratom Regions

Region, color, and variant, or subspecies, of the tree often overlap. A regional variant can be grown in other regions — for example, due to strict Malaysian laws, most Malay kratom is grown in Thailand.

Bali
The famous Indonesian vacation destination boasts a rainforest climate and relatively well-developed tourist infrastructure that produces some of the highest-quality kratom available to overseas consumers.

Malaysia
This strict country outlaws kratom, but Malay Kratom has been imported to neighbors like Thailand

Thailand
A fast-developing country with a long history of kratom use, Thailand produces many varieties of kratom. Thai Kratom is often processed into capsules or extracts for local and Western markets.

Indonesia (non-Bali)
Indonesia is the largest country on this list, and the largest exporter of kratom, though quality varies. Indonesian kratom is often referred to as "Indo".

unwinder

6.2 Sklizení kratomu

Kratom se sklízí ručně, obvykle během suchého období. Sklizeň se zpravidla provádí každé 2-3 měsíce, jakmile jsou listy rostliny dostatečně vyspělé. Sklizeň zahrnuje ruční sběr listů, které jsou následně sušeny a zpracovávány. Nejjednodušší však je useknout celé větve a ty odvést i s listy do vesnic, kde se pak kratom zpracovává a suší (30:59). Při tomto procesu hrozí riziko smíchání kratomu se dřevem, avšak toto selhání by ovlivnilo samotnou chuť a následně by bylo rozpoznáno i na laboratorních testech. Skrze sklizeň jsou však spojeny obavy se zničení vegetace a vykácení kratomových plantáží, jelikož každý rok se kratom sbírá na trochu jiných místech, než rok předešlý a každý rok je tedy i jiná chuť, případně kvalita kratomu (31:11).

Kvalita listů kratomu závisí na mnoha faktorech, jako je půda, klima, úroveň zralosti listů a způsob sušení. Většina zemí, kde se kratom pěstuje, má tradiční metody sušení listů, jako je sušení na slunci nebo sušení v klimatizovaných prostorách. Sušení má za cíl odstranit vlhkost z listů a uchovat co nejvíce účinných látek.

Sklizeň provádí část vesnice, což činí desítky až stovky lidí, v čele s náčelníkem (tato pozice je mnohdy zděděná), přičemž brzo ráno společně vychází do džungle a ve večerních hodinách se vrací zpět do vesnice, kde začíná zpracovávání kratomu (32:44).

6.3 Zpracovávání kratomu

Kratom se zpracovává po sklizni sušením a následným mletím listů do jemného prášku. Jakmile jej farmáři přivezou do vesnice, omyjí ho, aby se zbavili bahna, nečistot a brouků. Mnohdy však obranné listy posílají do jiné vesnice, kde jsou na to speciální stroje a probíhá tam kontrola, zdali tam nejsou částičky těžkých kovů.

Následný prášek se může používat jako surovina pro výrobu různých produktů, jako jsou čaje, kapsle, extrakty a tinktury.

Zpracování kratomu se liší podle zeměpisné oblasti, kde se pěstuje. V některých oblastech se listy nechají sušit na slunci, zatímco v jiných se suší v klimatizovaných prostorách, aby se zabránilo ztrátě účinných látek. Sušení má za cíl odstranit vlhkost z listů a zachovat co nejvíce účinných látek obsažených v listech.

Po usušení se listy mohou mlít na jemný prášek používaný k výrobě čajů, kapslí a jiných produktů. V některých případech se kratom může zpracovávat dalšími způsoby, jako

je například extrakce, což znamená oddělení účinných látek z listů pomocí rozpouštědla (37:37).

6.4 Tradiční použití

V kulturách, kde rostlina roste, byl kratom používán v tradiční medicíně. Listy se žvýkají, aby zmírnily muskuloskeletální bolesti a zvýšily energii, chuť k jídlu a sexuální touhu podobným způsobem jako khat a koka. Listy nebo výtažky z nich se používají k hojení ran a jako lokální anestetikum. Extrakty a listy se používaly k léčbě kašle, průjmu a střevních infekcí. V Thajsku se také používají jako prostředky na odčervování střev.

Kratom je často používán pracovníky v namáhavých nebo monotónních profesích k odvrácení vyčerpání a také jako prostředek na zlepšení nálady a lék proti bolesti. V Thajsku se kratom používal jako svačina k přijímání hostů a byl součástí rituálního uctívání předků a bohů. Bylina je hořká a obecně se kombinuje se sladidlem (35).

Kratom se v jihovýchodní Asii používá pro širokou škálu účelů, včetně jeho lékařské hodnoty a protiúnavových vlastností. Používá se také jako rekreační nápoj při odpočinku a společenských setkáních, převážně mezi muži, a v některých thajských vesnicích jako součást malých náboženských obřadů.

Kratomové listy jsou široce používány ženami ve vesnicích jako domácí lék na běžné nemoci, jako je horečka, kašel, hypertenze, cukrovka, bolest a úzkost. Aplikuje se také jako obklad na rány a má se za to, že napomáhá k odčervení a potlačuje chuť k jídlu (36).

Muži naopak konzumují kratom ráno, aby zlepšili produktivitu práce a bojovali proti únavě. Účinky koky a opia pomáhají manuálním dělníkům (např. farmářům, kaučukářům, strojníkům a rybářům) a těm, kteří pracují v ohromném horku, pokračovat bez únavy.

Večer muži používají kratom jako nápoj, když relaxují. Ve vesnicích se kratom také podával jako nápoj mužským hostům během společenských akcí. Sloužil jako náhražka alkoholu mezi muslimy v Malajsii a jižním Thajsku, protože konzumace alkoholu je proti islámskému učení. Jelikož uživatelé kratomu nejsou považováni za uživatele alkoholu, nepodléhají sociálnímu stigmatu spojenému s konzumenty alkoholu. Kratom si také vysloužil místo v některých vesnických náboženských obřadech, kde je nabízen bohu nebo duchu jako vzácný dar za splnění jejich tužeb nebo slibů (37).

6.5 Novodobé použití

Kratom má hořkou chuť, a proto je často míchán s jinými velmi sladkými nápoji. V České republice se míchá především se sirupy, ale můžeme se také setkat s kombinací Fanty nebo Coca-Coly. V jiných zemích se kratom často konzumuje v podobě drinku nazvaného 4x100, jenž je kombinací Kratomu, Coca – Coly a sirupem proti kašli. Někdy se do tohoto nápoje přidávají i další opiáty, jako jsou antidepresiva, nebo jiná analgetika. Proto i název 4x, jelikož se jedná o 4 přísady tohoto nápoje. Drink 4x100 je však velmi nebezpečným mícháním drog a nese s sebou mnoho zdravotních rizik. Tento nápoj je momentálně velmi rozšířený u mladých lidí na Bali, v Thajsku a Malajsii (38).

Lidé taktéž uvažují, zdali se dá kratom šňupat nebo kouřit. Šňupat se rozhodně nedoporučuje a co se týče kouření, tak člověk by musel vykouřit velké množství, aby to na něj mělo nějaký efekt, a proto je mnohem lepší v podobě míchaného drinku. (40:01)

V dnešní době mnoho lidí užívá kratom společně s kávou nebo čajem. Avšak některým uživatelům nemusí kombinace kofeinu a kratomu zaručit ideální stav, ale je to velmi individuální. Někteří uživatelé konzumují kratom s dalšími analgetiky, přičemž mnoho z nich se snaží přestat s užíváním léků proti bolesti a užívat pouze kratom, jakožto přírodní rostlinu, která má stejný efekt na jejich tělo a není tak zatěžující pro lidský organismus. (42:46)

Mimo jiné se velmi často kratom užívá společně s alkoholem, což zapříčiní velmi nepříjemný a bolestivý stav hlavy (43:28). Na druhou stranu je kratom skvělý na kocovinu. Je schopen dostat lidi rychleji do té správné kondice a tlumí nepříjemné příznaky kocoviny. Můžeme jej přirovnat k vitamínu C, ale přírodního původu. (43:40)

V mnoha zemích začíná mít kratom neskutečnou popularitu, ať už se jedná o Česko, Ameriku či Thajsko. Americký trh vyžaduje kratom, který je extrémně silný, silnější než ten náš v Česku, ale na úkor chuti. V Thajsku popíjí kratom mnoho domorodců jako normální drink a často jej můžeme sehnat ve stáncích okolo cest, kde se prodává namíchaný se sirupem proti kašli. Právě v této kombinaci je kratom v Thajsku nejvíce populární, jelikož tato kombinace je údajně nejlepší pro chuť samotného nápoje.

Obrázek č. 35: Drcení kratomu (93).

7 Modifikace kratomu

Modifikace kratomu se obvykle týkají způsobu zpracování listů a dalších částí rostliny. Mezi modifikaci kratomu patří sušení, mletí, extrahování, míchání a fermentace.

Listy kratomu se suší na slunci nebo v sušičce, což zvyšuje jejich trvanlivost a koncentraci účinných látek. Hrozí tady však riziko přesušení.

Následně se sušené listy mohou rozemlít na jemný prášek, který se pak používá k výrobě kapslí nebo jako přísada do nápojů.

Účinné látky z listů kratomu se mohou extrahovat pomocí různých rozpouštědel a technik, což vede k výrobě silnějších a koncentrovanějších produktů.

Kratom se často kombinuje s dalšími bylinami nebo přírodními látkami, aby se dosáhlo specifických účinků nebo zlepšila chuť.

Některé druhy kratomu se nechávají fermentovat, což může změnit jejich účinky a chuť.

Také mnohé produkty kratomu jsou obohaceny o další přísady, jako jsou vitamíny, minerály a aminokyseliny, aby se zlepšila jejich účinnost nebo přijatelnost pro spotřebitele (39).

Obrázek č. 36: Sušení kratomu (94).

7.1 Certifikace kratomu

Certifikace kratomu je proces, kterým se zajišťuje, že produkty obsahují správné množství účinných látek, jsou bezpečné a splňují určité standardy kvality. Některé z nejčastějších certifikací pro kratom jsou uvedeny v následujícím textu.

Good Manufacturing Practice (GMP): Tento standard zajišťuje, že výrobci dodržují určité standardy kvality a bezpečnosti při výrobě, zpracování a balení produktů. GMP je obecně uznávaný standard v potravinářském a farmaceutickém průmyslu (40).

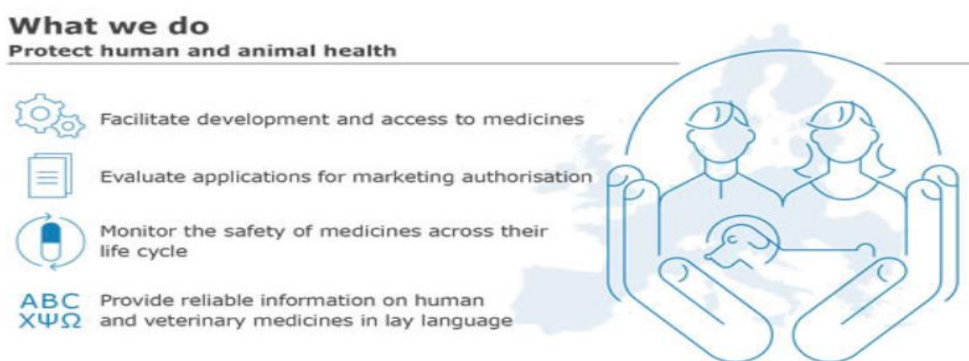
American Kratom Association (AKA): AKA je nezisková organizace, která stanovuje standardy pro bezpečné a kvalitní výrobky kratomu. Certifikace od AKA znamená, že produkt byl testován na obsah účinných látek a neobsahuje žádné nebezpečné kontaminanty. Mimo jiné se organizace snaží prokázat, že zodpovědné užívání kratomu s sebou nese mnohé zdravotní přínosy, a proto chtějí přesvědčit ostatní země, aby zodpovědně regulovaly kratom, nikoli jej zakazovaly.

United States Pharmacopeia (USP): USP je nezávislá organizace, která stanovuje standardy pro kvalitu a bezpečnost léků a doplňků stravy. Certifikace od USP znamená, že produkt byl testován na účinnost a zároveň také bezpečnost (41).

Certifikace kratomu není povinná, ale může být užitečná pro spotřebitele, kteří chtějí zajistit kvalitu a bezpečnost produktu.

V České republice přímo žádná certifikace neexistuje, jelikož se nejedná o potravinu, nýbrž sběratelský produkt. Kratom tudíž neprochází žádnými nařízenými laboratorními testy. Mnoho prodejců však kratom na testy posílá, aby měli přehled, kolik miatrigynu je ve várce obsaženo a zdali v něm nejsou těžké kovy a jiné příměsi jako je arsen a podobně. (49:24)

Obrázek č. 37: Proces práce GMP spojený s certifikací kratomu (95).

Obrázek č. 38: Logo americké kratomové asociace (96).

7.2 Balení kratomu

Kratom se obvykle balí v několika formách v závislosti na preferencích prodejců a uživatelů.

Mezi zatím nejčastější používaný druh je prášek. Kratomový prášek se často prodává v sáčkích nebo lahvičkách a může být balen v různých velikostech, od 10 gramů až po kilogram. Některé zdroje uvádějí, že prášek by měl být balen ve vodotěsných obalech, aby se zabránilo jeho zvlhnutí.

Relativně novinkou jsou kapsle. Kratomové kapsle jsou druhou nejoblíbenější formou užívání kratomu, protože mají přesné dávkování a jsou snadno přenosné. Dá se říci, že se jedná o game changer, jelikož pro lidi, kteří nemají rádi chuť kratomu samotného, je kapsle skvělá náhrada. Avšak nutno podotknout, že o kapsle nikdy nebude takový zájem jako o prášek, jelikož samotný proces stlačování kratomu je mnohem více finančně nákladný, protože se kratom musí celý rozprostřít, nachystat, dát do strojů a stlačovat, takže je tam spotřebováno mnohem více času, energie, transportu a také hodně variabilních nákladů, které se potom ukážou na finální ceně kratomu, která je za kilo o dost vyšší. (56:04)

Kapsle mohou být vyrobeny z gelového materiálu a baleny v blistrech nebo lahvičkách. Kratom je za pomoci správné vlhkosti stlačován do tablet, kdy se vyvíjí síla okolo 25 tun a tableta je kompaktní, příjemná na dotek a perfektní k užívání na cesty. Jedna tableta váží okolo 1,1g až 1,2g, takže každý konzument má perfektní přehled o jeho množství. (53:35)

Mezi další formy patří tinktury a extrakty, které jsou silnější formou kratomu a obvykle jsou baleny v lahvičkách s kapátkem. Tyto produkty se vyrábějí tak, že se extrahuje účinná látka

mitragynin z listů a poté se zkapalní. Dávkování tinktur a extraktů je obvykle mnohem menší než u prášku a kapslí (42).

Balení kratomu v praxi vypadá tak, že prášek přijde ve velkých baleních po 25 kg do České republiky k prodejčům, ti následně prášek rozdělí podle potřebné gramáže do předem připravených sáčků, případně pošlou do externí firmy, která prášek stlačí do tablet. Kdysi se kratom prodával v želatinových kapslích, avšak jelikož je želatina brána jako potravinová, zemědělská potravinářská inspekce kontaktovala prodejce ohledně stažení produktu. Pokud tak prodejci neučinili, dostávali vysoké pokuty. Taktéž účinky kratomu v případě pozření v želatinové formě byly pomalejší, jelikož trvalo, než se želatina vstřebala. (53:00)

Obrázky č. 39, 40, 41 a 42: Různé druhy balení kratomu (97).

7.3 Distribuce kratomu

Distribuce kratomu se liší podle zeměpisné oblasti, kde se pěstuje a kde se nacházejí zákonná omezení. V zemích, kde je prodej a užívání kratomu legální, se kratom často prodává v obchodech s přírodními produkty, online obchodech, specializovaných prodejnách a prostřednictvím distributorů.

Většina prodejců kratomu nabízí produkty v různých formách, jako jsou prášky, kapsle, extrakty a tinktury. Tyto produkty jsou často označovány podle množství obsaženého účinného látky mitragyninu a jsou prodávány jako přírodní doplňky stravy. V některých případech mohou

být tyto produkty označeny jako léčebné přípravky a mohou být prodávány pouze s lékařským předpisem. V České republice se však kratom prodává pouze za účelem sběratelství nikoli konzumace.

V České republice existuje mnoho distribučních kanálů. V minulosti jako jeden z hlavních kanálů sloužily automaty, kde byla možnost koupit kratom v kteroukoli hodinu a bez jakéhokoliv omezení. Nyní je mnoho automatů pozastaveno, dokud nebude vyřešená situace ohledně regulace. Jako hlavní kanál momentálně slouží osobní odběr v kamenných prodejnách, Zásilkovna nebo dovozci jako je PPL nebo DHL.

Mnoho prodejců vymýšlí stále nové způsoby, jak zaujmout potenciálního zákazníka. V Ostravě nyní funguje hodinový rozvoz kratomu, přičemž zákazník v Moravskoslezském kraji si může ve všední dny objednat a do 60 minut má kratom u sebe. Předlohou pro tento nápad byl rozvoz jídla a nákupu. Celkově je o tento rozvoz velmi velký zájem, přičemž můžeme odhadovat až tisíc objednávek týdně. (59:03)

Někteří čeští prodejci distribuují i do zahraničí, například do Německa, Rakouska, Maďarska, Řecka, Polska, Švédska, Dánska, Irska, Velké Británie a Španělska. Pro mnoho prodejců znamená zahraniční obchod větší kapitál, než mají u nás. Zejména v Německu existuje mnoho maloobchodníků, kteří kratom odkupují z Česka, jelikož distribuce je velmi rychlá, efektivní a levná. V zahraničí jsou také nastaveny vyšší ceny, takže je to i pro prodejce výhodnější vyvážet právě do zahraničí. (01:03:16)

7.4 Prodej kratomu

Prodej kratomu se liší podle zeměpisné oblasti, kde se prodává a podle zákonných omezení v jednotlivých zemích. V některých zemích, jako je Thajsko a Malajsie, je prodej kratomu zakázán, zatímco v jiných zemích, jako je USA a některé evropské země, je kratom legální.

Většina prodejců kratomu nabízí produkty v různých formách, jako jsou prášky, kapsle, extrakty a tinktury. Tyto produkty jsou často označovány podle množství obsaženého účinného látky mitragyninu a jsou prodávány jako přírodní doplňky stravy. V některých případech mohou být tyto produkty označeny jako léčebné přípravky a mohou být prodávány pouze s lékařským předpisem.

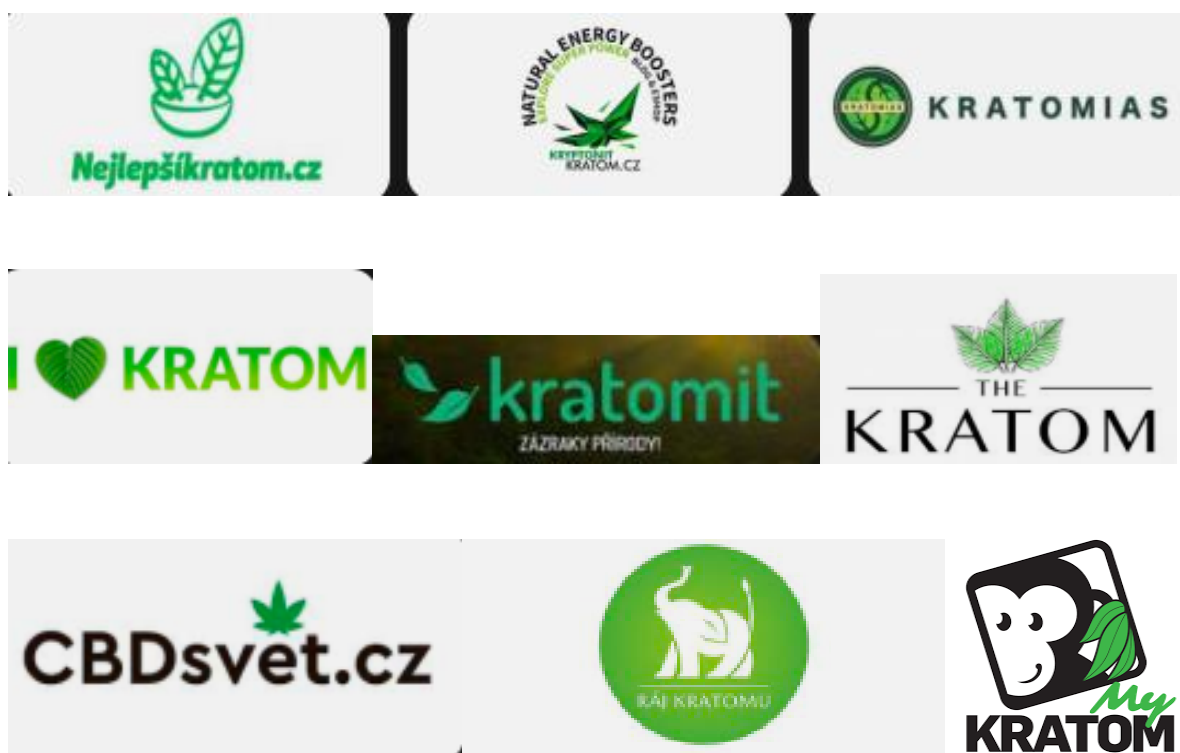
V současné době se s prodejem kratomu můžeme setkat zejména na internetu, kde je největší nabídka. Mimo internet existuje také pár kamenných prodejen a také mnoho automatů, které jsou největším zlem, jelikož se v případě koupi skrze automat nijak nehlídá věk

uživatelé, a tudíž je kratom dostupný naprosto všem. Kratom se však prodává za sběratelským účelem, nikoli ke konzumaci. Již tímto způsobem se obchází zákon a kratom se momentálně v České republice nachází v takzvané šedé zóně, jelikož se na něj nevztahují žádná pravidla.

Existuje také mnoho hrozeb spojených s prodejem kratomu. Ať už se jedná o vysokou konkurenci, regulaci, která je nevyhnutelná, nebo kvalitu, která není nikdy 100% zaručená.

S prodejem souvisí vysoká konkurence a mnoho různých značek, které budou zmíněny níže.

Obrázky č. 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 a 51: Loga jednotlivých prodejců kratomu (převzato z webových stránek).

7.5 Značky kratomu

Existuje mnoho značek kratomu, které jsou dostupné na trhu. Některé z nejznámějších značek jsou například Maeng Da kratom. Tato značka se obvykle považuje za jednu z nejsilnějších a nejúčinnějších značek kratomu. Její název pochází z thajského výrazu pro "horského draka" a jedná se o mix zeleného a bílého kratomu.

Další velmi známou značkou je Bali kratom, která se vyznačuje silnými účinky a jemnou chutí.

Opačnými účinky se vyznačuje Red Vein kratom. Jedná se o kratom s červenými žilami, který je obvykle spojován s uklidňujícími účinky a je populární u lidí, kteří trpí úzkostí nebo bolestí.

Další značkou je Green Malay kratom. Tato značka kratomu pochází z Malajsie a má vyvážené účinky, které zahrnují uklidňující, ale také povzbuzující účinky.

Kratom, který dodá hodně energie je White Vein kratom. Kratom s bílými žilkami je obvykle spojován s povzbuzujícími účinky a vysokou dávkou energie.

Mezi silnější kratomy patří Gold kratom. Kratomová značka Gold je zpracována ze zralých listů a obsahuje vyšší obsah alkaloidů, které jsou zodpovědné za jeho účinky (43).

7.6 Cena kratomu

Cena kratomu se může lišit v závislosti na několika faktorech. Jedním z faktorů je forma kratomu. Kratom se může prodávat v různých formách, jako jsou sušené listy, prášek, extrakt nebo kapsle. Cena se může lišit v závislosti na formě, protože náklady na zpracování a balení se mohou lišit.

Vyšší kvalita kratomu obvykle znamená vyšší cenu. Kvalita může být ovlivněna faktory jako je způsob pěstování, sklizeň a zpracování kratomu.

Cena kratomu se může lišit v závislosti na tom, kde byl pěstován a odkud pochází. Kratom pocházející z oblasti, kde se pěstuje více druhů, může být levnější než kratom z oblasti, kde se pěstuje jen jeden druh.

Ceny kratomu mohou být ovlivněny také konkurencí mezi prodejci. Pokud je na trhu více prodejců, ceny se mohou snížit, aby se udržela konkurenceschopnost.

V USA se cena kratomu pohybuje od 10 do 30 dolarů za 28 gramů sušených listů nebo kratomový prášek, až po 30 až 50 dolarů za 28 gramů vysoké kvality. Ceny kapslí nebo extraktů jsou obvykle vyšší a mohou se pohybovat od 20 do 50 dolarů za balení. Ceny se mohou lišit v závislosti na prodejci, regionu a dalších faktorech.

V České republice se jedná o velmi levnou „drogu“. Malý sáček, který obsahuje 10 g kratomu se pohybuje okolo 80 Kč. Naopak kilo kratomu se pohybuje okolo 3000 Kč. V zahraničí se cena pohybuje o 20 % až 30 % draž než v České republice (44).

7.7 Kvalita kratomu

Kvalita kratomu se může velmi lišit v závislosti na mnoha faktorech, jako je způsob pěstování, sklizeň, zpracování a skladování.

Některé odrůdy kratomu jsou známé pro své silné účinky a vyšší obsah alkaloidů. Zároveň může kvalita značně kolísat v závislosti na původu, půdních podmínkách a klimatu.

Kratomové listy musí být sklizeny v optimálním čase a správně zpracovány, aby se zajistilo, že se v něm uchovávají všechny důležité alkaloidy. Pokud je proces sklizně nebo zpracování nekvalitní, může to způsobit ztrátu účinných látek nebo dokonce kontaminaci.

Správné skladování je nezbytné pro zachování kvality kratomu. Pokud je kratom skladován při nevhodných podmínkách, jako je příliš vysoká teplota nebo vlhkost, může dojít k rozkladu účinných látek.

Kvalitní prodejci kratomu by měli mít certifikaci a pravidelně testovat své produkty, aby se ujistili, že jsou bezpečné a obsahují správné množství účinných látek.

Uživatelé mohou také kvalitu kratomu poznat tak, že po konzumaci mají chuť na jídlo a nedochází k žádným střevním problémům.

Kvalitu kratomu mnozí prodejci hlídají a ověřují skrze laboratorní testy, avšak ne všichni nechávají své zboží testovat a může pak docházet k různým zdravotním problémům v případě požití špatného kratomu. Tyto testy by měly být vyžadovány po každém prodejci, aby se předcházelo zdravotním problémům (45).

7.8 Rekreační využití

V nízkých dávkách kratom vyvolává euforické účinky srovnatelné s kokou. Při vyšších dávkách má kratom účinky podobné opiátům. Nástup účinků obvykle začíná během pěti až deseti minut a trvá dvě až pět hodin. Některé neoficiální zprávy popisují zvýšenou pracovní kapacitu, bdělost, upovídanost, družnost, zvýšenou sexuální touhu, pozitivní náladu a euforii po konzumaci kratomu.

Podle amerického DEA a průzkumu z roku 2020 se kratom používá na veřejnosti ke zmírnění bolesti, úzkosti, deprese nebo abstinčních příznaků od opioidů.

Kratom může být smíchán s jinými psychoaktivními drogami, jako je kofein a kodein. Počínaje rokem 2010 se čajový koktejl známý jako „4×100“ stal populárním mezi některými mladými lidmi v jihovýchodní Asii a zejména v Thajsku. Je to směs listů kratomu, sirupu proti kašli, Coca-Coly a ledu. Kolem roku 2011 byli lidé, kteří tento koktejl konzumovali, často vnímáni více negativně než uživatelé tradičního kratomu, ale ne tak negativně jako uživatelé heroínu. Od roku 2012 bylo užívání koktejlu vážným problémem mezi mládeží ve třech provinciích podél hranice Malajsie a jižního Thajska.

V USA byl od roku 2015 kratom k dispozici v obchodech a přes internet, avšak prevalence jeho užívání byla v té době neznámá.

Ve světě existuje již mnoho kaváren, které nabízí produkty z kratomu. Například na Bali existuje mnoho kaváren, které se specializují právě na kratom a jsou tím vyhlášené (46).

7.9 Dávkování

Množství kratomu se liší od člověka k člověku. Uživatelé se obecně shodují, že pokud s kratomem začínáte, lehká dávka jednoho až dvou gramů by měla být energizující, zatímco tři až čtyři gramy vám způsobí sedaci.

Produkty z kratomu se běžně používají v dávkách v rozmezí 2–6 g sušených listů na dávku. Neexistuje však žádný standardní systém dávkování, protože produkty kratomu se mohou velmi lišit v účinnosti. Při relativně nízkých dávkách (1–5 g syrových listů), při kterých dochází většinou k povzbuzujícím účinkům, patří mezi nežádoucí účinky stažení zorniček a červenání; nepříznivé účinky související se stimulací zahrnují úzkost a neklid a začínají se objevovat účinky související s opioidy, jako je svědění, nevolnost, ztráta chuti k jídlu a zvýšené močení. Při středních a vysokých dávkách (5–15 g syrových listů), při kterých se obecně projevují opioidní účinky, patří k dalším nežádoucím účinkům tachykardie (zvýšený stimulační účinek) a také vedlejší účinky opioidů, mezi které patří zácpa, závratě, hypotenze, sucho v ústech a pocení.

Dlouhodobé užívání vysokých dávek kratomu může vést k rozvoji tolerance, závislosti a abstinčním příznakům, včetně ztráty chuti k jídlu, úbytku hmotnosti, snížení sexuální touhy, problémů se spánkem, svalových křečí, bolestí svalů a kostí, trhavých pohybů, slzení očí, návaly horka, horečky, průjem, neklid, vztek a smutek. To může vést k obnově používání.

V rozhovoru se nám potvrdilo, že malé dávky 3–4 g mají energetický účinek, 4–8 g způsobuje euforické stavy a 8–15 g má sedativní účinky. Nad 15 g kratomu se jedná o stavy, které jsou vysoce sedativní, uživatel už nemá chuť komunikovat a je velmi vláčný a účinek kratomu se podobá sedativním lékům, které utlumují jak fyzické, tak psychické emoce (47).

Právě dávkování je jeden z největších problémů, protože zvolit správné dávkování je velmi důležité, avšak u každého jedince může být správné množství zcela jiné. Mnoho prodejců by ocenilo, kdyby se na obalech mohlo uvádět doporučené dávkování, avšak momentálně to možné není.

S dávkováním také souvisí zvýšená potřeba užívání po větších dávkách, jelikož tělo začne být po jisté době rezistentní a odolné.

Obrázek č. 52: Doporučené množství kratomu k užívání (98).

	Generic Powdered Leaf	Generic Crushed Leaf	Generic Powder Capsules	Kratom Extract	Red Bali Kratom Powder	Maeng Da Powder	Green Malay Powder
	The most typical kratom product	Generally used to make kratom tea	A standard "type 00" capsule holds 0.5-0.75 grams of powder, depending on how densely it's filled	A kratom extract will often be labeled by potency, e.g. "10x extract"	Claimed best for pain relief, a relatively "fluffy" and mild powder	True Maeng Da Kratom is notably strong and dense	Potency and density between Red and Maeng Da
Threshold Experience	1-3 grams	2-4 grams	2-3 capsules	(Not recommended)	1-3 grams	~2 grams	<2 grams
Mild Dose	2-4 grams	3-5 grams	4-6 capsules	1/2 capsule (.25g)	2-4 grams	1-3 grams	1-3 grams
Moderate Dose	3-7 grams	4-10 grams	7-10 capsules	1 capsule (.5g)	3-7 grams	2-4 grams	3-6 grams
Strong Dose	6-10 grams	8-15 grams	11-16 capsules	1.5 capsules	7-10 grams	4-7 grams	6-9 grams
Very Strong Dose*	8-16 grams	12-25 grams	16-24 capsules	2 capsules	8-16 grams	8+ grams	10+ grams

This dosage chart is for education and entertainment purposes only. Kratom, like any supplement, should only be taken under the advisement of a medical professional.

7.10 Užívání kratomu

Protože se jedná o rostlinu, lidé mohou užívat kratom mnoha různými způsoby, od kapslí přes čaj až po prášek. Neexistuje žádný objektivně nejlepší způsob, jak pozřít kratom, protože každý má své pro a proti.

Kratomové kapsle představují pohodlný způsob měření dávkování a lze je plnit buď extraktem z kratomu, nebo práškem z kratomu. Extrakt z kratomu obsahuje destilované rostlinné alkaloidy, zatímco kratomový prášek je jednoduše práškový list, který se dodává ve větších kapslích vhodných pro dosažení vyšších dávek. Prášek je levnější než extrakt a lze jej také použít do čaje. Čaj je snadný způsob, jak užívat kratom, přidáním horké vody do práškových listů. Kratomový čaj má však velmi hořkou chuť a je nutné do něj přidat hodně cukru nebo medu, aby byla chuť snesitelná.

Pravděpodobně nejnáročnější způsob, jak užívat kratom, je známý jako „hod'te a omyjte“: jedná se o konzumaci čistě prášku, který se vloží do úst a následně se smyje jakoukoli tekutinou. Samotný prášek však není snadné spolknout, jelikož je velmi hořký. Kratom je diuretikum, což znamená, že velmi vysušuje tělo. Proto by měl uživatel pít velké množství tekutin, aby předešel bolesti hlavy a nebyl dehydrován.

Doba účinnosti kratomu je většinou 20-60 minut a stav trvá až 2 hodiny. Avšak samotné užívání je velmi individuální, jelikož někteří jej užívají 2x, 3x, ale i 8x denně. Někdo užívá kratom před jídlem, jelikož obsahuje vlákninu a působí lépe na trávení, ale jsou lidé, kteří si dají

kratom raději po jídle. Někdo užívá kratom obden, někdo každý den, někdo 1x do měsíce. Je to na koncovém uživateli, jak mu to nejvíce vyhovuje.

Neexistuje doporučená dávka, ale uživatel by se měl řídit heslem, že nic se nemá přehánět. (01:25:28)

S užíváním je spojeno následné vysazení, které může obnášet mnoho úskalí a problémů, jelikož je kratom silně návykový.

7.11 Vysazení opioidů

Od roku 2018 nebyly provedeny žádné formální studie ke studiu účinnosti nebo bezpečnosti kratomu při léčbě závislosti na opioidech. Kratom není schválen pro toto ani žádné jiné lékařské použití. Nicméně, protože abstinenci účinky kratomu jsou často hlášeny jako méně závažné než ty, které jsou spojeny s tradičními opioidy, někteří lidé používají kratom ve snaze zvládnout abstinenci příznaky opiátů. Zatímco některé studie tvrdí, že kratom má menší potenciál pro závislost nebo předávkování než tradiční opioidy, jiné studie poznamenávají, že abstinence kratomu sama o sobě může být stále poměrně závažná.

Údaje o tom, jak často se celosvětově používá, chybí, protože není detekován typickými screeningovými testy na drogy.

V roce 1836 byl kratom používán jako náhražka opia v Malajsii. Rovněž v Thajsku byl kratom využíván jako náhražka opia v devatenáctém století (48).

Z rozhovoru vyplývá, že pro uživatele není problém kratom vysadit. Avšak vysazení sebou nese nežádoucí účinky v podobě snížení produktivity. Abstinenci příznaky by se daly údajně přirovnat k deficitu kávy, jelikož člověk, který užívá kávu a má svou rutinu, svůj šálek kávy, a najednou ho nemá, okamžitě má subjektivně nepříjemnější den.

Problém nastává tehdy, když mají uživatelé již zafixováno, že s kratomem jsou produktivnější, efektivnější a úspěšnější. Kratom pak nemají důvod vysazovat. (01:26:52)

7.12 Kratom z hlediska chemie

Kratom se po staletí používal při společensko-náboženských obřadech a k léčbě různých zdravotních stavů, jako je závislost na morfinu v Thajsku a jako náhražka opia v Malajsii. Název rodu dostal „Mitragyna“ a pojmenoval jej nizozemský botanik Korthals, protože listy a blizny květů rostliny připomínají tvar biskupské mitry. Vzhledem k jeho rozmanitosti použití by

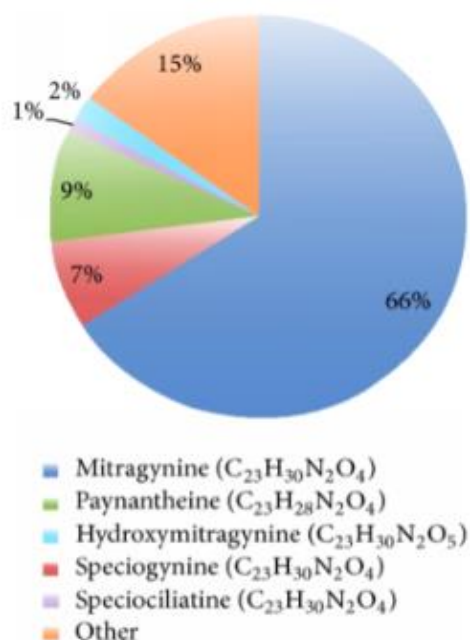
se však dalo spekulovat, že tento termín pochází z „mithraických kultů“, které byly po tisíce let považovány za zdroj duchovní transcendence.

Přípravky kratomu obsahují různá množství několika fytochemikálií, takže jejich farmakologické a toxikologické hodnocení je jedinečné a obtížné. Hlavními psychoaktivními složkami v listech jsou alkaloidy mitragynin a 7-hydroxymitragynin, ale byly identifikovány i další složky (např. speciogynin, paynanthein a speciociliatin).

Kratom se stal v posledních letech oblíbeným zesilovačem, který by mohl být také klasifikován jako nová psychoaktivní látka. Kratom rovněž patří k nejrozšířenější psychoaktivní rostlině, která z velké části nepodléhá mezinárodní kontrole.

Přírodní produkty často používané jako zvýrazňovače jsou mimořádně složité z hlediska jejich chemického složení. To zvyšuje složitost jejich farmakologických účinků s nedostatkem údajů týkajících se toxikologie těchto materiálů, a ještě méně údajů týkajících se jejich interakcí s konvenčními drogami (49).

Obrázek č. 53: Složení látek kratomu (99).

8 Nežádoucí účinky

Botanické produkty vyvolávají u spotřebitelů dojem, že vzhledem k tomu, že jsou „přírodní“, jsou bezpečné a nepředstavují žádná fyzická ani psychická zdravotní rizika. Zatímco rostlinné přípravky používané terapeuticky mají často určité podpůrné důkazy o své účinnosti, ty, které se používají rekreačně, jsou obvykle nedostatečně prozkoumány. Rekreační rostliny obsahují širokou škálu složek, jejichž vlastnosti, jako je toxicita a potenciál zneužití, je mohou učinit potenciálně nebezpečnými. (50)

Mitragyna speciosa může způsobit mnoho nežádoucích účinků. V listopadu 2017 vydala FDA (Food and Drug Administration) doporučení pro veřejné zdraví pro tento lék. Vedlejší účinky kratomu se zdají být závislé na dávce a jsou častější u dávek, které překračují 8 g. Mezi nejčastější nežádoucí účinky u lidí patří: agitovanost (pocit napětí), tachykardie (zvýšená tepová frekvence), ospalost, zvracení, zmatenost, záchvaty, abstinenční příznaky, halucinace, respirační deprese, kóma, zástava srdce nebo dýchání. Mezi běžné vedlejší účinky patří: snížená chuť k jídlu, anorexie, ztráta hmotnosti, dočasná erektilní dysfunkce, nespavost, pocení, hyperpigmentace, vypadávání vlasů, třes a zácpa (51).

Kratom má jedinečné narkotické vlastnosti, které kombinují psychostimulační účinky a účinky podobné opiátům ve vyšších dávkách. Účinky jsou ovlivněny především odrudou rostliny, která může mít buď červený žilkovaný nebo bílý žilnatý list. V Thajsku je preferován červený žilkový list kvůli jeho účinnosti. Rostlina kratom obsahuje různé fytochemikálie s více než 40 strukturně podobnými alkaloidy, z nichž hlavním alkaloidem je mitragynin (66 % celkového surového bazického extraktu z thajských listů) a 7-hydroxymitragynin je minoritní složkou (vykazuje 13–46krát vyšší účinnost než morfin a mitragynin). *Mitragyna speciosa* uvádí, že má účinky podobné morfinu, ačkoli se uvádí, že oba tyto alkaloidy vyvolávají antinociceptivní účinky závislé na dávce a jsou spojeny s jeho rostoucím používáním pro jeho vlastnosti zmírňující bolest.

Dlouhodobé užívání kratomu je také spojováno se zácpou, úbytkem hmotnosti, nespavostí, suchem v ústech, častým močením, dehydratací, únavou, ztmavnutím kůže a nízkou sexuální touhou. Mezi nežádoucí účinky taktéž patří zhoršená kognitivní behaviorální funkce, nepříjemné abstinenční příznaky, výskyt toxicity a mortality.

Dalším nežádoucím účinkem je rýma. V případě, že uživatel abstínuje, spustí se mu rýma (01:28:27). Rozhodně mezi nejzdrsáhlejší nežádoucí účinek patří závislost, přičemž uživatel má neustálou chuť a nutkání dát si kratom. Jak již bylo zmíněno výše, kratom vysouší a při

nedostatečné konzumaci tekutin může docházet k bolesti hlavy. Při nadměrné konzumaci může dojít až ke zvracení.

8.1 Jaterní toxicita

Ve vzácných případech bylo užívání kratomu spojeno s akutním poškozením jater s příznaky břišního nepohodlí, tmavé moči, svědění a žloutenky. U většiny uživatelů se nezdá, že by došlo k poškození jater, a není jasné, kteří uživatelé jsou vystaveni zvýšenému riziku. Mechanismus, kterým kratom způsobuje poškození jater u některých lidí je málo prostudovaný (52).

8.2 Smrt

Předávkování kratomem je předmětem znepokojení v mnoha zemích kvůli rostoucímu počtu hospitalizací a úmrtí, ke kterým přispívá pravidelné užívání kratomu. Podle klinických přehledů může předávkování kratomem způsobit jaterní toxicitu, záchvaty, koma a smrt, zejména v kombinaci s nadměrnou konzumací alkoholu. Mezi lety 2011 a 2017 bylo 44 úmrtí souvisejících s kratomem. Mnoho případů však nebylo možné plně posoudit kvůli omezeným informacím. Lidé, kteří zemřeli na užívání kratomu, jej obvykle užívali v kombinaci s jinými látkami nebo měli jiné zdravotní potíže.

V letech 2016 a 2017 bylo ve Spojených státech hlášeno 152 úmrtí na předávkování zahrnující kratom, přičemž kratom byl primárním zdrojem předávkování. V letech 2010–2011 došlo ve Švédsku k devíti úmrtím souvisejících s užíváním kratomu (53).

8.3 Štítná žláza

Užívání kratomu může dojít k poškození štítné žlázy. V mnoha výzkumech bylo zjištěno, že hlavní alkaloid, který se nachází v kratomu, může narušovat správné fungování štítné žlázy (54).

8.4 Žádoucí účinky

Kratom však nemá pouze negativní dopad na uživatele, ale má mnoho dobrých účinků. Mezi pozitivní účinky můžeme zařadit stimulační, antidepressivní, relaxační a sedativní efekt. Jeho velkým benefitem je analgetické působení, antidiabetikum a navíc působí proti průjmům.

Pro své komplexní účinky je hojně využíván při samoléčbě závislosti nejen na opiátech, ale i na jiných drogách jako substituční látka.

Konkrétní žádoucí účinky, které vyplynuly z rozhovoru jsou zvýšená motivace, chuť do práce, chuť něco dělat, chuť se učit, snížení úzkostného, depresivního stavu, zlepšení komunikačních dovedností, odbourání sociálních zábran ve zdravé míře, mírné zlepšení kognitivních funkcí a zvýšení kreativního myšlení.

Kratom má tedy velký potenciál využití v mnoha odvětvích lékařství, včetně psychiatrie. Nicméně, je třeba brát v potaz i jeho rizika (viz. kapitola Nežádoucí účinky).

Kratom má tedy velký potenciál využití v mnoha odvětvích lékařství, včetně psychiatrie (55).

8.5 Kratom jako možnost substituční léčby

Substituční léčba je forma lékařské péče pro závislé na návykových látkách. Za účelem snížení nebo úplného nahrazení nežádoucí látky se využívá látek jiných. Příkladem této léčby může být užívání kratomu místo užívání heroinu. V jihovýchodní Asii je kratom poměrně běžně dostupnou náhražkou za heroin a jiné opiáty. Kratom se mnohdy také využívá při léčbě závislosti na alkoholu nebo kokainu. Kratom zároveň disponuje analogickými účinky, které jsou široce používané k substituční léčbě při závislosti na opiátech, a to i navzdory skutečnosti, že obsahují látky, které mohou mít významný potenciál zneužívání. Kratom navíc může mít ve skutečnosti ještě větší léčebný potenciál než metadon, a to zejména v souvislosti s rizikem předávkování, které je u kratomu podstatně nižší. Zároveň také někteří uživatelé uvedli, že jim kratom umožňuje zbavovat se závislosti bez lékařské pomoci, a tím pádem se vyhnout případné stigmatizaci spojenou s drogovou závislostí (56).

9 Legalita kratomu

Legalita kratomu se liší v závislosti na zemi a může být různě regulována. V některých zemích je kratom legální, zatímco v jiných zemích je jeho držení, prodej a používání zakázáno nebo omezeno. Globálně může mít kratom jeden ze tří právních statusů – zcela legální, částečně legální a nelegální.

Mezi zcela legální patří například Nizozemsko, které povoluje obchod a spotřebu kratomu, protože není uveden v Opiovém zákoně. V Německu je používání a držení kratomu povoleno také, ale reklama na něj jako na léčivý nebo kosmetický produkt není povolena.

Další země, kde je kratom plně legální a je volně dostupný, jsou Velká Británie, Austrálie, Nový Zéland a řada dalších zemí.

Částečně legální je kratom ve Spojených státech amerických, kde byl dříve klasifikován jako „droga a chemikálie vzbuzující obavy“, každopádně každý stát má svá vlastní právní opatření. Nicméně, kratom je v současné době označen jako doplněk stravy a legální pro dospělé k nákupu a použití ve většině států Spojených států (57).

V jiných zemích je však kratom zakázán nebo omezen. Například v Thajsku, Malajsii, Myanmaru a Vietnamu je kratom považován za nelegální. V Thajsku je kratom klasifikován jako narkotikum kategorie 5 a podle zákona o omamných látkách z roku 1979, podléhá nejmenším omezením a represivním sankcím. Nicméně jeho rekreační použití zůstává nezákonné, ačkoli jeho lékařské použití je povoleno podle zákona o omamných látkách z roku 2019. V Singapuru je používání, držení a prodej kratomu přísně zakázáno. Dva klíčové aktivní prvky v Kratomu, mitragynin a 7-hydroxymitragynin, jsou považovány za kontrolované léky třídy A a jsou uvedeny v zákoně o zneužívání drog. V Evropě je kratom zakázán v Dánsku, Švédsku, Litvě, Lotyšsku a Polsku. V Německu je kratom zakázán v rámci prodej, ale ne pro vlastní spotřebu.

V mnoha zemích je kratom legální pouze v omezené formě, jako jsou například kapsle nebo extrakty, nikoli v tradiční formě sušeného listu. V mnoha zemích existují také omezení ohledně množství a koncentrace účinných látek v kratomu.

Právní status kratomu zůstává nejednoznačný v Thajsku, ale i celosvětově. Úřad OSN pro drogy a kriminalitu žádá všechny členy, aby sledovali trendy kratomu v rámci svých vlastních hranic (58).

9.1 Legalita ve Spojených Státech

Kratom není v současné době legální v celých Spojených státech na federální úrovni. Nicméně, některé státy USA povolují užívání kratomu a prodej v omezené formě.

V některých státech, jako jsou Alabama, Arkansas, Indiana, Rhode Island, Vermont a Wisconsin, je kratom zakázán. V dalších státech, jako jsou Kalifornie, Florida, Illinois, Minnesota, New York, Oregon a další, je kratom legální a lze jej zakoupit. V některých státech jsou omezení v užívání kratomu, například v Coloradu, kde je povoleno pouze užívání kratomu v přírodní formě, naopak je zakázán prodej kratomových přípravků (59).

9.2 Legalita v Kanadě

V Kanadě je kratom aktuálně legální. Nicméně, Kanadská vláda vydala varování ohledně užívání Kratomu a uvádí, že existují zdravotní rizika spojená s užíváním této rostliny. Health Canada, kanadský orgán pro kontrolu a regulaci potravin a léčiv, informuje, že kratom může způsobit řadu vedlejších účinků, jako jsou například bolest hlavy, nevolnost, zvracení, úzkost, změna nálady, třes nebo zrychlená srdeční tepová frekvence (60).

9.3 Legalita v Evropě

Legalita kratomu v Evropě se liší v závislosti na konkrétních zemích. V některých zemích je kratom legální a lze jej zakoupit bez omezení, zatímco v jiných zemích je jeho užívání zakázáno nebo omezeno.

V Evropě jsou například některé země, jako například Spojené království, Francie, Itálie, Německo a Švýcarsko, kde je kratom legální a lze jej zakoupit. Na druhé straně je v některých zemích, mezi které patří Švédsko, Dánsko, Polsko, Finsko a Norsko, užívání kratomu zakázáno. V některých zemích, jako je Rakousko a Maďarsko, je kratom zakázán pouze pro prodej, ale jeho držení nebo užívání je stále legální (61).

9.4 Legalita v Asii

Kratom se původně vyskytuje v jihovýchodní Asii, kde je v některých zemích legální a tradičně se používá jako součást tradiční medicíny a rituálů. Nicméně, v některých zemích je opět kratom zakázán nebo je jeho užívání alespoň omezeno.

V Thajsku, kde kratom roste přirozeně, je jeho užívání zakázáno a trestá se zákonem. V Malajsii je kratom zakázán pro výrobu a prodej, ale jeho držení a užívání v malých množstvích pro osobní použití je stále legální. V Indonésii, která je největším producentem kratomu, je jeho užívání legální, ale vývoz kratomu je zakázán.

V dalších zemích v Asii, jako je Myanmar, Laos a Vietnam, není kratom zákonně regulován a jeho užívání je běžné, i když není oficiálně legální (62).

9.5 Omezení ve světě

Kratom je legální v Indonésii, kam se vyváží do celého světa jako součást největší ekonomiky v jihovýchodní Asii. V Malajsii byl kratom legální až do roku 2003, kdy byl zařazen do zákona o jedech. Thajsko postavilo kratom mimo zákon v roce 1943 a později jej označilo za látku ze seznamu 5 v thajském zákoně o narkotikách, což je nejméně nebezpečná kategorie v jeho legislativě.

Pokud jde o zákaz kratomu, drogový expert Hamilton Morris (z Hamilton's Pharmacopeia) Tanguay tvrdí, že kratom byl uzákoněn jako nelegální thajskou vládou, která považovala kratom za hrozbu pro svůj obchod s opiem, a to z velké části proto, že se široce tvrdilo, že kratom je účinný při léčbě závislosti na opiátech.

Od roku 2013 byl kratom uveden do seznamu produktů, které nemohou být zahrnuty do tradičních léků a zdravotních doplňků, se kterými je obchodováno napříč státy ASEAN.

Od ledna 2015 byl kratom kontrolován jako narkotikum v Austrálii a podle předpisů o léčivech z roku 1985 i na Novém Zélandu (63).

Od října 2020 organizace Health Canada zakázala marketing kratomu na území Kanady pro jakékoliv použití a podnikla kroky proti společnostem, které jej pro tyto účely uvádí na trh.

Od roku 2011 byl závod kontrolován v Dánsku, Lotyšsku, Litvě, Polsku, Rumunsku a Švédsku. Ve Spojeném království je od roku 2016 prodej, dovoz a vývoz kratomu zakázán podle zákona o psychoaktivních látkách.

V roce 2017 byl kratom označen jako nelegální droga seznamu 1 (nejvyšší úroveň) v Irské republice pod názvy 7-hydroxymitragynin a mitragynin.

Kratom by se měl stát nelegální látkou v Indonésii v roce 2024, jakmile vstoupí v platnost nová nařízení Indonéské národní agentury pro narkotika (BNN). Tento zákaz měl přijít v platnost již v r roce 2019, avšak byl posunut na rok 2024, aby měli zemědělci obchodující s kratomem čas přejít na jiné plodiny. Je pozoruhodné, že tento zákaz by pravděpodobně zničil

nabídku kratomu ve Spojených státech, protože téměř celý americký kratom je dodáván prostřednictvím indonéských exportů.

Použití listů kratomu, místně známého jako Ketum, je v Malajsii zakázáno podle zákona o jedech z roku 1952. Ačkoli je užívání kratomu zákonem zakázáno, zůstává široce rozšířené, protože strom roste přirozeně a čajové odvary jsou snadno dostupné v místních komunitách. Některé strany naléhaly na vládu, aby trestala užívání kratomu podle zákona o nebezpečných drogách na místo zákona o jedech, který by nesl přísnější tresty.

Držení listů kratomu bylo v Thajsku až do roku 2018 nezákonné. Thajská vláda schválila zákon o kratomu s účinností od roku 1943, který učinil výsadbu stromu nezákonnou, v reakci na nárůst jeho používání, když se opium v Thajsku stalo velmi drahým a thajská vláda se pokoušela získat kontrolu nad trhem s opiem. V roce 1979 thajská vláda zařadila kratom spolu s marihuanou do kategorie narkotik (64).

Thajská vláda zvažovala legalizaci kratomu pro rekreační použití v letech 2004, 2009, 2013 a 2020. V roce 2018 se Thajsko stalo první zemí jihovýchodní Asie, která legalizovala kratom pro lékařské účely. V roce 2021 Thajsko plně legalizovalo kratom a odstranilo jej ze seznamu narkotik a více než 12 000 lidí, kteří byli odsouzeni za trestné činy související s kratomem, když byl ještě považován za narkotikum, dostali amnestii.

Ve Spojených státech se uvažuje o tom, že by se kratom stal oficiálním léčivem. V roce 2019 FDA varovala spotřebitele, že kratom zůstává neschválený pro mezistátní obchod a může být nebezpečný v komerčně dostupných produktech.

9.6 Prohlášení FDA

V dubnu 2019 vydala FDA prohlášení, v němž prohlásila, že kratom nebyl schválen pro žádné lékařské použití a byl potenciálně nebezpečný v komerčních produktech dostupných ve Spojených státech. Dne 4. dubna 2018 vydal FDA první povinné stažení ve své historii kvůli obavám z kontaminace několika produktů obsahujících kratom salmonelou.

V únoru 2018 vydal komisař FDA, Scott Gottlieb, prohlášení popisující další vlastnosti kratomu a uvedl, že by neměl být používán pro žádné lékařské ošetření nebo rekreační použití. Také v roce 2018 FDA dohlížela na dobrovolné zničení doplňků stravy s kratomem celostátním distributorem v Missouri a vyzvala všechny společnosti zapojené do obchodu s kratomem, aby stáhly své produkty z trhu.

V listopadu 2017 FDA citovala vážné obavy z marketingu a účinků (včetně úmrtí) spojených s užíváním kratomu ve Spojených státech a uvedla, že „neexistují žádné spolehlivé důkazy na podporu užívání kratomu pro jakoukoli léčbu (65).

9.7 Sociální kontext

Sociální kontext uživatelů kratomu může být různorodý, protože kratom je užíván různými lidmi s různými zájmy, zdravotními stavy a potřebami. Nicméně, existují určité trendy a vzorce, které lze pozorovat. Uživatelé kratomu nejsou diskriminováni stejně jako uživatelé alkoholu nebo drog. Tolerantní pohled uživatelů se do vesnické společnosti začlenil díky několika faktorům. Spotřeba kratomu je akceptována jako pomoc při tvrdé práci, kdy zvyšuje příjmy na podporu rodin. Na uživatele kratomu se pohlíží jako na těžce pracující lidi, ve srovnání s uživateli konopí, alkoholu a tabáku, kteří jsou označováni jako špatní lidé, možná proto, že si libují ve zvyku pro své individuální potěšení.

Kratom je také často užíván lidmi, kteří hledají alternativu k lékům na předpis pro řešení různých zdravotních problémů, jako jsou bolesti, úzkosti, deprese a abstinční příznaky. Uživatelé kratomu mohou být také lidé, kteří hledají způsob, jak se uvolnit nebo se bavit, protože některé druhy kratomu mohou mít povzbuzující nebo euforické účinky.

Kratom je také populární mezi lidmi, kteří se zajímají o přírodní léčbu a alternativní medicínu. Mezi ně patří například lidé s chronickými zdravotními problémy, kteří hledají pomoc u rostlinných produktů místo syntetických léků.

V některých komunitách může kratom také sloužit jako nástroj pro sociální interakci, například na koncertech, ve venkovských oblastech nebo mezi lidmi, kteří se zajímají o alternativní kulturu (66).

10 Závěr

Práce shrnuje informace o tradičních kulturních rostlinách, jejich procesu komodifikace, kratomu, jeho užívání, pěstování, legality, jeho nežádoucím, ale také jeho žádoucím účinkům. Užívání kratomu v České republice, ale také v celém světě je narůstajícím trendem, který s sebou nese značná rizika. Legální ukotvení užívání a distribuce není v ČR zcela jasné, jelikož se kratom prodává jako sběratelská věc a již z tohoto důvodu je nutné se zaměřit na další studium jeho účinků a rizik, na jeho regulaci a kontrolu v oblasti užívání a prodeje.

V minulosti, ale i nyní se stále setkáváme s procesem komodifikace nových rostlin a tento proces je u většiny rostlin velice podobný, proto můžeme předpovídat, jaké další kroky budou pro kratom skrze udržitelný prodej potřebné. Z diplomové práce vyplývá, že ačkoli je doifikace kratomu v počáteční fázi, i přes to se již distribuuje do celého světa. Celkové povědomí o účincích mezi mladistvými uživateli je velmi malé. Tito uživatelé považují kratom jakožto náhražku kávy, čaje, případně energy drinku. Dalším závažným problémem je, nejasnost ohledně dávkování, jelikož každá dovezená várka je jiná, na každého uživatele může působit zcela jinak a v tomto ohledu se jedná o opravdu nebezpečnou drogu, která může způsobit silnou závislost a mít další nežádoucí účinky. Práce také popisuje žádoucí účinky, kterými jsou zejména větší bdělost, soustředěnost a komunikativnost. Kratom také působí jako mírné analgetikum, proto může být využíván jako přírodní lék proti bolesti, ale také při odvykání na jiných drogách, přičemž zmírňuje dané nežádoucí účinky.

Ať už vidíme na kratomu všechny negativa, či pozitiva, hlavní rozhodnutí je na koncovém uživateli. Jelikož kratom samotný nezpůsobuje žádné stavy, při kterých by uživatel mohl být v ohrožení života, případně nebezpečný ostatním, hlavním východiskem pro udržitelnost této byliny na trhu je důkladná regulace, zamezení mladistvým v užívání a také jasně stanovené negativní dopady na uživatele jako jsou například uvedeny na alkoholu či cigaretách.

Věřím a doufám, že tímto tématem se bude ještě zabývat mnoho dalších studentů a vědců, kteří v průběhu času, kdy se bude tato regulace rostliny bude formovat, poskytnou další informace a ucelený pohled na tuto problematiku.

Resumé

Tato diplomová práce pojednává o rostlině kratom a analyzuje její vývoj skrze komodifikaci a postavení ve světě. Jedná se o narůstající trend obzvlášť mezi mladistvou generací, která kratom užívá většinou za účelem povzbuzení. Začátek práce se věnuje procesu komodifikace a tradičním kulturním rostlinám. Ve světě se vyskytuje mnoho rostlin podobných kratomu, které již procházely procesem komodifikace, díky čemuž můžeme částečně předvídat další kroky či opatření, které by mohly následovat právě u kratomu. Práce se následně zaměřuje na samotný kratom, jeho druhy, pěstování a použití. Taktéž jsou v práci popsány rostliny kratomu podobné. Na závěr této diplomové práce je popsána legalita kratomu, která je velmi různorodá. V České republice kratom stále není pevně ukotven v legislativě a dochází k prodeji za sběratelským účelem. V práci jsou shrnuty všechny nežádoucí, ale i žádoucí účinky a je tak čtenáři poskytnut ucelený pohled na tuto rostlinu a její možná rizika či benefity.

Summary

This thesis is about the kratom plant and analyses its evolution through commodification and position in the world. This is a growing phenomenon especially among the youthful generation, who use kratom mostly for encouragement. The beginning of the work is devoted to the process of commodification and traditional cultural plants. There are many kratom-like plants that have already been through the commodification process, so we can predict what next steps, or measures, will follow just at kratom. Subsequently, the work focuses on kratom itself, its species, cultivation and use. Also, kratom-like plants appear in the work. At the end of this thesis is also described the legality of kratom, which is very varied. In the Czech Republic kratom is still not firmly anchored in legislation and is being sold for a collector's purpose. All undesirable but desirable effects are summarized in this work, providing readers with a comprehensive view of this plant and its possible risks or benefits.

11 Bibliografie

- [1] Kratom. *Drug Enforcement Administration*. [Online] 6 2020. [Citace: 11. duben 2023.] https://www.dea.gov/sites/default/files/2020-06/Kratom-2020_0.pdf.
- [2] *Kratom Use and Mental Health: A Systematic Review*. Swogger, Marc T., a Zach Walsh. 183, místo neznámé: *Drug and Alcohol Dependence*, 1. únor 2018, Sv. 183, stránky 134–40.
- [3] Castree, Noel. *Commodifying what nature?* [Online] 2003. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1191/0309132503ph428oa?journalCode=phgb>.
- [4] *Rethinking the Commodification of Plants*. Eric, Deibel. 2, duben 2013, *Open Variety Rights*, Sv. 13, stránky 282–309.
- [5] *An Investigation of Tea in the West: Dividing Class and Race through the Commodification of Consumption*. Pongor, Mariah.
- [6] Nakamura, Y. *Characteristics of Japanese green tea*. 2015. stránky 14-24.
- [7] Castree, Noel. *Commodifying what nature?* *Sagepub*. [Online] 2003. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1191/0309132503ph428oa?journalCode=phgb>.
- [8] Han, Leung Kin. *Tracing the history of tea culture*. *Tracing the history of tea culture*: autor neznámý, 2007. stránky 23-37.
- [9] Phayakvichien, P. *Thailand's tourism development: past, present and future*. 2007. stránky 41-59.
- [10] Winyayong. *Tea production and tea products*. místo neznámé: University of Mae Fah Luang, 2008.
- [11] *Tea cultural commodification in sustainable tourism: perspectives from Thai and Japanese farmer exchange*. KHAOKHRUEAMUANG, Amnaj a CHUEAMCHAITRAKUN, Piyaporn. 2019, Special Issue of Rajabhat Chiang Mai Research Journal, str. 111.
- [12] Attitudes towards Kratom use, decriminalization and the development of a community-based Kratom control mechanism in Southern Thailand. Charoenratana, Sayamol. místo neznámé: *International Journal of Drug Policy*, 2021, Sv. 95.

- [13] Traditional and non-traditional uses of Mitragynine (Kratom): A survey of the literature. Singh, Darshan. místo neznámé: *Brain Research Bulletin*, 2016, Sv. 126, stránky 41-46.
- [14] „Postoje k používání Kratomu, dekriminalizaci a vývoji komunitního kontrolního mechanismu Kratom v jižním Thajsku. *ScienceDirect*. [Online] [Citace: 14. Duben 2023.] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0955395921000955>.
- [15] Tanguay, Pascal. *Kratom in Thailand*. 2011.
- [16] Omar, Salmah, a Malisah Latip. The Use of Plants in Traditional Medicine of The Melanau Community in Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*. [Online] 8. květen 2022. [Citace: 2022. Března 13.] <https://doi.org/10.6007/IJARBSS/v12-i5/13028>.
- [17] *ANALYSIS OF BETEL NUT VALUE CHAIN FOR EXPORT PURPOSES IN AGAM REGENCY*. Azel, Farid. 1, místo neznámé: *International Journal of Economic, Business, Accounting, Agriculture Management and Sharia Administration*, 2023, Sv. 3, stránky 310–315.
- [18] *ANALYSIS OF BETEL NUT VALUE CHAIN FOR EXPORT PURPOSES IN AGAM REGENCY*. *International Journal of Economic, Business, Accounting, Agriculture Management and Sharia Administration*. [Online] [Citace: 14. leden 2023.] <http://radjapublika.com/index.php/IJEBAS/a>.
- [19] *Mitragyna speciosa: Balancing Potential Medical Benefits and Abuse*. Halpenny, Genevieve M. místo neznámé: *ACS Medicinal Chemistry Letters*, 2017, stránky 897-899.
- [20] *Update on the Pharmacology and Legal Status of Kratom*. Prozialeck, Walter C. 12, místo neznámé: *Journal of Osteopathic Medicine*, 1. 12 2016, De Gruyter, Sv. 116, stránky 802-809.
- [21] *Kratom Strains Chart: A Guide to Kratom Strains and Their Effects – Cultural Daily*. *Cultural Daily*. [Online] 21. 4 2020. [Citace: 7. 3 2023.] <https://culturaldaily.com/kratom-strains-chart-guide-kratom-strains-effects/>.
- [22] Desalles, Holden. Detailed Kratom Strains Chart: Region, Color & Effects. *The unwinder*. [Online] 17. 3 2021. [Citace: 2. 4 2023.] <https://the-unwinder.com/science/kratom-strains-chart/>.

- [23] Kratom Strains Chart: A Guide to Kratom Strains and Their Effects – Cultural Daily. *Cultural Daily*. [Online] 21. 4 2020. [Citace: 17. 1 2023.] <https://culturaldaily.com/kratom-strains-chart-guide-kratom-strains-effects/>.
- [24] *Kratom*. Sharma, Rayna. místo neznámé: *Journal of Primary Health Care*, 2022.
- [25] Kratom Strain Comparison Chart By Kraken Kratom. *Kraken Kratom*. [Online] [Citace: 12. 4 2023.] <https://krakenkratom.com/resources/kratom-strain-comparison-chart/>.
- [26] *Coffee and its Consumption: Benefits and Risks*. Butt, Masood Sadiq. 4, místo neznámé: *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*, 25. 3 2011, Sv. 51, stránky 363-373.
- [27] *Tea and health: a historical perspective*. Weisburger, John H. 1, místo neznámé: *Cancer Letters*, 19. 3 1997, Sv. 114, stránky 315-317.
- [28] The Jujube (*Ziziphus Jujuba* Mill.) Fruit: A Review of Current Knowledge of Fruit Composition and Health Benefits | *Journal of Agricultural and Food Chemistry*. *Pubs*. [Online] [Citace: 12. 4 2023.] <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf4007032>.
- [29] *Hepatoprotective Effect of Combretum quadrangulare and Its Constitutents*. Banskota, Arjun Hari. 4, místo neznámé: *Biological & Pharmaceutical Bulletin*, 2000, Sv. 23, stránky 456-460.
- [30] *New heteroyohimbine-type oxindole alkaloid from the leaves of Thai Mitragyna hirsuta*. Kitajima, Mariko. 2, místo neznámé: *Journal of Natural Medicines*, 1. 4 2007, Sv. 61, stránky 192-195.
- [31] Pharmacological actions of the South African medicinal and functional food plant *Sceletium tortuosum* and its principal alkaloids. Harvey, Alan L. 3, místo neznámé: *Journal of Ethnopharmacology*, 11. 10 2011, Sv. 137, stránky 1124-1129.
- [32] McKenna, Callaway. Erowid Ayahuasca Vault : Scientific Investigation of Ayahuasca . *Erowid*. [Online] 1998. https://www.erowid.org/chemicals/ayahuasca/ayahuasca_journal3.shtml.
- [33] Beginner's Guide to Kratom: Basics and Getting Started - *Speciosa Guide*. *Speciosa guide*. [Online] 10. 11 2020. <https://speciosaguide.com/kratom-basics-getting-started/>.

- [34] *Mitragyna speciosa* use in the northern states of Malaysia: A cross-sectional study. Ahmad, Kamarudin. místo neznámé: *Journal of ethnopharmacology*, 14. 3 2012, Sv. 141, stránky 446-450.
- [35] *Social Functioning of Kratom (Mitragyna speciosa) Users in Malaysia*. Singh, Darshan. 2, místo neznámé: *Journal of Psychoactive Drugs*, 15. 3 2015, Sv. 47, stránky 125-131.
- [36] Raffa, Robert B. *Kratom and Other Mitragynines: The Chemistry and Pharmacology of Opioids from a Non-Opium Source*. místo neznámé: CRC Press, 2014.
- [37] *Changing trends in the use of kratom (Mitragyna speciosa) in Southeast Asia*. Singh, Darshan. 3, místo neznámé: *Human Psychopharmacology: Clinical and Experimental*, 2017, Sv. 32.
- [38] FATAL 4x100; HOME-MADE KRATOM JUICE COCKTAIL. Tungtananuwat, Wichian. 2010.
- [39] Kratom production process. *Kratom Powder*. [Online] <https://kratom-powder.eu/gb/content/8-kratom-production-process>.
- [40] EMA. What we do. *European Medicines Agency*. [Online] 17. 9 2018. <https://www.ema.europa.eu/en/about-us/what-we-do>.
- [41] About us. AKA. [Online] <https://www.americankratom.org/about>.
- [42] A Guide To Compliant Kratom Packaging. Khan, Asad. 2021.
- [43] Kratom Strain Comparison Chart By Kraken Kratom. *Kraken Kratom*. [Online] <https://krakenkratom.com/resources/kratom-strain-comparison-chart/>.
- [44] Kratom v prášku od 89 Kč – zítra může být u vás | Kratomit. *Kratomit*. [Online] 28. 3 2023. <https://www.kratomit.cz/kratom/>.
- [45] Assessing the quality of information provided on websites selling Kratom (*Mitragyna speciosa*) to consumers in Canada. Y., Jeremy. 1, místo neznámé: *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 2021, Sv. 16.
- [46] Drug, National Institute on. Kratom. *National Institute on Drug Abuse*. [Online] 25. 3 2022. <http://nida.nih.gov/research-topics/kratom>.
- [47] Hicks, Jesse. Kratom Dosage & How To Take Kratom. *The Unwinder*. [Online] 8. 2 2021. <https://the-unwinder.com/science/kratom-dosage-how-to-take-kratom/>.
- [48] *Kratom use and mental health: A systematic review*. Swogger, Marc T. místo neznámé: *Drug and Alcohol Dependence*, 1. 2 2018, Sv. 183, stránky 134-140.

- [49] Evaluating the hematological and clinical-chemistry parameters of kratom (*Mitragyna speciosa*) users in Malaysia. Singh, Darshan. místo neznámé: *Journal of Ethnopharmacology*, 25. 3 2018, Sv. 214, stránky 197-206.
- [50] . Sufka, Kenneth J. The effect of *Salvia divinorum* and *Mitragyna speciosa* extracts, fraction and major constituents on place aversion and place preference in rats. 2014. stránky 361-364. Sufka, Kenneth J. 1, místo neznámé: *Journal of Ethnopharmacology*, 10. 1 2014, Sv. 151, stránky 361-364.
- [51] *FDA and Kratom*. Commissioner. místo neznámé: FDA, 2022.
- [52] *Kratom (Mitragyna Speciosa) Liver Injury: A Comprehensive Review*. Schimmel, Jonathan. 3, místo neznámé: *Drugs*, 1. 2 2020, Sv. 80, stránky 263-283.
- [53] *Kratom Use and Toxicities in the United States – Eggleston - 2019 - Pharmacotherapy: The Journal of Human Pharmacology and Drug Therapy - Wiley Online Library*. [Online] <https://accpjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/phar.2280>.
- [54] Long-Term Effects of Kratom (*Mitragyna speciosa*) Use. Singh, Darshan. 2020.
- [55] Kratom: History, pharmacology, current user trends, adverse health effects and potential benefits. Grundmann, Oliver. místo neznámé: *Disease-a-Month*, 19. 6 2022.
- [56] *Kratom Use and Toxicities in the United States*. Eggleston, William. 7, místo neznámé: *Pharmacotherapy: The Journal of Human Pharmacology and Drug Therapy*, Sv. 39, stránky 775-777.
- [57] Is Kratom Legal? Kratom Legality by State. *Sprout Health Group*. [Online] 28. 10 2020. <https://www.sprouthealthgroup.com/substances/is-kratom-legal-by-state/>.
- [58] Is Kratom Legal? | Kratom Science – Europe. *Kratom science*. [Online] 23. 7 2018. <https://www.kratomscience.eu/kratom-legality/>.
- [59] *Kratom: An Emerging Issue and Need for Regulations in the United States*. Shah, Kaushal. místo neznámé: *The Primary Care Companion for CNS Disorders*, 2021.
- [60] Assessing the quality of information provided on websites selling Kratom (*Mitragyna speciosa*) to consumers in Canada. Y., Jeremy. 1, místo neznámé: *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 19. 3 2021, Sv. 16.
- [61] *Current perspectives on the impact of Kratom use*. Veltri, Charles. místo neznámé: *Substance Abuse and Rehabilitation*, 31. 12 2019, Sv. 10, stránky 23-31.

- [62] *Legality of the Legal Status of Kratom Plants in Indonesia*. Maharani, Avridha Riyanti. 1, místo neznámé: *Jurnal Ilmu Hukum*, 16. 6 2022, Sv. 9, stránky 27-38.
- [63] *Social Functioning of Kratom (Mitragyna speciosa) Users in Malaysia*. Müller, Christian P. 2, místo neznámé: *Journal of Psychoactive Drugs*, 15. 3 2015, Sv. 47, stránky 125-131.
- [64] Kratom: the creation of a threat | Transnational Institute. *TNI*. [Online] 1. 2 2023. <https://www.tni.org/en/publication/kratom-the-creation-of-a-threat>.
- [65] *FDA and Kratom*. Commissioner. místo neznámé: FDA, 2022.
- [66] *Social Functioning of Kratom (Mitragyna speciosa) Users in Malaysia*. Müller, Christian P. 2, místo neznámé: *Journal of Psychoactive Drugs*, 15. 3 2015, Sv. 47, stránky 125-131.
- [67] Khaokhrueamuang, Amnaj. Tea Cultural Commodification in Sustainable Tourism: Perspectives from Thai and Japanese Farmer Exchange. 2019. str. 108.
- [68] *Tea cultural commodification in sustainable tourism: perspectives from Thai and Japanese farmer exchange*. AOKHRUEAMUANG, Amnaj CHUEAMCHAITRAKUN. místo neznámé: Special Issue of Rajabhat Chiang Mai Research Journal, 2019, Sv. 104-117.
- [69] Love The Garden. *How to grow tea*. [Online] [Citace: 8. duben 2023.] <https://www.lovethegarden.com/uk-en/article/how-grow-tea>.
- [70] Indonesia Travel. *Find Wellness in These 7 Indonesian Tea Garden Locations*. [Online] [Citace: 6. duben 2023.] <https://www.indonesia.travel/kr/en/trip-ideas/find-wellness-in-these-7-indonesian-tea-garden-location-s>.
- [71] Attitudes towards Kratom use, decriminalization and the development of a community-based Kratom control mechanism in Southern Thailand. Anukul, Chohnapa. místo neznámé: *International Journal of Drug Policy*, 2021.
- [72] Areca Nut/Betel Nut: Types, Benefits As Per Ayurveda and Side Effects. *Netmeds*. [Online] <https://www.netmeds.com/health-library/post/areca-nut-betel-nut-types-benefits-as-per-ayurveda-and-side-effects>.
- [73] Dessalles, Holden. Kratom Strains Explained: Kratom Color, Kratom Effects, and Kratom Strength Comparison Charts. *The Unwinder*. [Online] <https://the-unwinder.com/science/kratom-strains-chart/>.
- [74] Kratom strains chart guide. *Cultural Daily*. [Online] 20. 4 2020. [Citace: 17. 3 2023.] <https://culturaldaily.com/kratom-strains-chart-guide-kratom-strains-effects/>.

- [75] Kratom Super Green A+ (zelený) - Prášek z listů. *rajkratomu.cz*. [Online] <https://www.rajkratomu.cz/kratom-super-green-a-zeleny-prasek-z-listu/>.
- [76] Plant-Powered Intelligence. *Rainbow Bliss Botanicals*. [Online] [Citace: 12. 3 2023.] <https://www.rbbotanicals.com/botanicalsmokes/kratom-leaf-chopped-and-ground-not-powdered>.
- [77] Kratom červený – *Mitragyna speciosa* – Maeng da red. *Ráj bylin*. [Online] [Citace: 2. 2 2023.] <https://rajbylin.cz/?product=kratom-red-cervený-mitragyna-speciosa>.
- [78] Danowski, Tom. The History of Red Kratom. *Club13 Herbals*. [Online] 18. 8 2022. [Citace: 9. 3 2023.] <https://club13.com/the-history-of-red-kratom/>.
- [79] Kratom bílý – *Mitragyna speciosa* – Maeng da white. *Ráj bylin*. [Online] [Citace: 13. 4 2023.] <https://rajbylin.cz/?product=kratom-bily-mitragyna-speciosa-maeng-da-white>.
- [80] Pure White. *KRATOMLIFE*. [Online] 29. 10 2022. [Citace: 6. 4 2023.] <https://www.kratomlife.cz/zbozi/white/>.
- [81] Super Maeng Da | Prémiový Kratom. *kratomg*. [Online] <https://kratomg.cz/products/super-maeng-da-kratom>.
- [82] Can Kratom Ease Depression Symptoms? *Healthline*. [Online] 19. 12 2018. <https://www.healthline.com/health/depression/kratom-for-depression>.
- [83] Kratom Strain Comparison Chart By Kraken Kratom. *Kraken Kratom*. [Online] <https://krakenkratom.com/resources/kratom-strain-comparison-chart/>.
- [84] Coffee Plant: Best Varieties, How to Grow, Care, Problems, and Harvest. *Morning chores*. [Online] 21. 12 2019. <https://morningchores.com/growing-coffee/>.
- [85] Tea | Definition, Types, & History | Britannica. *Britannica*. [Online] 13. 3 2023. <https://www.britannica.com/topic/tea-beverage>.
- [86] Welcome to Jujube Australia | Jujube Australia. [Online] <https://jujubeaustralia.com/>.
- [87] Fresh sakae naa or medinilla myriantha merr on tree with dew on natrue background. *Adobe stock*. [Online] <https://stock.adobe.com/cz/images/fresh-sakae-naa-or-medinilla-myriantha-merr-on-tree-with-dew-on-natrue-background/236905434>.
- [88] Kra Thum Khok. *Gaia Store*. [Online] <https://gaiastore.eu/herbar/kra-thum-khok/>.

- [89] Kanna – rostlina s účinky podobným MBMA. *Zelenýden.cz*. [Online] <https://zelenyden.cz/prispevek/kanna-rostlina-s-potencialem-vylepsovat-kognitivni-funkce-mozku/>.
- [90] Grieving parents warn backpackers of ayahuasca danger. *ABC*. [Online] 13. 3 2017. <https://www.abc.net.au/news/2017-03-14/grieving-parents-issue-warning-on-ayahuasca-danger/8345808>.
- [91] Desalles, Holden. Detailed Kratom Strains Chart: Region, Color & Effects. *The Unwinder*. [Online] 17. 3 2021. [Citace: 10. 4 2023.] <https://the-unwinder.com/science/kratom-strains-chart/>.
- [92] How Is Kratom Harvested? Processing, Drying, and More! *Kraken Kratom*. [Online] <https://krakenkratom.com/resources/how-is-kratom-harvested-processing-drying-and-more/>.
- [93] Rick, Marty. Kratom: A dangerous or beneficial plant? *News-Medical.net*. [Online] 23. 6 2022. <https://www.news-medical.net/news/20220623/Kratom-A-dangerous-or-beneficial-plant.aspx>.
- [94] Bloomberg. U.S. Hunger For Opioid Alternative Drives Boom in Borneo Jungle – BNN Bloomberg. *BNN*. [Online] 5. 6 2018. <https://www.bnnbloomberg.ca/u-s-hunger-for-opioid-alternative-drives-boom-in-borneo-jungle-1.1087806>.
- [95] —. U.S. Hunger For Opioid Alternative Drives Boom in Borneo Jungle – BNN Bloomberg. *BNN*. [Online] 5. 6 2018. <https://www.bnnbloomberg.ca/u-s-hunger-for-opioid-alternative-drives-boom-in-borneo-jungle-1.1087806>.
- [96] About. *American kratom*. [Online] <https://www.americankratom.org/about>.
- [97] Buy Kratom Powder Variety Pack From Kratom Temple. *Kratom Temple*. [Online] <https://kratomtemple.com/product/kratom-powder-6pack/>.
- [98] Hicks, Jesse. Kratom Dosage & How To Take Kratom. *The Unwinder*. [Online] 8. 2 2021. <https://the-unwinder.com/science/kratom-dosage-how-to-take-kratom/>.
- [99] The Chemistry of Kratom [Mitragnyna speciosa]: Updated Characterization Data and Methods to Elucidate Indole and Oxindole Alkaloids. Flores-Bocanegra. 7, místo neznámé: *Journal of Natural Products*, 2020, Sv. 83.

12 Přílohy

Níže je uveden přepis rozhovoru s distributorem kratomu Adamem Hlawiczkou, jenž souhlasil se zveřejněním. Rozhovor je ze dne 30.3.2023.

Rozhovor

001 MM Tak jo Áďo, začneme s představením tvé firmy a celkově, jak ses ke kratomu dostal, kde ses o něm dozvěděl.

00:00:01.460 - 00:00:08.430

002 AD Jojo

00:00:02.800 - 00:00:04.580

003 MM Tak pojď, je to tvoje.

00:00:09.650 - 00:00:10.950

004 AD Moje jméno je Adam Hlawiczka a založil jsem firmu s.r.o. a předtím jsem podnikal jako fyzická osoba.

00:00:12.590 - 00:00:21.840

005 AD Ke kratomu jsem se poprvé dostal v roce 2016, kdy jsem ho poprvé vyzkoušel.

00:00:22.105 - 00:00:28.475

006 AD V té době jsem pracoval v IT a kratom mi extrémně pomáhal být úspěšnější, pracovat déle, pracovat přes noc.

00:00:28.965 - 00:00:37.965

007 AD V té době jsem ho nakupoval z jednoho malého obchůdku v Ostravě, kde jsem za 50 g kratomu nechal 500 korun. Což jsem si říkal oukej, jestliže 5ég člověk spotřebuje za týden, 3 dny a dá za to 500 korun, určitě bude nějaká možnost to dělat lépe, dělat to levněji, dělat to efektivněji, protože obzvlášť ta paní se nezaměřovala na velkoobchod, ale prodávala to spíše po tom menším množství, takže ten zákazník musel nakoupit po menším množství a nechal za to více, ale tím jak se spotřeba kratomu zvyšuje, tak je pro zákazníka mnohem lepší, koupit najednou vyšší množství, ušetřit na tom a pro toho prodejce je to také lepší, protože vezme daleko vyšší množství, tím pádem má pravděpodobně vyšší spotřebu nebo to může dát dalším kamarádům nebo přeprodat dále.

00:00:38.745 - 00:01:36.815

008 AD Ono, jak jsem se k tomu dostal.

00:01:38.415 - 00:01:40.585

- 009 AD Když jsem to objevil, tak jsem se o tom s každým bavil.
00:01:41.870 - 00:01:46.700
- 010 AD Mnoho mých přátel užívalo kratom, už v té době. Hodně jsem cestoval a jednou jsem se s jedním mým kamarádem bavil, že bychom ten kratom měli z té Indonésie nějak dostat.
00:01:49.440 - 00:02:00.960
- 011 AD A tak jsme přes jednoho známého našli jednoho prodejce.
00:02:01.430 - 00:02:05.020
- 012 AD Kontaktovali jsme ho, že máme zájem, zkusíme to. Objednali jsme si v té době jedno kilo, napůl ještě, říkali jsme si, že to je strašně hodně peněz, snad to zvládneme napůl.
00:02:05.775 - 00:02:16.995
- 013 AD Objednali jsme to, uběhl den, týden, dva, tři, měsíc. Přišlo to nakonec po měsíci.
00:02:17.665 - 00:02:24.365
- 014 AD No, přišlo to, zkusili jsme. Byl lahodný, euforický a vynikající.
00:02:26.045 - 00:02:35.525
- 015 AD V tu chvíli jsem zjistil, že mohu kratom užívat levněji, efektivněji, a mít ho přímo od dodavatele z Indonésie se kterým jsem se před nějakou dobou setkal osobně a poznal jsem celou jeho rodinu.
00:02:35.805 - 00:02:51.485
- 016 MM Kolik jste dali za ro kilo, víš?
00:02:51.505 - 00:02:54.875
- 017 MM Bylo to o mnoho levněji?
00:02:55.790 - 00:02:57.110
- 018 AD Tím, že to bylo jenom jedno kilo, tak to bylo i tak na poměry jaké teďka prodáváme na stránkách Kratomit.cz mnohem dražší.
00:02:59.140 - 00:03:09.330
- 019 AD Jedno kilo se v té době pohybovalo okolo 2500Kč.
00:03:10.395 - 00:03:15.475
- 020 AD Ale když to pořád srovnáme za těch 50 g, kdy dá člověk 500kč...
00:03:17.685 - 00:03:22.995
- 021 AD Takže to bychom měli vlastně 10 000 normálně za to 1 kg, které bychom koupili v tom normálním obchůdku, tak je to celkem rozdíl na ceně.
00:03:24.119 - 00:03:36.749
- 022 MM Takže potom jste skrze toho jednoho dodavatele začali dovážet?
00:03:37.934 - 00:03:42.154

023 AD Začali jsme dovážet, nakupovat. Po nějaké době, já jsem to nejprve prodával přes známe, přes přátele. Až po nějaké době, kdy jsem vlastně pořád dělal to I.T. jsem se rozhodnul, že zkusím z toho vybudovat, no zkusíme s přáteli, protože sám člověk nikdy nic v životě nedokáže. Potřebuje mít spolehlivé kamarády, přátele, kteří se navzájem podporují a vyměňují si názory. Udělali jsme z toho legitimní e-shop, který už několik let pomáhá lidem v celé centrální Evropě.

00:03:42.234 - 00:04:25.604

024 MM Super, děkuji. Přesuneme se dále.

00:04:28.054 - 00:04:30.794

025 MM Co víš o kratomu jakožto rostlině?

00:04:31.724 - 00:04:34.744

026 AD Kratom se nazývá latinsky Mitragynin Speciosa, roste nejvíce v celé Asii. Nejčastěji se vyskytuje na ostrově Borneo.

00:04:37.474 - 00:04:47.404

027 AD Což je jeden z největších ostrovů na světě.

00:04:47.549 - 00:04:50.259

028 AD Ale můžeme ho najít samozřejmě i v Thajsku nebo Malajsii.

00:04:50.559 - 00:04:54.389

029 AD Na každém místě je ten kratom jiný, má jinou barvu, lístky jsou jiné, strom je také jiný. Některé stromy dosahují pár metrů, některé můžou mít i přes 30 metrů.

00:04:55.444 - 00:05:05.894

030 AD Ideální je, když ten strom není příliš starý, ani příliš mladý, ale když má okolo 4 až 5 let.

00:05:09.199 - 00:05:14.489

031 AD Tím pádem vlastně ty listy jsou hezky šťavnaté a mají v sobě dostatečně účinné množství alkaloidů, látky mitragynin, která má ten euforický a příjemný efekt.

00:05:14.724 - 00:05:29.964

032 AD V nižší míře může být energetický, ve vyšší sedativní, ale k tomu se dostaneme dále.

00:05:30.344 - 00:05:37.614

033 AD Rostlina vlastně roste, tak jako u nás roste jabloň, tak tam roste kratom.

00:05:39.829 - 00:05:47.419

034 AD Jak se dostaneme hlouběji do džungle, tak kratom se vyskytuje úplně všude, naprosto všude.

00:05:47.504 - 00:05:53.234

035 AD Ale je velký rozdíl, jestli budeme sbírat kratom na severu ostrova Borneo nebo na západě ostrova Borneo.

00:05:54.339 - 00:06:03.169

036 AD Protože každý druh kratomu bude chutnat trošičku jinak, i když bychom posbírali zelený na jihu a zelený na západu, tak pořád ten zelený bude trošičku jiný. Takže v posledních letech jsme se zaměřili na to, nebo spíše měsících, aby kratom byl pouze z jedné oblasti a tam by byla zaručena stejná chuť, stejná kvalita, stejný účinek.

00:06:03.604 - 00:06:28.564

037 AD Protože v minulosti se často stávalo, že ten kratom se sbíral z jiných oblastí, kde ty lístky nebyly tak euforické nebo byly příliš hořké a pak docházelo samozřejmě k reklamacím, kdy zákazník odejde a nakoupí produkt jinde.

00:06:29.334 - 00:06:49.134

038 AD A co dále bych mohl říct o rostlině kratom?

00:06:50.274 - 00:06:57.284

039 MM Klidně můžeme...

00:07:04.309 - 00:07:07.619

040 AD Nějaká otázka?

00:07:05.929 - 00:07:07.349

041 MM To jsi vlastně říkal, že poznat rostlinu zdravou a kvalitní je 4 až 5 let.

00:07:07.874 - 00:07:14.544

042 AD Na něco jsme zapomněli?

00:07:08.559 - 00:07:09.629

043 AD Čím lístek je tlustší, tím je strom starší.

00:07:14.739 - 00:07:20.629

044 AD Ten lístek kratomu může dosahovat velikosti 5 cm, ale může mít klidně 20 cm.

00:07:21.614 - 00:07:31.184

045 AD Zkoušeli jsme vlastně u té rostliny, každý den jsme navštívili desítky sběrných míst, kde jsme ochutnávali listy kratomu a za pomoci toho, jestli byly málo hořké nebo hodně hořké, jsme testovali, zdali ta rostlina je lahodná či nikoli, protože ten tuzemský trh je specifický vtom, že zákazníci potřebují mít i lahodnou chuť i euforický účinek.

00:07:31.549 - 00:08:01.209

046 AD Zatímco americký trh, ti lidé, ti Američani, se kterými jsme se setkali a povídali jsme si mají z nějakých neznámých důvodů mají nastavené chuťové buňky úplně jinak.

00:08:01.549 - 00:08:12.049

047 AD Takže kratom, který by normální český člověk nepozřel, tak oni ho úplně v pořádku vypijou, jenom proto aby měli ten euforický stav, ale chuť jsou schopni úplně ignorovat a nebrat na ni zřetel.

00:08:12.299 - 00:08:26.699

048 AD Možná to je individuální, možná jsme měli jenom štěstí na ty Američany, kteří byli z Floridy, ale americký trh si vyžaduje kratom, který je extrémně silný, silnější než ten náš v Česku, ale na úkor chuti.

00:08:26.969 - 00:08:42.279

049 MM To je zajímavé.

00:08:42.599 - 00:08:43.979

050 MM Přesuneme se, jaké znáš druhy, jestli jsi všechny zkusel a případně rozdíl mezi nimi a jestli je vůbec lze nějak rozpoznat dříve, než je pozřeš.

00:08:47.689 - 00:08:58.579

051 MM Existují nějaké podobné rostliny, které mají podobné účinky, například Betelový oříšek nebo...

00:09:00.374 - 00:09:09.704

052 AD Takže základní druhy máme červený, bílý a zelený Kratom. Nic víc, nic miň.

00:09:09.789 - 00:09:15.219

053 AD Poznáme je už podle toho zbarvení, ty lístky jsou více do červena, více takové do světla nebo více do zelena. Jde to už jednoduše poznat podle té barvy.

00:09:17.334 - 00:09:27.744

054 AD Potom máme samozřejmě názvy jako Maeng da, Borneo, to jsou všechno, nebo Dragon, Elephant, všechno je to perfektní marketing, který přiláká ty zákazníky, aby byly schopni si nakoupit něco navíc, něco prostě, ať se to nejmenuje nějak obyčejně, jenom prostě jako kratom, ale ať je tam něco z té domoviny. Borneo, Maeng da, což je všechno indonéština.

00:09:28.509 - 00:09:59.769

055 AD Jinak potom ty následující druhy vznikají mixováním těch kratomů, žlutý nebo zlatý.

00:10:04.489 - 00:10:15.479

056 AD Můžeme se samozřejmě setkat i s kratomem třeba, který je černý nebo modrý. Samozřejmě tohle to moc nedoporučuji užívat, protože se do toho přidává buď mangan draselný nebo nějaké jiné látky, které ten kratom obarví na jinou barvu a můžou z toho být nepříjemné bolesti břicha.

00:10:15.834 - 00:10:34.144

057 AD Takže ideální je se držet zeleného, bílého nebo červeného, které jsou většinou zaručené, protože tam není žádný mix barev.

00:10:34.914 - 00:10:44.244

00:14:26.044 - 00:14:30.614

078 MM Přesuneme se rovnou k druhům konkrétním a prvním je zelený kratom. Tam vím, žebyl měl být nejprodávanějším, nejrozšířenějším, takže celkově co ty o něm všechno víš?

00:14:31.249 - 00:14:43.069

079 MM Nebo proč je nejrozšířenější?

00:14:44.059 - 00:14:46.119

080 AD Zelený kratom je prostě kolébka kratomu, to je první kratom, který vznikl. Už jenom podle té zelené barvy.

00:14:46.279 - 00:14:51.409

081 AD Všechny kratomy jsou zelené, ať už tmavě zelené, světle zelené, ale zelená je typická pro kratom.

00:14:51.689 - 00:14:58.719

082 AD Je nejprodávanější, protože jeho účinky jsou zaručeny.

00:14:58.804 - 00:15:01.634

083 AD Člověk ví, co od toho čeká. Když člověk zkouší kratom tak poprvé zkusí zelený, potom bílý, potom červený a až potom, když už je trošičku více, když už má něco odzkoušeno, tak zkouší žlutý a zlatý. Ale ten zelený je prostě nejoblíbenější, protože člověk ví, že na tom nemá co pokazit, pokud ho má od důvěryhodného prodejce, který má zaručenou kvalitu a hlídá ji.

00:15:01.944 - 00:15:30.474

084 MM Účinky tam jsou tedy jaké?

00:15:31.434 - 00:15:32.784

085 AD Účinky zeleného kratomu jsou euforické, koncentrační. Zelený kratom je nejlepší na práci, na koncentraci, na učení se nových věcí, na studium. Perfektní prostě na práci, ať už manuální nebo mentální.

00:15:33.954 - 00:15:48.904

086 MM Víš kolik teda, máš takový objem prodeje za měsíc toho zeleného kratomu?

00:15:50.854 - 00:15:56.344

087 AD Ano vím, můžeme se bavit o stovkách kilo.

00:15:58.959 - 00:16:03.579

088 MM Za měsíc?

- 00:16:03.809 - 00:16:04.639
- 089 AD Ano
- 00:16:04.949 - 00:16:05.629
- 090 MM To je dost.
- 00:16:06.629 - 00:16:07.739
- 091 AD To je velmi málo.
- 00:16:08.084 - 00:16:09.034
- 092 MM Kolik očekáváš, máš nějaký plán?
- 00:16:12.889 - 00:16:14.989
- 093 AD Ideálně desítky tun, možná stovky tun měsíčně je adekvátní objem, se kterým by se mělo pracovat v budoucnosti.
- 00:16:15.139 - 00:16:21.859
- 094 MM Jaká je jeho reálná cena?
- 00:16:22.879 - 00:16:25.829
- 095 AD To si bohužel teď z hlavy nevzpomínám.
- 00:16:26.369 - 00:16:28.469
- 096 MM Víš, jakou máš marži na produktech?
- 00:16:29.829 - 00:16:33.589
- 097 AD Tím, že je možné si zakoupit od 10, 50 g až po 1,2,3 kg, tak čím se vezme vyšší objem, tím ta cena pro zákazníka je příjemnější.
- 00:16:33.939 - 00:16:51.619
- 098 MM Děkuji.
- 00:16:53.019 - 00:16:54.249
- 099 MM Přesuneme se k červenému kratomu. Co tedy všechno víš o červeném, ten je tedy druhý nejrozšířenější, co jsem pochopila.
- 00:16:56.574 - 00:17:05.194
- 100 AD No spíše bílý je druhý nejrozšířenější.
- 00:17:06.004 - 00:17:09.784
- 101 AD Červený kratom získává v posledních měsících, možná letech obrovskou popularitu u starších zákazníků.
- 00:17:09.904 - 00:17:16.444
- 102 AD Kvůli jeho zaručeným účinkům, které jsou sedativní. Červený kratom dokáže pomoci od fyzické i psychické bolesti, takže nejvíce k nám, nebo objednávají online, nebo chodí

zákazníci, kteří dovršili věku 60 let, protože mají různé fyzické bolesti (záda, klouby, zuby), díky tomu kratomu mají možnost žít opět šťastný, šťastnější a pohodovější život.

00:17:16.744 - 00:17:51.304

103 AD Nebo potom ta psychická bolest, lidé, kteří trpí úzkostmi, jsou po nějakých těžkých životních situacích, ať pracovních nebo osobních, tak díky červenému kratomu jsou tyto situace schopní lépe snášet a vyrovnat se s nimi daleko rychleji a ta bolest není tak silná.

00:17:52.103 - 00:18:13.893

104 MM Přesuneme se k bílému kratomu, který je tedy druhý nejprodávanější. Co všechno bys mohl říct o bílém kratomu?

00:18:16.023 - 00:18:23.233

105 AD Bílý kratom je perfektní na sportovní aktivity.

00:18:23.418 - 00:18:26.808

106 AD Ať už jdeme do fitka, nebo na Lysou horu nebo si zacvičit nebo prostě jen tak do parku, tak dodá nám velmi příjemnou dávku energie. Člověk má díky tomu chuť něco dělat, má chuť prostě něco se sebou dělat. Něco myšleno něco fyzicky.

00:18:27.553 - 00:18:51.293

107 MM Takže třeba jaký objem prodeje, nebo jak moc se to třeba od sebe liší oproti zelenému, jestli tam jsou znatelné rozdíly.

00:18:55.233 - 00:19:04.453

108 AD Určitě ten zelený se prodává o dost více než ten bílý.

00:19:04.818 - 00:19:12.168

109 MM

00:19:04.833 - 00:19:12.163

110 MM Tudíž i než červený?

00:19:12.323 - 00:19:13.523

111 AD Určitě, červený je až na třetím místě.

00:19:14.243 - 00:19:18.523

112 MM Jak si říkal, že i šedesátníci, to bych vůbec nečekala, že bude tak široká škála.

00:19:18.963 - 00:19:24.073

113 AD V poslední době, jak media začali ten kratom tak hodně propagovat

00:19:24.598 - 00:19:31.788

114 MM Přijde ti, že propagovat?

00:19:32.888 - 00:19:34.438

115 AD Propagovat, nebo nevím, jestli propagovat je to správné slovo, ale jak o něm začali více mluvit, zviditelňovat, ať už ve špatném nebo většinou ve špatném světle, tak i špatná reklama je dobrá reklama, protože každý člověk, který má základní vzdělání je schopen siza pomocí technologie, si něco najít o těch produktech a zjistit si k čemu slouží, jaké jsou jejich temné stránky a také světlé stránky, nebo nějaké škodlivé účinky. Takže i ti důchodci tomu teďka dávají zelenou a zkouší to. Mnoho z nich jsou stálými zákazníky, kteří díky tomu žijou šťastnější životy a produktivnější i v tomhle pokročilejším věku, ať už se bavíme o lidech, kteří mají 70, 80 nebo i 90 roků.

00:19:34.593 - 00:20:31.663

116 AD Protože reálně je kratom schopen nahradit mnoho antidepresiv.

00:20:32.243 - 00:20:37.283

117 MM Dostáváme se ke zlatému, k prvnímu míšení barev, takže co všechno o tom víš, jak je tohle rozšířené, už jsme se zmiňovali, že nejsou ty míchané tak rozšířené jako právě zelený, bílý, červený a tam právě to míchání nás bude zajímat, kde se to vlastně míchá, jestli ti už přijdou nasáčkované nebo v jakém poměru se to míchá?

00:20:38.023 - 00:21:06.983

118 AD Mnoho zákazníku si dokonce kupuje třeba červený a zelený a míchá si to sami doma a mají to rádi, když je to takhle namíchané, ale my máme připravené kratomy, které už jsou v Indonésii namíchané v tom perfektním poměru a už z toho je klasický zlatý kratom, na který jsme zvyklí a je to v poměru 50/50. 50% zelený, 50% červený, zmixuje se to dohromady a užívá.

00:21:07.783 - 00:21:48.033

119 MM Dá se to nějak poznat, kdyby třeba někdo tam dal 90 % zeleného a 10 % červeného?

00:21:48.343 - 00:21:53.673

120 MM

00:21:54.763 - 00:21:59.083

121 AD Znalec to pozná, profík to pozná, to určitě.

00:21:54.763 - 00:21:59.083

122 MM Podle čeho?

00:21:59.093 - 00:21:59.593

123 AD Podle chuti a účinků.

00:21:59.703 - 00:22:02.063

124 MM Takže každý druh kratomu má i jinou chuť?

00:22:02.473 - 00:22:05.463

125 AD O tom nepochybně, každý druh kratomu má úplně jinou chuť.

00:22:06.893 - 00:22:12.283

126 AD Dokonce ještě, když bychom vzali kratom který je z jihu nebo ze západu, tak taky to poznáme.

00:22:12.698 - 00:22:19.138

127 AD Já si troufám říct, že jsem dokonce už tak vytrénovaný, že jsem schopen poznat kratom i podle chuti od různých prodejců v České republice. Protože každý kratom je specifický, i kdyby si člověk teď objednal zelený kratom z našeho e-shopu, nebo z jiných e-shopů, tak každý kratom, pokud do toho e-shopu zrovna nedodáváme my, tak bude mít jinou chuť a jiný účinek.

00:22:19.418 - 00:22:46.288

128 MM To je zajímavé, takže dá se říct, že každý e-shop bude mít i jiné účinky?

00:22:48.558 - 00:22:54.658

129 AD Každý e-shop, který prodává kratom, tak má kratom z různých míst Bornea nebo i mimo Borneo, může to být dokonce i Thajsko nebo nějaká jiná destinace.

00:22:55.848 - 00:23:10.498

130 AD Do budoucna je v plánu pěstovat kratom i v Africe, kde jsou na to velmi příjemné podmínky.

00:23:10.688 - 00:23:17.488

131 AD Každý kratom, každý dodavatel má kratom prostě jiný, a hlavně zásadní je z jaké části se bere.

00:23:20.378 - 00:23:29.788

132 AD Teďka se nám stal takový fuck up, taková nehoda. Můžeme to rozvinout?

00:23:31.753 - 00:23:39.343

133 MM Určitě.

00:23:39.458 - 00:23:40.448

134 AD Měli jsme mít zaručený kratom, který je z oblasti, kde prostě jsme dohodnuti, že se sbírá. A odtamtud se bude pouze sbírat, nebude se sbírat z žádné jiné oblasti.

00:23:41.550 - 00:23:52.980

135 AD Avšak jelikož ti Indonésané nejsou úplně všichni bystří, tak nám dorazil kratom z oblasti, která nebyla ta, na kterou jsme zvyklí, ale dorazila jiné.

00:23:53.665 - 00:24:04.865

136 MM Jak si to poznal?

00:24:05.175 - 00:24:06.105

137 AD Podle chuti. Ten kratom byl prostě hořký, ne hořký jako vždycky, ale byl extrémně hořký, prostě ta hořkost byla neskutečně nepříjemná.

00:24:06.375 - 00:24:19.305

138 AD A když jsme ho poslali na laboratorní testy, tak bylo tam vyšší procento té účinné látky, toho miatrigyninu.

00:24:19.545 - 00:24:28.355

139 AD Což taky jako to je příjemné, ale když ten kratom je tak strašně hořký, že se nedá skoro ani vypít, tak ten zákazník, který není na kratom úplně zvyklý, ho nebude pít.

00:24:28.580 - 00:24:42.190

140 AD Takže jsme tohle to museli normálně odstavit a dát pryč z prodeje a vznikla vlastně značná ztráta.

00:24:42.760 - 00:24:53.320

141 MM A tady se zeptám, když máš dávku dejme tomu zelený, a právě bys to smíchal s nějakým jiným, jestli by ty chutě se trošičku nevyvážily?

00:24:53.700 - 00:25:01.500

142 AD Právě že tím, že je tak hořký, já nemám teď ani nevím, k čemu bych to přirovnal tu hořkost. Kdybychom to smíchali s pomerančovým, jahodovým džusem, tak i tak bychom to nedokázali vypít. Jako dokázali, ale ta chuť je tak nepříjemná, že to je fakt jako boj.

00:25:01.560 - 00:25:27.610

143 MM To byla dodávka kolika, nebo tobě to už vlastně chodí namleté?

00:25:29.170 - 00:25:33.370

144 AD Jojo namleté.

00:25:33.470 - 00:25:34.930

145 MM A třeba po jakých dávkách?

00:25:35.770 - 00:25:37.290

146 AD Bylo to něco okolo tuny.

00:25:38.320 - 00:25:41.130

147 MM To se zeptáme později, jak se to připravuje, nebo jak to k tobě dorazí.

00:25:43.515 - 00:25:47.895

148 MM Tady se dostáváme k rozřazení na primární a sekundární druhy, jestli znáš tady to rozřazení, případně jestli celkově existuje nějaký laboratorní postup, který ty druhy rozliší, nebo jestli i ty si kontroluješ co ti vlastně došlo a jestli je jejich cena stejná, těchto druhů.

00:25:51.085 - 00:26:12.825

149 AD Bereme ještě z Malajsie, bereme kratom, což je takový vzdálený bratranec od kratomu, který nemá látku miatrygin, ale má jinou účinnou látku. Není tak euforický jako klasický kratom. Ten je legální téměř všude, ať je to Slovensko, tak i všechny země, kde je kratom na seznamu zakázaných látek, ale není tak euforický jako klasický kratom, takže zákazník z toho nemá ten úplně ten největší požitek.

00:26:13.435 - 00:26:58.005

150 MM Takže obsahuje menší množství?

00:26:59.825 - 00:27:01.875

151 AD Obsahuje jiné, úplně je to jiné, je to jak káva a čaj. Má to prostě jiné ty látky v sobě.

00:27:01.990 - 00:27:09.270

152 AD Však pro slovenský trh je to pro ně taková zdravá, jediná možnost, jediná alternativa k tomu, místo kratomu, který tam od 9. prosince 2021 nemůžou mít.

00:27:11.270 - 00:27:30.970

153 MM Existuje teda nějaký ten laboratorní postup? Ověřuješ si tedy co ti vlastně došlo? Teď jsi říkal, že jste to posílali na testy...

00:27:31.800 - 00:27:40.100

154 AD Tam se akorát zjistí vlastně ta účinnost, kolik to má % alkaloidů, ale jinak jako vždycky každou várku posíláme na rozbor na těžké kovy a ještě na pesticidy a plísň, aby se zjistilo co to taky obsahuje, protože i když se ten kratom sbírá, mele, tak na to je používán takový speciální stroj, který je schopen zachytit kovový prach i kovové částičky, aby neprošly do toho kratomu, protože pokud to koncový zákazník, nebo dokonce já, užívám 5/6 rokem, tak by se z dlouhého časového horizontu, mohly vzniknout nějaké zdravotní potíže. Takže je nutné extrémně dbát na to, aby tam nebyly žádné příměsi látek, které tam nemají co dělat.

00:27:40.440 - 00:28:41.150

155 MM Takže každou tu dávku posíláte na testy?

00:28:41.160 - 00:28:43.760

156 AD Přesně tak, když dorazí nějaké větší množství, tak je potřeba to zkontrolovat a zjistit, jak to vypadá.

00:28:44.920 - 00:28:51.840

157 MM Liší se tedy cena, nebo je stejná u všech druhů a barev?

00:28:52.780 - 00:28:57.690

158 AD Jestli máme zelený, bílý, červený kratom, tak cena je naprosto stejná. V tom není žádný rozdíl.

00:28:57.690 - 00:29:05.980

159 MM Porovnání kratomu. Podle čeho je můžeme tedy rozlišovat, už jsme to trochu nakousli. Existuje nějaká zavedená škála barev, podle které by se to dalo zjistit ještě před užitím toho kratomu? Protože i když jsme koukali právě na ty zelené, tak ono už i tady šlo poznat, že už je trošičku načervenalý, jestli to je reálné, zelený byl zelený, bílý byl trochu světlejší.

00:29:08.695 - 00:29:42.065

160 AD Poznáme to už podle těch listů, z dálky, nebo spíš jako z blízky, když se na to člověk podívá na ty lístky, tak vidí tam nějaké jiné zbarvení.

00:29:42.175 - 00:29:49.615

161 AD Pokud samozřejmě ten člověk není lehce barvoslepý, což my to bohužel máme v rodině s bratrem dědičné, ale normální zdravý jedinec vidí, že ta barva toho lístku je jiná.

00:29:49.665 - 00:30:01.145

162 AD Já to taky vidím.

00:30:02.145 - 00:30:03.185

163 MM Potažmo i toho prášku?

00:30:03.315 - 00:30:04.365

164 AD Samozřejmě, i ten prášek je, je rozdíl mezi zeleným a červeným práškem je markantní, to by viděl i pes, který je, jak se říká, vidí černo-bílé, i tak by viděl ten rozdíl, protože je fakticky rozdíl mezi červeným a zeleným, nebo červeným a bílým, je extrémní.

00:30:05.000 - 00:30:24.280

165 MM Takže reálně se možná můžeme i podle tohoto řídit?

00:30:26.850 - 00:30:31.740

166 AD

00:30:26.850 - 00:30:31.740

167 AD Určitě.

00:30:31.795 - 00:30:32.195

168 MM Půjdeme na pěstování. Tady na obrázku vidíme, že se ořezávají celé stromy, nevím, zdali ses s tím setkal, že opravdu celé ty stromy se ořežou a pak se berou ty lístky nebo se obírají. Vlastně jsi říkal, že jsou i různě veliké, tak jestli i podle toho, případně jestli jsou velkopěstitelé/malopěstitelé, jak to tam celkově funguje.

00:30:34.185 - 00:30:59.235

169 AD Nejjednodušší je vzít prostě celé ty stromy, useknout ty větve, naložit je na loď a odvést je do vesnice na usušení.

00:30:59.335 - 00:31:05.855

170 AD Tam se ty lístky oberou a následně se začnou sušit.

00:31:05.883 - 00:31:11.463

171 MM No a nemůže třeba do budoucna dojít k tomu, že se všechno vykáčí?

00:31:11.683 - 00:31:17.153

172 AD Že by se zničila ta vegetace?

00:31:17.188 - 00:31:19.008

173 AD Je tam to velké riziko, je tam mnoho plantáží, obzvláště v jedné části, kde my sbíráme kratom, tak je tam hodně těch stromků už bez listů, ale nějak kromě toho osekání těch větví, uřezání větví, se tomu stromu neubližuje.

00:31:19.638 - 00:31:38.808

174 AD Takže on vždycky doroste, vždycky se ty větve znova dorostou a ty lístky taky.

00:31:39.078 - 00:31:47.168

175 AD Jediný problém je v tom, že vždycky se musí pak brát z jiné oblasti, takže vždycky ten kratom bude trošilinku jiný než ta předchozí várka.

00:31:47.483 - 00:31:58.263

176 MM Jak často se sbírají nebo v jakých obdobích?

00:31:58.283 - 00:32:01.693

177 MM S tím, že když jeden rok budeš sbírat tady, tak už druhý rok musíš odjinud brát?

00:32:02.958 - 00:32:08.368

178 AD To Borneo je doopravdy fakt gigantické, takže akorát se půjde zase trošičku hlouběji do toho pralesa.

00:32:10.093 - 00:32:17.593

179 AD Funguje to tak, že ráno se řekne, tak ráno vycházíme, odpoledne nebo večer se všichni sejdou, ti farmáři, tam ten náčelník řekne, co se bude dělat, kde se bude sbírat a večer to všechno dovezou do vesnice a tam to ženy, děti i ti farmáři otrhávají a nechávají vysoušet.

00:32:18.083 - 00:32:40.813

180 AD Samozřejmě se to dělí na malopěstitele a velkopěstitele.

00:32:41.503 - 00:32:44.593

181 AD My pracujeme s jednou vesnicí, kde je farmář, který je i náčelník. Tu pozici zdědil po svém otci a je prostě šéfem všech dalších farmářů. Řekne "dneska pojedeme sbírat tam a tam" a tam se jede sbírat. Desítky ne-li stovky lidí se na tomhle tom sběru podílí.

00:32:44.738 - 00:33:08.158

182 AD Pak jsou samozřejmě malopěstitelé, kteří třeba nežijou v nějaké vesnici nebo žijou mimo civilizaci a zkouší něco takhle málo sami vyprodukovat, protože každý se chce do toho

trhu nějak dostat, ale pak je rozdíl mezi těma ověřenýma a zaručenýma farmárema a těma kteří nemají na to ty finanční a technologické dispozice.

00:33:08.438 - 00:33:39.458

183 MM V jakém období se to sbírá nebo je to celoročně?

00:33:39.778 - 00:33:42.548

184 AD Pořád, celoročně.

00:33:42.773 - 00:33:45.143

185 MM Takže ideálně sluníčko, teplo a déšť.

00:33:45.558 - 00:33:49.378

186 AD Tam je sluníčko, teplo a déšť pořád a vlhko, velmi vlhko. Takže celoročně, když je potřeba, tak se jde sbírat.

00:33:50.158 - 00:33:59.568

187 MM Setkal ses už s nějakým umělým pěstováním, dejme tomu i tady v Evropě?

00:34:01.783 - 00:34:06.703

188 AD Určitě, můžeme si tady doma zasadit semínko kratomu a vypěstovat si tady květinku na parapetě.

00:34:07.713 - 00:34:15.103

189 AD Tím, že tady na to prostě nemáme ty podmínky a ta květinka ani nemá tu možnost, jak růst, tak nám vyroste maximálně do výšky 1 metr.

00:34:15.648 - 00:34:24.438

190 AD Více od ní nemůžeme očekávat.

00:34:25.353 - 00:34:27.873

191 AD Lístky si určitě můžeme vychutnat, ucítíme z toho milou euforii, ale ty podmínky, aby ten strom vyrostl do těch 20-30 metrů, tak tady nejsou.

00:34:27.953 - 00:34:40.893

192 AD Možná za pár desítek, ne-li stovek let tady ty podmínky budou, ale zatím jediné ve skleníku anebo v květináči, ale abychom vyprodukovali množství, které by sloužilo na přípravu několika kilo prášku, tak bychom potřebovali mít tady v Česku doopravdy plantáže, kde by byly stromy jeden za druhým a muselo by to být chráněno před mrazem.

00:34:40.963 - 00:35:09.533

193 MM Víš kolik listů je potřeba na 10 g prášku?

00:35:10.103 - 00:35:14.293

194 AD Na 10 g je potřeba cca 100 listů.

00:35:14.488 - 00:35:20.498

195 MM To dost.

00:35:21.508 - 00:35:22.658

196 AD No možná 50 listů, ale i tak musí se toho sesbírat hodně.

00:35:24.533 - 00:35:30.923

197 MM Jasný.

00:35:31.033 - 00:35:31.843

198 AD Ale je to produkt, který roste volně v přírodě.

00:35:31.888 - 00:35:35.618

199 AD Jediné, co je tam náročné je to sesbírání, takže nejvíce se tam platí za ten lidský kapitál, který v Indonésii taky není úplně nejdražší.

00:35:35.848 - 00:35:51.068

200 MM Posílají se třeba i samotné listy, že by se zalévaly jako čaj nebo vyloženě jenom prášek nebo tablety?

00:35:51.538 - 00:35:58.218

201 AD Dají se poslat i listy, které se mohou zalít vodou.

00:35:58.728 - 00:36:06.618

202 AD Tím, že jsou méně skladné, ten prášek je více skladný, dá se ho nacpat daleko více do sáčku, do krabice, tak je daleko více populární. Ale i normální listy jsou taky oblíbené.

00:36:06.743 - 00:36:24.543

203 MM Nabízíš tedy listy?

00:36:25.963 - 00:36:27.483

204 AD Listy neprodáváme.

00:36:27.603 - 00:36:28.433

205 AD Není po nich poptávka u nás.

00:36:28.888 - 00:36:31.128

206 MM Takže vlastně to samotné pěstování jsme si řekli, že náčelník vyšle lidi, ti to nasbírají a zpátky potom přinesou, s tím, že už to rovnou melou...

00:36:34.508 - 00:36:45.398

207 AD Ještě k tomu pěstování, velmi důležité je, že se ty kratomy dají uměle šířit.

00:36:45.453 - 00:36:52.653

208 AD Každá rostlinka má čas od času semínka a když ty semínka vezmeme, tak časem uschnou a my je můžeme nadrolit, tak jak to děláme s pampeliškou.

00:36:53.133 - 00:37:03.403

209 AD Vezmeme je, pomačkáme je a zasadíme do země a za nějakou dobu, když je tam adekvátní sluníčko, vlhkost a teplo, tak nám vyrostou nové stromy z toho.

00:37:03.478 - 00:37:17.438

210 AD Takže se snaží, všichni ti farmáři uměle podporovat růst těch kratomů, aby jich bylo na co největším prostoru, co nejvíce.

00:37:17.788 - 00:37:28.868

211 MM Co se týče toho zpracování, tak rovnou to i nějak omývají a melou v té vesnici?

00:37:30.748 - 00:37:35.788

212 AD Přesně tak.

00:37:35.968 - 00:37:36.898

213 AD Přivezou to do vesnice, omyjou to, ať tam není bahno, nečistoty, broučci a starají se o to... ono většinou to není v té vesnici, posílají to ještě do jiné vesnice, kde jsou na to speciální stroje a tam se kontroluje, jestli tam nejsou ty částičky těžkých kovů.

00:37:37.078 - 00:37:57.468

214 MM Zajímavé.

00:38:02.098 - 00:38:03.218

215 AD Vskutku.

00:38:04.048 - 00:38:04.968

216 MM Tady jak se ten kratom sklízí, to už jsme říkali. Je to vždycky jen co se týče lidí, nebo mají to už i nějak, protože jestli jen vyloženě trhají listy, nebo už to potom celé očesávají ty menší.

00:38:08.678 - 00:38:21.738

217 AD Je to zatím dělané tak, že to buď mačetou, nebo sekyrkou prostě usekávají ty větve.

00:38:22.458 - 00:38:32.668

218 MM Jak je na to pohlíženo přímo Indonésany? Jestli to je legální takto vyvážet nebo to tam takhle osekávat ty stromky.

00:38:33.943 - 00:38:42.103

219 AD Je, je to legální, nikomu to tam nevádí, vláda to zatím taky nějak extra neřeší.

00:38:42.123 - 00:38:48.623

220 AD Chtěli by udělat tu regulaci, ať se prostě ti farmáři zaměří na nějaký jiný produkt, ale tím, že to tam žijí fakticky desítky, stovky tisíc těch lidí, kteří díky toho můžou živit své rodiny, podporovat tu komunitu, tak je to akceptováno zatím všemi.

00:38:48.873 - 00:39:13.013

221 MM Tady potom budu ráda za nějaké fotografie, jestli máš přímo z místa.

- 00:39:16.753 - 00:39:22.403
- 222 MM Tady to dřevo bychom poznali i na tom laboratorním testu?
00:39:25.753 - 00:39:31.523
- 223 AD Určitě, tak hlavně bychom to i cítili, tu chuť toho dřeva, která by nebyla úplně optimální.
00:39:31.803 - 00:39:39.133
- 224 MM Tady se dostáváme k tradičnímu použití. Setkal ses s nějakými různými tradičními způsoby užívání a pěstování?
00:39:40.593 - 00:39:48.383
- 225 AD To tradiční použití kratomu je prostě, že si vezmeme lístek a ten lístek žvýkáme.
00:39:48.538 - 00:39:55.618
- 226 AD Hodně krát jsem se setkal s otázkou, zdali se kratom může šňupat nebo kouřit.
00:39:55.928 - 00:40:01.498
- 227 AD Rozhodně nedoporučuji. Šňupat určitě ne, kouřit, člověk by musel vykouřit toho kratomu neskutečně velké množství, takže mnohem příjemnější je z toho udělat normální drink, namíchat si drink.
00:40:01.713 - 00:40:19.343
- 228 AD Ale tradiční způsob je prostě žvýkat list kratomu, konzumovat ho.
00:40:19.813 - 00:40:26.013
- 229 MM A za jakým účelem ho používali, předpokládám, že ne jenom za euforický, ale že to mají spojeno...
00:40:26.283 - 00:40:31.543
- 230 AD
00:40:26.283 - 00:40:31.543
- 231 AD Energický.
00:40:31.693 - 00:40:32.953
- 232 MM A třeba proti bolesti, dá se říci.
00:40:34.883 - 00:40:37.093
- 233 AD Proti bolesti, naštěstí to není jako Koka, ze které se vlastně vyrábí ten nechvalně známý produkt, ale je to prostě mnohem lepší. Koka neskutečně barví zuby v té Jižní Americe, ale kratom, ten je naprosto v pořádku.
00:40:37.543 - 00:40:58.693
- 234 MM Takže i oni k tomu tak přistupují, nejsou proti tomu nějak před ujatí?
00:40:59.403 - 00:41:03.573

235 MM Nejsou. Mnoho těch domorodců ani tohle to neznají nebo neví, že se to pije jako prášek, ale prostě ti, kteří v tom pracují, znají to, tak prostě ví, že to je normální čaj z kratomu.

00:41:03.693 - 00:41:21.973

236 AD A užívají to už staletí.

00:41:22.923 - 00:41:24.243

237 MM Takže mnoho lidí, kteří nepracují přímo v tom odvětví, tak to ani nezná?

00:41:27.543 - 00:41:32.413

238 AD Jako je to tam hodně známé, ale pořád tam jsou nějaká místa, kde to lidé prostě neznají.

00:41:34.038 - 00:41:42.648

239 MM Novodobé použití. Tady právě máme míchaní opiátu s různými analgetiky.

00:41:46.508 - 00:41:53.828

240 MM Jak vidíš ty takové experimenty nebo právě ten nápoj 4x100, jestli si o tom už slyšel? Případně na Bali jsi byl v kavárně, tak jak to tam probíhalo?

00:41:54.048 - 00:42:06.448

241 AD Jako míchaní kratomu s jinými opiáty.

00:42:06.588 - 00:42:10.318

242 AD Často se setkávám, kdy mnoho uživatelů kratomů míchá kratom s kávou nebo s čajem, dává si ho do čaje, nebo prostě ideálně ty džusy, ale nějaký přímo opiát, tak to nevím o nikom, kdo by s tím měl nějaké zkušenosti nebo ty analgetika.

00:42:10.658 - 00:42:38.508

243 AD Hodně uživatelů kratomu bere prášky na bolest, nebo na nějaké úzkosti.

00:42:38.648 - 00:42:45.698

244 AD Mnoho z nich se snaží, díky kratomu, přestat s těma práškama a být pouze na té přírodní cestě, která není tak zatěžující pro ten lidský organizmus.

00:42:46.263 - 00:42:59.903

245 MM A míchaní s kávou?

00:43:01.143 - 00:43:02.823

246 MM

00:43:02.843 - 00:43:24.553

247 AD Mi to dělá dobře, ale setkal jsem se s pár lidmi, kterým ten kofein a ten kratom, nedělalo úplně ideální stav, ale za mě je to možná individuální. Káva a kratom jsou a mě v pořádku.

00:43:02.843 - 00:43:24.553

248 MM A kratom a alkohol?

00:43:25.123 - 00:43:27.093

249 MM

00:43:28.488 - 00:43:39.488

250 AD Kratom a alkohol, to rozhodně nedoporučuji, protože kombinace kratomu alkoholu, udělá velmi nepříjemný a bolestivý stav hlavy.

00:43:28.488 - 00:43:39.488

251 AD Takže míchat určitě ne. Ale na co je dobrý kratom, tak pokud jsme měli těžký večer, kdy jsme hodně konzumovali nějaký alkohol a ráno se probudíme s kocovinou, tak kratom je schopen nás dostat rychleji do té správné kondice. Je perfektní na kocovinu.

00:43:40.378 - 00:44:01.708

252 AD Je to něco jako vitamín C, ale přírodního původu.

00:44:02.198 - 00:44:08.538

253 MM A nápoj 4x100, nesetkal ses s tady tím názvem?

00:44:09.568 - 00:44:14.408

254 AD Tady s tím názvem přímo ne, ale ty názvy...

00:44:14.738 - 00:44:20.238

255 AD Když jsem byl v Thajsku, v Phuketu přesněji, kde kratom má neskutečnou popularitu, ale neskutečnou, ať už jsem jel na Phi-Phi Island, který je celkem vzdálený a takový hodně turistický, tak tam bylo hodně domorodců, kteří řídili loďky nebo tam prostě dělali nějaké služby a popíjeli kratom. Samozřejmě, když jsem řekl, zeptal jsem se jako anglicky na kratom, tak mi nerozuměli, ale musel jsem dát to zdůraznění a musel jsem říct "kratom", "kratom" a když oni tam dají ten jejich přízvuk, tak najednou jako věděli, o co se jedná, o jaký produkt. Konzumují ho většinou se šťávou, myslím si, že to byl nějaký sirup, možná sirup proti kašli. S tím sirupem je to v Thajsku a Phuketu nejvíce populární.

00:44:21.378 - 00:45:18.908

256 AD Tam si to velmi zamlouvají. Často jsem potkával i ve vesnicích normálně stánky, kde seděla paní s pánem a prodávali lístky kratomu anebo už rovnou v bandasce nebo v láhvi namíchaný kratom, za pár korun teoreticky.

00:45:20.188 - 00:45:41.328

257 MM A myslíš, že právě s tím sirupem proti kašli, to vyloženě pijou jen na chuť nebo to má ještě nějaké další účinky?

00:45:41.998 - 00:45:47.858

258 AD Určitě na chuť, ta chuť je potom velmi lahodná, těžko říci, možná to zvyšuje i potenci toho kratomu, ale spíše ta chuť je to nejdůležitější.

00:45:47.958 - 00:46:05.478

259 MM Setkal ses už i tady v Čechám, že by to takto míchali s tím sirupem nebo experimentovali?

00:46:07.678 - 00:46:12.488

260 AD Se sirupem proti kašli přímo ne, ale veškeré sirupy, jako koncentráty, jako je Jupík nebo jako všechny sirupy, které si smícháme s vodou, tak 90 % zákazníku to takhle dělá.

00:46:12.568 - 00:46:28.288

261 MM Jak probíhá celý proces sklizně a modifikace?

00:46:36.518 - 00:46:40.798

262 MM Nebo jaké jsou rizika nesprávného technologického postupu, třeba špatného usušení, nebo jestli ses s něčím takovým setkal?

00:46:41.638 - 00:46:50.018

263 AD Může se ten kratom přesušit.

00:46:51.518 - 00:46:53.948

264 AD Postup je následující, vyjedou farmáři do džungle, ráno. Večer přijedou se sesbíraným kratomem.

00:46:55.498 - 00:47:04.618

265 AD Naloží ho všechnen na ty lodě, jedou zpátky do vesnice, tam to rozloží, vysuší.

00:47:04.768 - 00:47:10.328

266 AD Nesmí to být zase příliš přesušené, jinak to není ideální.

00:47:10.958 - 00:47:14.028

267 MM Suší to na zemi?

00:47:14.318 - 00:47:16.608

268 AD Na zemi určitě ne, vždycky tam roztáhnou obrovskou plachtu, několik plachet a suší to na těch plachtách, jinak by tam byly kamínky.

00:47:16.788 - 00:47:26.068

269 MM Mají na to vybudované nějaké přístřeší?

00:47:26.268 - 00:47:30.028

270 AD Potom jak se to suší, tak jsou na to i přístřešky, kde se to normálně vloží do několika pater a v každém patře se to suší zvlášť a už tomu ani nevádí ty vnější podmínky, déšť či příliš velké slunce.

00:47:30.068 - 00:47:44.788

271 AD Jakmile je to vysušené, tak to putuje dále na mletí.

00:47:46.338 - 00:47:53.218

272 AD Jakmile se to vlastně namele, tak se to přesype do vakuovaných sáčků nebo do papírových sáčků, které se následně vakuují.

00:47:53.648 - 00:48:03.968

273 AD Někdy je to balené po kilech, někdy po dvaceti kilech, někdy po dvaceti pěti kilech, záleží na prodejci, jak to preferuje.

00:48:04.778 - 00:48:12.228

274 AD Zabalí se to do krabic a expeduje se to dál do světa.

00:48:13.613 - 00:48:19.643

275 MM A víš třeba odkud ty bereš, jestli distribuují i někde ještě dál krom tebe?

00:48:24.073 - 00:48:29.493

276 AD Nejvíce Česko, ale potom třeba i někdy Nizozemsko, někdy Maďarsko, Amerika taky a Německo.

00:48:30.193 - 00:48:42.723

277 AD Ale Česko je ze všech těch zemí top 3, Česko je kratomová země.

00:48:42.998 - 00:48:51.548

278 MM Existuje nějaká certifikace, případně kvalita kontroly, kterou to vlastně musí projít, případně jestli nějakou certifikaci používáš i ty, nebo se s ní setkáváš a jakou certifikaci bys ocenil pro udržitelnost tvého podnikání.

00:48:53.183 - 00:49:09.823

279 AD Certifikace přímo zatím bohužel neexistuje, jako u potravin, protože je to pořád bráno jako sběratelský produkt, takže dají se tam dělat ty testy laboratorní.

00:49:10.003 - 00:49:23.883

280 AD Dá se tam zjišťovat, jaký to má účinek toho miatrigyninu a zdali tam nejsou těžké kovy nebo nějaké příměsi – arzen a podobně.

00:49:24.183 - 00:49:35.033

281 AD Leda že by člověk získal nějakou certifikaci od nějaké externí auditorické společnosti, ale to zatím ani neexistuje.

00:49:38.338 - 00:49:48.368

282 AD Certifikaci možná maximálně od Heureka, kdy člověk získává zpětnou vazbu od zákazníků a podle toho zjišťuje, vlastně vidí, jestli jsou zákazníci s produktem spokojeni či nikoli.

00:49:50.683 - 00:50:04.003

283 MM Setkal ses třeba, že jsi poslal něco na rozборы a ty vyšly špatně, že jsi musel likvidovat tu dodávku?

00:50:04.193 - 00:50:10.253

284 AD Naposledy akorát s tím že byla ta vyšší procenta toho miatrigyninu a ta chuť byla neakceptovatelná. Jinak vždycky kvůli toho, že se na to používá ten stroj, který zachycuje ty magnetické částičky, tak zatím se to nikdy nestalo.

00:50:10.753 - 00:50:30.343

285 AD Spíše je to důležité, že člověk má přehled, jak ten kratom je účinný.

00:50:30.533 - 00:50:35.073

286 MM Ještě se vrátím vlastně, jak přijdou ty velké balíky třeba po 25 kilo, ty následně ty vlastně vážíš a dávkujete to do svých pytlíku.

00:50:35.833 - 00:50:43.893

287 AD

00:50:35.833 - 00:50:43.893

288 AD Přesně tak, do svých sáčků.

00:50:43.993 - 00:50:47.043

289 AD Záleží na zákazníkovi, jak si to přeje.

00:50:51.008 - 00:50:53.478

290 AD Někdo to chce po 25 kilech, někdo to chce po kilech a někdo třeba po 100 gramech.

00:50:53.923 - 00:51:00.503

291 MM A co třeba ty bys tak viděl, co by mělo být do budoucna, aby to bylo udržitelné?

00:51:02.103 - 00:51:07.873

292 AD Určitě by měl být kratom zařazen mezi kategorii, novou kategorií, kde se musí informovat o jeho účincích.

00:51:08.778 - 00:51:22.098

293 AD Jak funguje při 5 g, 10 g, 20 g z etikety.

00:51:22.408 - 00:51:27.798

294 AD Taky že se užívá na vlastní nebezpečí, člověk musí počítat s tím, že když ho vypije hodně, bude mu nevolno a pravděpodobně hodí šavli z toho, a mít prostě každý prodejce, který ho prodává, tak by měl mít každou várku, připravené výsledky rozboru kratomu, co obsahuje, co neobsahuje, ať je zajištěna maximální kvalita kratomu.

00:51:28.673 - 00:52:03.693

295 AD Aby se nemohlo stát, že by zákazníci z toho budou mít nějaké zažívací potíže.

00:52:03.843 - 00:52:11.273

296 MM Dostáváme se k balení kratomu, to už jsme vlastně říkali, že si to potom sám dávkuješ, a tady jsou ještě nějaké čajové a případně tablety, jestli jak si říkal to jasné dávkování kratomu, jestli by nevyřešily ty tablety, kdyby se dejme tomu zakázal právě prášek, tak by se předešlo tomu, že se lidi nemůžou předávkovat, nebo jasně, kdyby si vzali více, tak už by to byl jejich věc.

00:52:16.463 - 00:52:46.103

297 AD Před mnoha lety jsme prodávali kratom v želatinových kapslích, kdy jsme kratom za pomoci několika přístrojů dávali do želatinových kapslí.

00:52:46.293 - 00:52:55.583

298 AD Ta želatinová kapsle vážila 0,4g, zákazníci si to velmi oblíbili.

00:52:55.788 - 00:53:00.118

299 AD Avšak jelikož se jedná o želatinu, která je brána jako potravinu, tak nás po nějaké době přes datovou schránku státní zemědělská potravinářská inspekce, která si přála, ať tento produkt odstraníme.

00:53:00.393 - 00:53:12.923

300 AD My jsme ho však okamžitě neodstranili, odstranili jsme ho až za nějakou dobu a jakmile přišla pokuta, která už byla šesticiferná, v tu chvíli jsme věděli, že nemůžeme dále prodávat želatinové kapsle.

00:53:14.568 - 00:53:34.468

301 AD Takže jsme po trošičku delším vývoji a inovaci zajistili, že kratom je za pomoci správné vlhkosti stlačovaný do tablet, kdy se vyvine síla okolo 25 tun a tableta je kompaktní, příjemná na dotek a perfektní na užívání na cesty i domů.

00:53:35.058 - 00:54:06.438

302 AD Jedna tableta váží okolo 1,1g až 1,2g, takže každý konzument má perfektní přehled o jeho množství.

00:54:06.768 - 00:54:16.888

303 MM To si děláte taky všechno sami?

00:54:19.278 - 00:54:21.328

304 AD Na to používáme externí společnost, která vlastní tento stroj, který stojí okolo 35 milionů, který my zatím nevlastníme, myslím si, že by se to ani nevyplatilo ta návratnost.

00:54:22.223 - 00:54:39.123

305 AD Jim vlastně pošleme produkty a oni nám poté pošlou už hotový produkt.

00:54:39.803 - 00:54:47.943

306 MM A na kapsle se už nevztahuje nic?

00:54:48.403 - 00:54:51.633

307 AD Kapsle prostě nemůžou být, protože tam je želatina a želatina je brána jako potravinu, takže kapsle prostě nejsou legální.

00:54:52.348 - 00:55:00.553

308 AD Stlačený kratom je naprosto v pořádku, protože je to prostě jako bychom vzali prášek a stlačili ho prstama, nikdo nemůže za to, že někdo má větší sílu, někdo má menší sílu, prostě se stlačil, ale jelikož je člověk inteligentní, tak na to použije stroj, který ho stlačí ještě lépe než prsty.

00:55:00.553 - 00:55:20.663

309 MM Má to stejné účinky, nebo naopak pomalejší?

00:55:21.313 - 00:55:24.403

310 AD Když to srovnám s tou želatinou, tak než se rozpustila ta želatina v žaludku, tak to trvá většinou hodinu a půl, dvě hodiny, ale jelikož se jedná o stlačený Kratom, který postrádá veškeré bariéry, tak ta vstřebatelnost je naprosto stejná jako u prášku.

00:55:25.933 - 00:55:42.883

311 AD V poslední době je to takový game changer, kdy fakticky lidi, kteří nemají rádi tu příchuť, tak najednou zjišťují, že kratom si mohou užívat z pohodlí.

00:55:43.273 - 00:55:57.233

312 MM Takže zatím je to jakoby v rozvinu spíše, není o to takový zájem jako o prášek?

00:55:57.813 - 00:56:03.523

313 AD O to asi nikdy nebude takový zájem jako o prášek, protože ten proces toho stlačování kratomu, bohužel je finančně náročný, protože se ten kratom musí celý rozprostřít, nachystat, dát do těch strojů, stlačovat, takže je tam prostě čas, energie, transport, je tam hodně variabilních nákladů, které se potom ukážou na té finální ceně kratomu, která prostě za to kilo je o dost vyšší.

00:56:04.023 - 00:56:42.423

314 AD Hodně vyšší než u toho prášku.

00:56:43.893 - 00:56:47.523

315 MM Je to dávkované stejně, nebo třeba jedna kapsle má tolik gramů, jiná může mít jinak, že podle potřeb uživatele.

00:56:47.958 - 00:56:55.528

316 AD Všechny tablety, které vlastníme, tak mají okolo 1,1g, naprosto všechny.

00:56:56.123 - 00:57:02.213

317 AD Takže člověk má pod kontrolou, kolik talet vlastně zkonsumoval, nebo zkonsumuje.

- 00:57:02.488 - 00:57:08.898
- 318 MM A tady ty tablety vedle, to se jedná o jaké tablety?
- 00:57:11.883 - 00:57:22.163
- 319 AD Tady na tomto obrázku se jedná o kratomové tablety, které jsou stlačeny.
- 00:57:17.003 - 00:57:22.173
- 320 MM Takže za tebe vyhrává stále prášek?
- 00:57:26.148 - 00:57:28.538
- 321 AD Jo, prášek určitě vyhrává.
- 00:57:28.758 - 00:57:30.878
- 322 MM Jak se kratom distribuuje nebo celkově, kde ty všude distribuuješ a který způsob je vhodný distribuce, který naopak špatný a proč?
- 00:57:31.078 - 00:57:42.498
- 323 AD Distribučních kanálů máme několik. v minulosti jako jeden z našich distribučních kanálů byly automaty, avšak teďka ty automaty jsme i těm dodavatelům, kteří od nás brali, tak jsme s nimi přerušili spolupráci, dokud se nevyřeší situace ohledně regulace kratomu.
- 00:57:43.748 - 00:58:03.708
- 324 AD Takže nyní je hlavní kanál osobní odběr, zásilkovna, PPL, DHL.
- 00:58:04.678 - 00:58:11.858
- 325 AD Nedávno jsme spustili s mým obchodním partnerem, hodinový rozvoz kratomu, kdy zákazník v Moravskoslezském kraji objedná a do 60 minut má kratom u sebe, v práci, doma, ve škole, pozor ve vysoké škole, jedině.
- 00:58:12.048 - 00:58:33.858
- 326 MM Jaký je o tady to zájem nebo třeba i ty říkáš, že jenom ve vysoké škole, regulujete to, že byste neprodali kratom...
- 00:58:34.268 - 00:58:41.428
- 327 AD Samozřejmě pokud ten zákazník je pod hranici 18 let, tak kratom není mu přístupný.
- 00:58:41.628 - 00:58:53.528
- 328 AD Jednak i zásilkovny vlastně kontrolují, zdali ten odběratel už dovršil 18 let.
- 00:58:54.028 - 00:59:01.898
- 329 MM A jaký je zájem o ten hodinový rozvoz.
- 00:59:03.008 - 00:59:05.958
- 330 AD Celkem velký. Naprosto velký, protože Bolt, Wolt, dáme jídlo, košík nám ukázali to, že člověk nemusí ani hnout prstem, aby zajistil si potraviny nebo tekutiny.
- 00:59:06.163 - 00:59:27.243

331 AD Takže hodinový rozvoz nabírá na obrátkách. Zákazníci tuto službu velmi vyhledávají, protože si raději zaplatí navíc těch 20, 30, 50 korun za to že jim to někdo doveze, předá jim to před domem a oni jsou spokojeni a nemuseli chodit na zásilkovnu a mají to hlavně do té hodiny.

00:59:27.273 - 00:59:53.523

332 MM A to je během celého dne, noci?

00:59:53.563 - 00:59:55.153

333 AD Je to od 9.00 do 21:00.

00:59:55.198 - 01:00:00.588

334 MM A třeba během týdne, uměl bys říct kolik tak je tady těch zásilek hodinových?

01:00:03.443 - 01:00:08.623

335 AD Stovky, tisíce týdně.

01:00:09.133 - 01:00:13.913

336 MM A ty jsi teď vlastně otevřel novou pobočku v Ostravě.

01:00:15.443 - 01:00:19.253

337 AD

01:00:15.443 - 01:00:19.253

338 AD Ano, Ano.

01:00:19.828 - 01:00:21.328

339 MM Tam je každý den otevřeno?

01:00:22.628 - 01:00:25.238

340 AD Každý den jsme tam.

01:00:25.278 - 01:00:26.498

341 AD Funguje to hlavně jako centrála, kde se řeší i marketing, strategie, ale je tam i možnost si vyzvednout produkt.

01:00:27.098 - 01:00:39.378

342 MM A kam všude distribuješ? Dá se to nějak trasovat, jak široký trh pokrýváš?

01:00:40.468 - 01:00:48.268

343 AD Zasíláme všude, kde nám to dopravci umožňují a kde si zákazníci objednávají.

01:00:50.808 - 01:01:00.398

344 MM Zmiňoval si třeba i Slovensko.

01:01:01.353 - 01:01:03.393

345 AD Tam máme tu alternativu kratomu ten kratum, který je legální anebo jiné přírodní produkty, které si zákazníci žádají.

- 01:01:03.853 - 01:01:14.243
- 346 MM Distribuuješ i do zahraničí?
- 01:01:15.188 - 01:01:17.578
- 347 AD Taky. Německo, Rakousko, Maďarsko, Řecko, Polsko, Švédsko, Dánsko, Irsko, Velká Británie, taky příležitostně, když si zákazník připlatí za dopravu, Španělsko.
- 01:01:18.103 - 01:01:38.033
- 348 MM Kolik % by bylo těch zahraničních? Předpokládám, že majoritní je tady Česká republika, nejvíc asi Moravskoslezský kraj.
- 01:01:38.513 - 01:01:46.433
- 349 AD To už tak doopravdy není.
- 01:01:46.443 - 01:01:49.963
- 350 AD Největším odběratelem je spíše Německo.
- 01:01:50.473 - 01:01:53.823
- 351 MM A to tedy nejdřív jde k tobě z Indonésie a ty to pak rozesíláš? Jestli by nebylo lepší to rovnou zasílat do Německa?
- 01:02:02.308 - 01:02:12.998
- 352 AD Jelikož se jedná o několik zákazníku, kteří odebírají maloobchodně a kdyby se to odesílalo do Německa, tak by musela být společnost registrována v Německu a řídit se německým zákonem, což my se řídíme německým daňovým zákonem, avšak ta distribuce do Německa je rychlá, efektivní, a i levná a zákazník má svůj produkt do pár dní.
- 01:02:16.993 - 01:02:44.923
- 353 MM Takže dá se říci, že zásobujete spíš obchody než přímo konkrétní uživatele?
- 01:02:47.713 - 01:02:53.173
- 354 AD Spíše konkrétní uživatele.
- 01:02:53.233 - 01:02:55.623
- 355 AD Avšak je rozdíl mezi platem v Česku a platem v Německu.
- 01:02:56.213 - 01:03:01.073
- 356 AD Němečtí zákazníci berou rovnou už po kilech zboží, protože neřeší, jestli ta objednávka bude stát 1000 nebo 3000.
- 01:03:01.463 - 01:03:16.393
- 357 MM Liší se nějak i cena pro ně nebo zůstává stejná?
- 01:03:16.553 - 01:03:20.903
- 358 AD Máme tam nastavenou o něco málo vyšší cenu.
- 01:03:20.973 - 01:03:29.953

359 AD O něco málo vyšší.

01:03:30.243 - 01:03:31.613

360 MM A normálně to tedy po zemi tam jede, nemáte třeba i letecky?

01:03:32.973 - 01:03:38.633

361 AD Do budoucna plánujeme nakupovat soukromá letadla, které budou rozvážet kratom po Evropě, máme v plánu i nějaký vrtulník a drony, hlavně dopravu přes drony bychom chtěli taky implementovat.

01:03:39.673 - 01:03:55.973

362 MM Nekecej, fakt?

01:03:44.843 - 01:03:46.553

363 MM Je to reálné? Já vím, že ty nemůžeš si jen tak letět, kam chceš.

01:03:56.778 - 01:04:03.978

364 AD Je to zatím na white boardu sepsané, ale musí se to zrealizovat.

01:04:04.398 - 01:04:08.798

365 MM Jak to časově vidíš, v rozmezí?

01:04:10.708 - 01:04:13.138

366 AD V rozmezí 24 měsíců.

01:04:13.648 - 01:04:16.988

367 MM To letadlo nebo dron?

01:04:19.468 - 01:04:20.858

368 AD Já doufám, že obojí.

01:04:21.223 - 01:04:22.833

369 MM Jdeme na prodej. Jak celkově vidíš prodej kratomu u nás, kde všude vyvážíte, to už jsme si říkali, distribuční síť v Česku, můžeme ještě zmínit a tady je právě nějaká ta hrozba ze strany organizovaného zločinu, třeba jak tady tohle vnímáš, případně jestli ses s tím už setkal, co se týče praní špinavých peněz.

01:04:26.253 - 01:04:48.443

370 MM A potom další část, jestli jsou investoři nebo jestli vůbec jsou tady v té oblasti a jak je to kapitálově náročné celkově ten druh podnikání a jestli v tom vidíš nějaké hrozby.

01:04:49.103 - 01:05:00.573

371 AD Hrozeb je strašně hodně, neskutečně hodně. Vysoká konkurence, regulace, nekvalitní produkt může dorazit, je jich tam dost.

01:05:01.468 - 01:05:10.078

372 AD Investoři tam nějak extra nejsou potřeba. Je potřeba tam mít kvalitní produkt, mít perfektní marketing, mít správnou distribuční síť, ale není to nic nového, jako by člověk vymýšlel nový red bull nebo nový lék na něco. Je to prostě jen mít ten produkt v hezkém obalu, správně oslovit zákazníky a ideálně mít rychlou dopravu, ale není to žádná filozofie.

01:05:10.823 - 01:05:51.503

373 AD A být lepší než konkurence. Dělat to co oni nedělají, zatímco oni spí, tak člověk musí pracovat a dělat lépe všechno.

01:05:58.243 - 01:06:06.843

374 MM A co se týče té distribuční sítě v České republice, tak můžeme říct, že pokrýváš celou Českou republiku?

01:06:07.393 - 01:06:15.183

375 AD Samozřejmě.

01:06:16.158 - 01:06:17.378

376 MM Plánuješ i nějakou další kamennou prodejnu?

01:06:17.878 - 01:06:20.318

377 AD Je v plánu v zahraničí, pravděpodobně další rok, další kamenná prodejna, pokud kratom tento rok se osvědčí, že je u nás na seznamu regulovaných látek a je akceptovaný českou společnostmi, tak můžeme uvažovat nad expanzí do zahraničí a otevření nových poboček.

01:06:20.648 - 01:06:45.798

378 MM Do jaké země konkrétně? Máš nějaký plán?

01:06:46.818 - 01:06:49.838

379 AD Samozřejmě, ale zatím tu zemi nebudeme zmiňovat.

01:06:49.998 - 01:06:53.778

380 MM A co se týče organizovaného zločinu, nebo praní špinavých peněz?

01:06:57.208 - 01:07:02.928

381 AD Úplně si nedokážu vybavit... Tím, že se jedná o produkt, který je legální, podléhá normálním daňovým zákonům a všemu, tak nedokážu si nějak vybavit, že by se tam právě ten organizovaný zločin...

01:07:10.188 - 01:07:29.458

382 MM Třeba právě skrze konkurenci, jestli tam nejsou nějaké naschvál zničené automaty, vybité výlohy.

01:07:30.138 - 01:07:36.148

383 AD Určitě, to se stává velmi často, kdy automaty jsou nějak vybité, výlohy taky, jasné stává se, může se to stát.

- 01:07:36.303 - 01:07:49.133
- 384 MM Setkal ses s něčím takovým?
01:07:49.943 - 01:07:52.123
- 385 AD Viděl jsem už nějaký rozbitý automat na Facebooku i myslím, že osobně.
01:07:52.273 - 01:07:56.463
- 386 MM Přímo tvůj?
01:07:58.173 - 01:07:59.233
- 387 AD Ne můj ne.
01:07:59.333 - 01:08:00.613
- 388 AD Je to prostě riziko podnikání.
01:08:02.323 - 01:08:04.223
- 389 AD Konkurence vždycky bude dělat nějaké naschvály, aby se dostala na vrchol i přes nějaké morální způsoby.
01:08:05.213 - 01:08:13.543
- 390 MM Kolik těch automatů jste měli?
01:08:14.413 - 01:08:16.423
- 391 AD My jsme dodávali jednomu velmi blízkému příteli, který jich mají 50 po České republice.
01:08:16.733 - 01:08:25.733
- 392 MM Osvědčilo se to?
01:08:27.783 - 01:08:29.193
- 393 AD Osvědčilo, osvědčilo se to velmi.
01:08:29.213 - 01:08:31.953
- 394 AD Jenom je to prostě na úkor toho, že k automatu se dostanou jak dospělí, tak děti.
01:08:32.863 - 01:08:40.763
- 395 AD Protože automat hezky svítí, bliká, je to lákavé.
01:08:42.353 - 01:08:46.703
- 396 MM Přesuneme se dál.
01:08:50.623 - 01:08:52.463
- 397 MM Možná ještě, jaké hrozby vidíš tady v tom podnikání?
01:08:54.563 - 01:08:57.813
- 398 AD Největší hrozbu, popravdě jedinou hrozbu vidím zákaz kratomu v České republice anebo v Indonésii.
01:09:00.363 - 01:09:10.293

399 AD Pokud by se zakázal kratom v České republice, tak prostě se nemůže prodávat, to je ta největší hrozba, prostě by podnikání v tomhle tom odvětví skončilo na dobu neurčitou.

01:09:10.908 - 01:09:23.108

400 AD Kdyby to bylo v zahraničí, zakázali by kratom v Indonésii, jeho distribuci, tak by taky mohlo být ohroženo podnikání v České republice, protože by se muselo by se muselo přejít, najít nějakou alternativní zemi kde kratom roste nebo bude růst, což je třeba ta Afrika, ale zatím si nejsem jistý, že se tam nějaký pěstuje.

01:09:23.828 - 01:09:45.868

401 MM Jaké jsou značky, případně konkurence, říkal si, že je široká a jestli existuje nějaká komora dovozců.

01:09:48.478 - 01:09:55.878

402 AD Určitě zaručená značka je internetový e-shop Kratomit.cz, kde si můžeme z pohodlí domova nakoupit vynikající, euforický kratom za bezkonkurenční ceny.

01:09:56.138 - 01:10:10.708

403 AD Dodání je do 24 hodin přes zásilkovnu.

01:10:11.708 - 01:10:14.328

404 AD Doporučujeme použít výdejní místo zásilkoven. Máme jich přes 5000 v České republice, můžeme si zvolit platbu převodem nebo dobírkou.

01:10:14.869 - 01:10:25.229

405 AD Jinak tedy konkurence, mnoho dalších e-shopů, jako další tady máme společnost Ifeel.cz, který má vynikající kratom za skvělou cenu a taky si ho můžeme objednat. Nebo potom společnost Michato.cz, taky prodává kratom. Každý kratom je jiný, každý prodejce to dělá jinak, doporučujeme vyzkoušet více e-shopů a udělat si na to názor sám, který kratom nám vyhovuje a který prodejce má nejvíce zaručený produkt.

01:10:26.869 - 01:11:00.939

406 MM Existuje nějaká ta komora dovozců, jestli třeba i oni nějak spolupracují nebo to je jednotlivě rozděleno?

01:11:03.729 - 01:11:11.059

407 AD Existuje český asociace za kratom, kde se kratom podporuje, píšou se o něm informace a bojuje se za jeho propagaci a za jeho budoucnost.

01:11:11.829 - 01:11:29.079

408 AD Ale dovoz, že by existovala nějaká společnost, která dováží kratom nebo nějaká komora, nic takového neexistuje.

01:11:30.129 - 01:11:40.059

- 409 MM Dostáváme se k ceně, jak se to pohybuje cenově u nás, jak v zahraničí?
01:11:43.604 - 01:11:47.834
- 410 AD Cena kratomu se u nás pohybuje za 10 g 89 -100Kč až po 1Kg okolo 3000Kč.
01:11:48.014 - 01:11:56.524
- 411 AD V zahraničí to je o 20-30% dražší cca, záleží kde, záleží, v jaké zemi.
01:11:56.864 - 01:12:04.724
- 412 AD Ale průměrně 1Kg koupíme okolo 3000Kč.
01:12:06.404 - 01:12:10.634
- 413 MM Takhle jak roste všechno okolo ceny, tak roste i cena kratomu?
01:12:11.384 - 01:12:15.564
- 414 AD Tím, že ten trh s tím kratomem je tak sám, když by najednou všichni, nebo většina prodejců začala zvyšovat cenu, tak by se cena kratomu musela taky začít zvyšovat, ale jinak zatím cena kratomu zůstává stejná, jaká je, protože tam zatím nebyly nějaké vnější vlivy do toho zahrnuty, takže zatím se cena nějak nezvýšila markantně.
01:12:20.018 - 01:12:51.358
- 415 MM Takže neplánujete ani zvyšovat?
01:12:53.108 - 01:12:55.238
- 416 AD V blízké době rozhodně ne, v blízké době to nebude nutné.
01:12:55.808 - 01:13:00.458
- 417 MM Tady jenom jak poznat kvalitu, to jestli se to nějak hlídá, jaké kroky pro to děláte, to už bylo zmíněno.
01:13:05.938 - 01:13:12.018
- 418 AD
01:13:05.938 - 01:13:12.018
- 419 AD Kvalitu můžeme dokonce poznat i tak, že když si dáme kratom, tak potom se máme chuť najíst, máme prostě chuť si dát něco k jídlu. Sníme to jídlo a je to v pohodě, nebolí nás břicho z toho.
01:13:12.068 - 01:13:26.858
- 420 AD Tak se dá taky poznat ten kratom, že nemáme žádné žaludeční problémy z toho.
01:13:27.728 - 01:13:33.608
- 421 MM A jestli se to hlídá, tak hlídá a kroky, se to posílá na testy.
01:13:36.468 - 01:13:41.698
- 422 AD
01:13:36.468 - 01:13:41.698

423 AD Ano, ano.

01:13:41.873 - 01:13:42.733

424 MM A dělají to všichni, myslíš?

01:13:43.083 - 01:13:44.303

425 AD Kratom obsahuje v sobě i vlákninu, protože je to prostě jak salátové listy, je to prostě takové přírodní, takže ta vláknina je perfektní na trávení.

01:13:44.693 - 01:14:03.303

426 AD A k té otázce, jestli všichni hlídají kvalitu a dělají to všichni, těžko říct, nejsem si tím úplně jistý.

01:14:03.793 - 01:14:09.543

427 AD My se snažíme, ať ta kvalita je zaručena a ať zákazník je maximálně uspokojený a může si u nás nakoupit znova, pokud bude šťastný s našim produktem.

01:14:12.008 - 01:14:24.228

428 MM A co si říkal o té zpětné vazbě na Heurece, tak tu máte dobrou?

01:14:25.308 - 01:14:29.818

429 AD Máme tam 92 % pozitivních recenzí, máme tam samozřejmě i nějaké negativní, což se samozřejmě stává, když zákazníkovi dojde to zboží pozdě, což bohužel my nemůžeme vždy ovlivnit, protože Zásilkovna nebo DHL někdy balíček ztratí, někdy ho potrhají, takže zákazníkovi vždycky pošleme to zboží znova, nebo mu vrátíme částku, kterou zaplatil.

01:14:30.848 - 01:15:00.528

430 AD Ale tomu zákazníkovi to často nevysvětlíte, že to není naše vina, že to je vina té Zásilkovny, takže kvůli toho třeba dá nižší hodnocení.

01:15:04.188 - 01:15:12.488

431 MM Ještě se zeptám, kolik máš kolem sebe lidí?

01:15:14.228 - 01:15:18.178

432 AD Okolo 10.

01:15:18.463 - 01:15:21.053

433 MM To v 10 lidech zvládáte, jak distribuci, tak dovoz, balení, rozvoz.

01:15:21.428 - 01:15:26.748

434 AD Jo takhle, přímo se kterýma spolupracuju, tak 10, ale když bych měl zahrnout i ten rozvoz, tak jsme na 20 a když bych měl zahrnout i ty farmáře a všechny ty okolo v té Indonésii, tak jsme stovky lidí.

01:15:27.448 - 01:15:46.528

435 AD Ale takhle na týdenní nebo dennodenní bázi, tak 10 lidí.

01:15:47.608 - 01:15:53.428

436 MM A ty jsi vlastně ještě říkal, jak si byl na Bali, k tomu jsme se ještě úplně nedostali, tak že jsi byl přímo v kavárně, která byla dá se říct přímo kratomová, tam to probíhalo jak?

01:15:57.708 - 01:16:08.548

437 AD Ano, ano.

01:16:05.478 - 01:16:06.448

438 MM

01:16:11.448 - 01:16:16.493

439 AD Byla to taková kavárna pro digitální nomády.

01:16:11.448 - 01:16:16.718

440 MM Už dopředu si věděl, že tam je kratom?

01:16:16.493 - 01:16:17.673

441 AD Tím, že tam moji kolegové a přátele žili už čtvrt roku, tak už mi říkali "hele tam musíme zajít na čaj, tam mají vynikající kratomový čaj, který je lahodný. Tak jsme tam zašli, dali jsme nějakou práci, nějaké věci, které jsme potřebovali vyřešit a k tomu jsme si objednali kratomový čaj, který byl fakt vynikající. Přinesli Vám ho v takových pěkných kalíškách, velmi příjemná atmosféra v té kavárně, hudba tam hrála, taková pohodová a k tomu jsme popíjeli zázrak z přírody, zelený kratom.

01:16:19.273 - 01:17:03.983

442 MM Cenově to tam bylo jak?

01:17:05.213 - 01:17:06.793

443 AD Cenově to stálo ten čaj s kratomem nějakých 60 korun cca.

01:17:06.993 - 01:17:14.263

444 MM Ted' mě ještě napadá, jestli se kratom nepřidává i někde do jídla, nemáš s tím zkušenosti?

01:17:18.983 - 01:17:24.433

445 AD Četl jsem na Twitteru, když byly Vánoce, jestli si někdo přidává kratom do bramborového salátu, ale myslím si, že to byl jenom joke, ale jinak do jídla asi ne, není to, že bychom si z toho udělali sušenky nebo si udělali Hawaii a posypali ji kratomem.

01:17:24.483 - 01:17:46.783

446 MM A myslíš, že právě ty sušenky by eventuálně nešly? Jestli už vyloženě víme, že ne nebo to spíše ještě není odzkoušené.

01:17:47.423 - 01:17:59.463

447 MM Takže zítra pečeš.

01:17:59.583 - 01:18:06.643

448 AD Spíše to ještě není odzkoušené udělat sušenky z kratomu.

01:17:59.583 - 01:18:06.643

449 MM Jaké dávkování je teda doporučeno, případně jestli víš nějaké výzkumné ústavy, které právě v České republice se zabývají kratomem.

01:18:07.193 - 01:18:15.753

450 AD Pokud chceme docílit toho energetického stavu, tak ideální dávkování je použít 1 až 3 gramy kratomu, no až 4 gramy.

01:18:18.643 - 01:18:29.243

451 AD Pokud chceme mít takové euforické, tak ideálně 4 až 8 gramů kratomu a pokud chceme více sedativní, tak 8 až 15 gramů kratomu.

01:18:29.613 - 01:18:38.433

452 AD Nad 15 g kratomu už se jedná o stavy, které jsou vysoce sedativní, kdy uživatel už nemá chuť nějak více komunikovat a je velmi vláčný a už doopravdy se účinek kratomu podobá nějakým sedativním lékům, které utlumují, jak fyzické, tak psychické emoce.

01:18:38.793 - 01:19:03.213

453 MM A co se týče těch výzkumných ústavů v České republice, protože už je to, nechci říct úplně vyhrocené, ale čím dál tím více se o tom mluví, právě hovoří se o té regulaci, takže jak tady tohle vnímáš?

01:19:05.663 - 01:19:17.793

454 AD Regulace je nevyhnutelná, stane se za měsíc.

01:19:19.778 - 01:19:28.758

455 AD Bude regulace dokončena.

01:19:29.248 - 01:19:31.268

456 MM To už máš ověřené?

01:19:31.368 - 01:19:32.378

457 AD To už je ověřené.

01:19:33.223 - 01:19:34.883

458 AD Je 100 %, že bude. Jsou 2 možnosti, buď bude kratom v sekci kontrolovaných produktů, kde se bude normálně prodávat dále od 18 let, bez automatů, kde musí být živý člověk, který bude u předání kratomu a bude na to dohlížet.

01:19:35.343 - 01:20:00.223

459 AD Kratom bude muset mít i označení, správnou etiketu, kterou vláda nařídí, že musí mít.

01:20:04.673 - 01:20:11.193

460 AD Nebo je tady druhá možnost, kdy se kratom zařadí na seznam zakázaných látek a bude spadat do stejné kategorie, jako těžké drogy.

01:20:12.783 - 01:20:27.103

461 MM Takže je tady i ta možnost.

01:20:28.823 - 01:20:29.683

462 AD Je tady i ta možnost no, že by najednou sto tisíc lidí v České republice bylo označováno za zločince, protože v průměru máme sto tisíc uživatelů kratomů v České republice, kteří konzumují kratom na denní bázi a mají doma kilo, dvě, 50g, 100g, takže najednou všech těch sto tisíc lidí by v jeden okamžik mohlo porušovat tím, že by vlastnili u sebe nějaké množství kratomu.

01:20:30.343 - 01:21:04.683

463 MM A nemyslíš si, že by to spíše vedlo jen k černému trhu? Stejně ten trh by už byl.

01:21:06.453 - 01:21:11.333

464 AD O tom nepochybně. Kratom už tady s námi bude vždycky. Vždycky, jenom je otázka, za jakou cenu, ale s jídlem roste chuť.

01:21:11.383 - 01:21:23.653

465 AD Je mnoho zákazníků, úspěšných zákazníků, doktorů, právníků, politiků, kteří prostě mají rádi kratom, protože jim pomáhá být úspěšnější, pracovitější a díky toho mají ten život kvalitnější a už jim bude jedno jestli dají za kilo kratomu 3000, 6000 nebo 10 000, prostě ho potřebují a koupí si ho, ať už na legálním trhu, nebo na černém trhu. Ale jelikož každý rok je odváděno do státní kasy okolo 150 milionu na daních, 100 až 150 za kratom, tak by byla velká škoda, kdyby byl kratom na seznamu zakázaných látek.

01:21:24.473 - 01:22:10.603

466 MM To máš, jak podloženo, že právě 100 až 150 milionu, to je strašná suma.

01:22:11.653 - 01:22:17.473

467 AD Je určitě. Samozřejmě je tady i nějaký šedý trh, kde prostě ten kratom není pravděpodobně daněný, ale když si to spočteme, kdy máme tady, nemám teď u sebe kalkulačku, ale kdybychom vzali, že v průměru ročně se tady prodá dejme tomu 10 tisíc tun krát 3000 je nějakých 30 milionů.

01:22:17.514 - 01:23:22.154

468 AD Zatím to jsou jenom spekulace, ale dělali jsme si jenom takový náčrtek a jde z toho příjem i do státní kasy, který je v milionech, takže byla by to i škoda pro stát.

01:23:23.160 - 01:23:40.490

469 MM Víím, že vlastě i Indonésie samotná plánuje regulaci tohoto, akorát to není takhle blízko, ale dejme tomu rok-dva, nebyl by to vlastně taky problém, že vlastně ty okolní státy jsou ne tak zásobeny, jako Indonésie.

01:23:42.120 - 01:23:59.020

470 AD Byl by to problém, muselo by se to brát z jiné země nebo najít nějaký způsob, jak z té Indonésie to přepravovat tady do Česka, a proto se vlastně snažíme mít i vlastní leteckou dopravu, abychom si mohli tu dopravu zařizovat sami.

01:23:59.050 - 01:24:20.910

471 AD Jenom to bude ještě nějakou chvíli trvat.

01:24:21.190 - 01:24:23.080

472 AD Budeme se muset obracet na jiné země, které mají kratom k dispozici.

01:24:26.805 - 01:24:32.155

473 MM Ještě jsi říkal ohledně Afriky, už to třeba začalo?

01:24:32.620 - 01:24:38.940

474 AD Co jsem se bavil s jednou paní, která má na starost přepravu věcí z Afriky, tak už se tam jedná o vysazení stromů na nějakých plantážích.

01:24:39.190 - 01:24:47.500

475 AD Pravděpodobně to už začalo, ale tím že pořád máme otevřené ty cesty s Indonésií, tak zatím nebyl dostatek času, abychom se podívali na to do větší hloubky, jak je na tom Jižní Afrika s kratomem. Ale už tam budou mít určitě připravené nějaké stromy, které jsou malinké.

01:24:47.745 - 01:25:09.985

476 MM Možná co se týče dopravy by to bylo mnohem blíž a i levnější.

01:25:10.475 - 01:25:15.145

477 AD Určitě, o tom žádná. Bylo by to mnohem blíž, bylo by to levnější a uvidíme, jestli kvalitnější nebo méně kvalitnější.

01:25:15.445 - 01:25:27.385

478 MM Jak užívat kratom, 1x denně, 2x denně, v nějakém rozmezí, dávku jsme si vlastně říkali, ale před jídlem, po jídle.

01:25:28.475 - 01:25:36.475

479 AD Je to naprosto individuální. Kratom můžeme užívat, někdo užívá 2x, někdo 3x, někdo 8x denně. Já mám nejradši kratom po jídle, protože na trávení je to mnohem lepší, kvůli té vlákniny, ale někdo si ho dává před jídle. Je to naprosto individuální, ale za mě je ideální mít to pod kontrolou a užívat kratom maximálně 2x – 3x denně. Nepřehánět to.

01:25:36.575 - 01:26:03.965

480 MM Přesně tak, nic se nemá přehánět.

01:26:04.735 - 01:26:07.025

481 MM Zkoušel si kratom vysadit?

01:26:08.595 - 01:26:11.115

482 AD

01:26:08.595 - 01:26:11.115

483 AD Zkoušel, samozřejmě hodně krát. A jako jde to naprosto v pořádku, když jedu třeba nějak pryč, tak jsem schopen být normálně bez kratomu.

01:26:11.645 - 01:26:26.995

484 MM A pociťuješ na sobě nějaké změny?

01:26:27.275 - 01:26:29.915

485 AD Pokud je to třeba ten první den v pořádku, druhý den už třeba člověk má chuť na kratom. Je tam snižená ta produktivita, nemá chuť tolik pracovat, nebo se učit, vyřizovat nějaké věci.

01:26:30.575 - 01:26:48.405

486 AD Jak prostě člověk, který užívá kávu a najednou si nedá tu svou rutinu, ten svůj šálek čaje, ten svůj šálek kávy, tak prostě taky má takový protivnější den, ale není to nic hrozného, je to v pohodě.

01:26:52.165 - 01:27:12.075

487 AD Ale když člověk díky kratomu je schopen být produktivnější, efektivnější a úspěšnější, tak vysazovat kratom se mu moc nechce.

01:27:13.315 - 01:27:26.315

488 MM A je s tím spojená i nějaká tolerance, že kdysi si začínal na nějaké dávce, ale teď víš, že potřebuješ vyšší a přidáváš, nebo udržuješ si stále stejnou?

01:27:29.235 - 01:27:39.945

489 AD Bylo období, kdy jsem to s kratomem přeháněl a dával jsem třeba 6-7 drinků denně, ta tolerance se zvýší, ale když potom člověk začne pomalinku snižovat a zůstane na těch 2-3 drinků denně, tak je to za mě ideální, akceptovatelné a není to přehnané, nebo prostě jeden denně.

01:27:40.570 - 01:28:07.520

490 AD Je to individuální, někdo si může dát kratom obden, je to fakt na koncovém uživateli, jak mu to vyhovuje.

01:28:07.670 - 01:28:15.570

491 MM Setkal ses s nějakými nežádoucími účinky? Věřím, že určitě ano, jaké třeba, nebo tvoje okolí s jakými se setkávalo?

01:28:17.130 - 01:28:27.160

492 AD Určitě třeba když tam jsou ty abstinenční příznaky kratomu, když ho chceme vynechat na nějakou delší dobu, tak je tam abstinenční příznak, kdy člověku teče z nosu, potřebuje si na to vzít ten kratom a má prostě na něj chuť.

01:28:27.785 - 01:28:50.505

493 AD Další nežádoucí účinky, jaké tam jsou.

01:28:51.435 - 01:28:54.935

494 MM Nasetkal ses s žádnými osobně?

01:29:00.065 - 01:29:03.005

495 AD Prostě ta chuť dát si kratom.

01:29:03.405 - 01:29:09.915

496 AD Kratom také vysouší, takže pokud si dáme vyšší množství Kratomu, tak člověka může bolet hlava.

01:29:13.200 - 01:29:21.430

497 AD Takže je potřeba pít dostatek tekutin, jinak tam dochází k té bolesti hlavy a při nadměrné konzumaci, to může vyvolat zvracení.

01:29:22.255 - 01:29:36.615

498 AD Když bychom si namíchali 20 g kratomů.

01:29:37.805 - 01:29:41.685

499 MM Pojd'me naopak, jaké žádoucí účinky na tebe kratom má, nebo celkově na uživatele, proč jej ty sám užíváš?

01:29:47.245 - 01:29:55.485

500 AD Tak žádoucí účinky jsou ta zvýšená motivace, chuť do práce, chuť něco dělat, chuť se učit, snížení nějakého úzkostného, depresivního stavu, komunikační dovednosti jsou taky na lepší úrovni, a odbourání těch sociálních zábran, ve zdravé míře, mírné zlepšení kognitivních funkcí, zvýšení kreativního myšlení taky.

01:29:57.235 - 01:30:39.395

501 MM Takže to má dvě strany mince.

01:30:44.055 - 01:30:46.525

502 AD Ano, jako všechno.

01:30:46.690 - 01:30:49.590

503 MM Tak jak je to tedy s legalitou, víme že za měsíc bude tedy nejspíš rozhodnuto a za cca rok v Indonésii.

01:30:51.670 - 01:31:00.490

504 AD Do konce května, takže ještě dva měsíce.

01:31:00.730 - 01:31:04.660

505 AD A v Indonésii tam to vypadá v roce 2024, že se to bude nějak více řešit.

01:31:05.145 - 01:31:10.505

506 MM A máš třeba nějaký záložní plán, kdyby došlo k zákazu?

01:31:12.195 - 01:31:16.485

507 AD Samozřejmě, užíval bych si důchodu.

01:31:16.600 - 01:31:21.180

508 MM A co třeba jiné země, v kterých to je legální, nebylo by lepší se třeba přemístit?

01:31:21.700 - 01:31:30.040

509 AD Jako přestěhovat se?

01:31:30.810 - 01:31:32.690

510 MM Dejme tomu.

01:31:33.240 - 01:31:34.360

511 MM Přestěhovat ten svůj podnik.

01:31:35.090 - 01:31:37.330

512 AD Určitě, je to taky jedna z variant. Nechat tady děti a manželku a odjet pryč.

01:31:37.610 - 01:31:46.600

513 MM Tak to ještě není reálné.

01:31:47.535 - 01:31:49.485

514 MM A co se týče těch okolních zemích, kde to legální je. Vím, že Polsko není.

01:31:53.830 - 01:32:00.150

515 AD

01:31:53.830 - 01:32:00.150

516 AD Polsko není.

01:32:00.430 - 01:32:01.440

517 MM Německo je?

01:32:01.535 - 01:32:02.565

518 AD Německo ano.

01:32:03.180 - 01:32:04.380

519 MM Amerika taky zatím, nebo některé státy.

01:32:04.560 - 01:32:06.140

520 AD Některé.

01:32:06.390 - 01:32:08.500

521 MM Které konkrétně?

01:32:08.920 - 01:32:10.220

522 AD Tím, že do Ameriky neposíláme vůbec, tím že i to poštovné, to by vůbec nešlo, tak v Americe je kratom hodně oblíbený, jak už jsme se o tom bavili, ale nevím, ve kterých státech není legální.

01:32:11.300 - 01:32:28.370

523 MM Já tady mám mezi legálními zeměmi i Slovensko, to teď není aktuální?

01:32:28.930 - 01:32:33.900

524 AD Slovensko je od 9.12.2021 je zařazeno na seznam zakázaných látek.

01:32:33.935 - 01:32:39.855

525 MM Dostáváme se do závěru, a to je sociální kontext. Jak vidíš vnímání lidí ohledně kratomu, jak pohlíží na kratom a jak se celkově pohlíží na lidi, kteří berou kratom?

01:32:41.835 - 01:32:55.245

526 AD V minulosti to bylo tak, že když někdo užíval kratom, tak se na něj dívali skrz prsty. V dnešní době je ta vyšší informovanost, takže lidé více akceptují ten kratom.

01:32:55.415 - 01:33:05.225

527 AD Ale pořád je tam ta starší generace těch boomers, kteří si prostě myslí, že se tam míchá, nějaký cement nebo toluen a dívají se na to skrz prsty, ale v dnešní době už fakticky, maximálně už řeknou, třeba babička, která má taky ráda kratom, ježiš, co to v tom je za bláto, co to je za žabinec, kratom má mnoho názvů. Nechápala, co to je, proč to piju, tak říkám to je čaj, čaj z Indonésie, je aha dáš mi ochutnat taky. Samozřejmě chuťově je to hnus pro některé, ale je mnoho, kteří tu chuť mají rádi a užívají si to.

01:33:05.720 - 01:34:02.040

528 MM Hele mi to asi taky nevadilo, čekala jsem to horší, jako lahůdka zase ne, ale jako ne že bych to nemohla vypít.

01:34:02.810 - 01:34:10.930

529 AD Je to mňamka.

01:34:12.320 - 01:34:13.850

530 MM Takže babička taky užívá kratom? Co ona na to říkala potom, nebo mělo to na ni nějaké účinky?

01:34:15.105 - 01:34:23.705

531 AD Říkala poprvé, že se cítí jak opilá, dala si dvě lžičky, tak říkám necháme to na té jedné a najednou mi říká, tyjo mě už ty záda nějak moc nebolí, cítím se teďka dobře, tak šli jsme na zahrádku kopat brambory opět.

01:34:24.295 - 01:34:39.265

532 AD Takže babička to akceptuje, dědeček taky

01:34:42.055 - 01:34:47.685

533 AD Tím, že se to nekuří nebo ani nikam nepíchá, jenom se z toho udělá koktejl, který má barvu jako brčál nebo jako posekaná tráva na zahradě, tak to společnost akceptuje.

01:34:48.270 - 01:35:09.270

534 AD Je to v pořádku, narozdíl od alkoholu a marihuany.

01:35:09.970 - 01:35:15.450

535 MM Tam to je spíše pro veřejnost v takový začátcích a bude strašně záležet, jak to půjde do povědomí těch lidí, už teď se o tom začíná hovořit v tom špatném, tak možná kdyby byly obě ty stránky a byly i tyto informace nějak regulovány, tak si myslím, že záleží.

01:35:16.240 - 01:35:36.060

536 MM Každopádně si myslím, že ten sociální kontext nebo ten pohled není špatný na tu věc.

01:35:37.560 - 01:35:43.560

537 AD Pohled, na co přesně?

01:35:45.790 - 01:35:48.040

538 MM Jakoby když někdo kouří nebo bere perník, tak tam už jasně.

01:35:48.365 - 01:35:56.325

539 AD Je to jak člověk, když si míchá kávu nebo čaj. Je to podobný rituál, kdy se vezme lžička a míchá se to. To je tradice, která tady je už od Ježíše Krista, kdy se prostě míchá nějaký nápoj. U kratomu je to ten studený nápoj, samozřejmě může se podávat i teplý, ale lahodnější je studený a společnost to akceptuje.

01:35:57.315 - 01:36:23.205